

99. SAYI

ŞALOM

Dergi

YENİ KİTABI**'Lale Pudding Shop' ile****LİZ BEHMOARAS****Endonezya'nın
ulusal sloganı****'ÇOKLUKTA
BİRLİK'****Kaybedemeyeceğimiz
SON SAVAŞIN
İÇİNDEYİZ****Güldüren
Veteriner
DR. RAFİ
KISHON****BİR Dünyanın Sonu,
İKİ Dünyanın Başı****Dahi sanatçı
KUZGUN
ACAR****HİNDUİZM
& BUDİZM****DANIEL
SILVERSTEIN***Sıfır atık
giysiler*

Sevgili Okur,
Gündemlerimiz yoğun ve hayli yorgun.
Mevsimler sersem edici bir dönenceyle takvim sayfalarının içinde savruluyor.
Yılın ilk çeyreğini henüz sükûnet bulamadan devirdik ve geldik geleneğin güven ve umut veren anlatısına: Nisan ayının ilk haftası

Pesah - Hamursuz Bayramı...

Kölelikten kurtuluşu simgeler bu bayram. Bütün aile buluşur görkemli sofralarında, birliğin gücünün kanıtıymışçasına.

Onca çatışma, onca savaş, onca yitirilen genç yaşam...

Baskı altında, zulüm gören topluluklar, uluslar, tarih boyunca olduğu gibi günümüzün de gerçeklerinden. Sadece firavunlarının adları farklı...

...Ve hayatta kalmak için, özgürce yaşanacak bir toprak arayışında göç edenler, gündemlerin en başında.

Mülteci sorunu çözümsüzlüğün doruğunu elan yaşıyor, bütün kanayan coğrafyalarda.

Zamanın tanıklığında, kutuplardaki buzullar da gün-be-gün eriyor. Su kaynakları her dem azalırken diğer bir yandan ise dünya nüfusu artıkça artıyor.

Ormanlar yanıyor, yeşil doğa katlediliyor ve tüketim dünyası dur-durak bilmiyor.

Dünyanın nice noktasında vuku bulan depremler, virüs korkuları, salgın endişeleri gezegenin isyanı mı dersiniz?

Yarınların temsilcisi küçük bir kız **Greta Thunberg** ayağa kalktı, isyan etti ve biz yetişkinlerden hesap soruyor, "Neden bize bırakacağınız bu gezegenin heba olmasına izin veriyorsunuz?"

Çelişkinin en yamanı da şöyle:

Dünyanın bir numaralı süper gücü addedilen Amerika'nın günümüz başkanı, asrın en ilginç simalarından biri Donald Trump, Davos'ta Gre-

ta'nın bütün dünyayı kapsayan kaygısını onu "daimi felaket tellâlı" diye nitelendirirken, bugünlere nasıl cahilce inkârla geldiğimizi haykırıyor. Kocaman yürekli Greta ile alay ediyor seçim gibi bencil ve yüzeysel bahanelerin çırpınılarıyla, Donald...

Çocuklarımıza mirasımız yitik bir gelecek mi olacak?

İklim krizinde dönülmez bir yol ayrımına doğru hızlı adımlarla ilerlerken nihayetinde yapılacaklardan söz etmek ve uygulamak zorundayız.

Ağaç dikmek, doğayı kurtarmak, karbon salınımını eksiltmek için her çabayı ortaya koymak ve sonuç itibarıyla tüketimi azaltmak yaşamsal önceliklerimiz...

Nisan DERGİ'nde iklimi, çevreyi, güneşi, doğayı, arıyı, havayı, suyu, toprağı, balınayı, denizi... konu ettik, tüm konuk yazarlarımızla birlikte.

21 Mart'ın baharı müjdelemesinin, Nevruz Şenliklerinin, Pesah Bayramının ve Paskalya Kutlamasının umudu, kalplerde-zihinlerde yeni titreşimlere vesile olması, yeniden doğuşu çağrıştırması inancıyla.

İnsanca yaşamak herkesin hakkı. Tüm inançlar, "komşunu kendin gibi seveceksin," der, ötekileştirmeden, ayırma uğratmadan, düşmanlaştırmadan.

Temennim odur ki şefkat, sevgi, kardeşlik, dayanışma... tohumları çöllerdeki arayışlar esnasında yüreklere yeniden yerleşsin, serpilip yeşersin.

Diliyorum ki, mazlum toplumlar eninde sonunda Musa'larına kavuşsun.

Tüm göçlerin güvenli limanlarda son bulması için bütün Kızıl Deniz'ler aşılabilsin.

Ancak o zaman tüm bayramlar, bayram olacak! Bütün insanlık için birlik bilinci eşliğindeki güzel günler temenni ediyorum.

Sevgiyle kalın

Suzan Nana
TARABLUS

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

suzannana@gmail.com

HAPPY PASSOVER

Pesah Bayramı'nda sağlık ve mutluluk sizinle olsun.

פסח שמח אושר ובריאות

Pesah sameah ođer ve briyut

Dergi

ŞALOM

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi

Silven Silvyo Ovadya

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Verda Gümüşgerdan

Genel Yayın Yönetmeni

Suzan Nana Tarabulus

Editör

Gila Erbeş

Ayın konusunu hazırlayan

Avni Onur Sevinç

Yazarlar: Ester Almelek, Viktor Apalaçi,
Nelly Barokas, Salih Bolat, Süzet Elkabes,
Karen H. Kohen, Vivian Kohen, Niso Maçoro,
İrvin Mandel, Can Sabaner, Suzi Sabaner,
Avni O. Sevinç, Tina Varon

Bu ay katkıda bulunan

Şamil Tuncay Beştoy, Serpil Çakar,
Melda Ennekavi, Hande Ersoy, Elise Garibaldi,
Ömer Madra, Ceyhan Temurcu

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfati

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanları

Özgün Levi - Sam Halegua

Sayfa - Kapak Tasarımı

Bella Parlakşımşek - Önem Çerçel

Yönetim Yeri / Abonman

Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.
No:94 D: 20-21-22 Osmanbey Şişli / İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer

Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacılar
Sit. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul
T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü Yaygın - Süreli

SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMAKTADIR.

Gergedan Kitabevi

Bağdat Cad. No: 268/A Cadebostan/İstanbul
(0216) 350 27 66

Koala Kitap Basın Yayıncılık A.Ş.

Şakayık Sok. No: 40 Nişantaşı/İstanbul (0850) 200 99 70

Remzi Kitabevi Akmerkez

Akmerkez E 3 Blok Etiler/İstanbul (0212) 282 25 75

Remzi Kitabevi Rumeli

Rumeli Cad. No:44 Şişli/İstanbul (0212) 234 54 75

Necdet Güler İdda Bayii

Teşvikiye Cad. No:156 Nişantaşı/İstanbul
(0212) 248 17 60

Büyükkada Kitapçısı

İskele Girişi No:2 Büyükkada/İstanbul (0216) 382 60 25

Burgazada Deniz Kulübü Derneği

Yalı Cad.No:58 Burgazada/İstanbul
(0216) 3812665

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR

40 OBJEKTİF Niso Maçoro
Her çocuğa bir gelecek

İçindekiler

6 HABERLER Nelly Barokas

10 KAPAK HİKÂYESİ Vivian Kohen

Daniel Silverstein; sıfır atık giyecekler...

16 DÜNYADAN - Kaktüs yaprağından vegan deri

18 GÜNCEL Suzan Nana Tarabulus

Küresel karantinanın sıra dışı günlerinde...

24 YORUM Ömer Madra - Kaybedemeyeceğimiz
son savaşın içindeyiz...

28 DÜNYADAN - Balinanın karnında
1.000 parça plastik

30 ÇEVRE Avni Onur Sevinç
Sürdürülebilir Doğa

32 ÇEVRE Ceyhan Temurcu
Topluluk destekli tarım ve gıda

36 ÇEVRE Şamil Tuncay Beştoy
İklim değişikliği ve arıcılığımızın
geleceği

38 DÜNYADAN
Dünyanın en önemli canlısı ARI

46 GEZGİN Suzan Nana Tarabulus
Endonezya'nın ulusal sloganı:
"Çoklukta Birlik"

42 BİR YAZAR / BİR KİTAP

Suzan Nana Tarabulus
Lizi Behmoaras &
"Lale Pudding Shop"

Hamursuz - Pesah
Bayramı'nı kutlarız.

52 ARAŞTIRMA Tina Varon
Hinduizm & Budizm

56 ÇEVRE Gila Erbeş - Ağaç dikiminde
dünya rekoru...

62 BİR KİTAP / BİR YAZAR Vivian Kohen
David Levi ile "Leyla'nın Kahvesi"

66 ANI / KİTAP Elise Garibaldi
"Yasak Bahçedeki Güller"

70 SİNEMA Viktor Apalaçi
César Ödüllerinde Polanski skandalı

78 VEDA Suzan Nana Tarabulus
Karaoğlan'ın babasına veda

80 PSİKOLOJİ Can Sabaner
Bir Dünyanın Sonu, İki Dünyanın Başı

84 ŞİFA Hande Ersoy - Bütünsel ve
sürdürülebilir şifa...

86 BİR ŞAİR Salih Bolat - Behçet Aysan

88 SANAT Ester Almelek
Kuzgun Acar 92 yaşında

92 MODA Melda Ennekavi
Şimdi Dünya Moda

94 SANAT AJANDASI
Karen Hodara Kohen

58 SÖYLEŞİ - Suzi Sabaner
'Güldüren Veteriner' Doktor Rafi Kishon

88

74 TİYATRO
Serpil Çakar
Şahika Tekand:
"Evrensel olan
değişmiyor"

94

96
ASTROLOJİ
Süzet Elkabes
2020 yılının
astrolojik
değerlendirmesi

ORTADOĞU FİMLERİ HAFTASI

17-24 Şubat tarihleri arasında Kudüs Cinematek'te Van Leer Enstitüsü iş birliğinde ilk kez bir Ortadoğu Filmleri Haftası gerçekleşti. Manele Labidi'nin 'Arab Blues' filmi ile açılış yapılan film gösterimleri haftasında Tunus, Lübnan, Mısır, Fas, Cezayir ve Sudan gibi ülkelerin sinemalarından örnekler yer aldı.

Van Leer Enstitüsü'nün Türk Eğitimi Forumu Yöneticisi Dr. Tsameret Levy-Daphny; "Bu filmler sayesinde Ortadoğu'nun karmaşık yapısını ortaya çıkarmayı, İsrail toplumu ile komşusu Ortadoğu ülkeleri halkları arasında kültürel bir köprü kurarak ilişkileri güçlendirmeyi hedefledik" şeklinde konuştu.

DANIEL CRAIG YENİDEN JAMES BOND

Cary Fukunaga'nın yönettiği, Daniel Craig'in bir kez daha James Bond'a hayat verdiği 'No Time to Die' Nisan'da vizyona giriyor. Daniel Craig'li 'No Time to Die', MI6'teki görevinden ayrılıp Jamaika'da sessiz sakin bir hayat süren James Bond'un huzurlu yaşamının bozulmasıyla gelişen olayları konu alıyor. Kaçırılan bir bilim insanını kurtarmaya çalışan Bond, oldukça tehlikeli yeni bir teknolojiye sahip olan gizemli bir suçluyla karşı karşıya geliyor.

Filmin oyuncu kadrosunda Daniel Craig ile beraber Léa Seydoux ve Christoph Waltz yer alıyor. Bohemian Rhapsody ile Oscar kazanan Rami Malek ise 'No Time to Die'in yeni kötü karakteri olarak hikâyeye dâhil oluyor. Ayrıca filmde Lashana Lynch, Naomie Harris, Ben Whishaw, Rory Kinnear, Ralph Fiennes, Ana de Armas, Billy Magnussen ve Dali Benssalah gibi isimler de rol alıyor.

15 YAŞINDA ÜNLÜ OLMAK ZOR

Noah Schnapp henüz 15 yaşında. Ancak Netflix'de hit olmuş 'Stranger Things' dizi filmindeki rolü nedeniyle büyük bir servetin sahibi oldu. Noah, bu yaşta ünlü ve zengin olmanın zor olduğunu söylüyor. Henüz altı yaşındayken oyunculuğa başlayan Noah, ilk kez Steven Spielberg'in 'Bridge of Spies' filmi ile beyaz perdede görüldü, ardından Charlie Brown'un 'The Peanuts Movie'si takip etti. Çekimini yeni tamamladığı 'Waiting for Anya' filminde genç oyuncu, Alman işgali sırasında Fransız Prienelerinden Yahudi çocukları İspanya'ya kaçırmaya çalışan Jo adında bir çocuğu canlandırıyor.

SEX AND THE CITY'NİN MAGDA'SI YAŞAMINI YİTİRDİ

Efsane dizi 'Sex and the City'de yer alan ve birçok Hollywood yapımında adından söz ettiren Lynn Cohen 86 yaşında hayatını kaybetti. Cohen, 'Sex and the City'de Cynthia Nixon'ın canlandığı başarılı iş insanı Miranda Hobbes'un tuttuğu bakıcı Magda olarak izleyicilerin gönlünde taht kurmuştu. Son dönemde dizilere ağırlık veren Cohen, son yılların popüler dizisi 'The Marvelous Mrs. Maisel'da da rol almıştı. Ünlü oyuncu Lynn Cohen'in ölüm nedeni açıklanmadı.

EŞÇİNSEL ÇİFT SİGORTA REKLAMI FİLMİNDE

AIG Sigorta Şirketi, ünlü spiker Assi Azar ve eşi Albert Eskola ile, ilk kez LGBTQ bir çiftin başını çektiği ticari bir reklam kampanyasında rol almaları için iki yıllık bir anlaşma yaptı. Assi Azar, İsrail TV 12 kanalının en çok reyting alan programlarının sunuculuğunu yapıyor, eşi Albert Eskola ise Barcelona kentinden bir mimar. Eşçinsel çift 2012 yılında Madonna'nın Barcelona'da gerçekleşen bir konserinde tanışmışlar, 2016'da da evlenmişlerdi.

ESKİ CEO LÜKS EVİNİ SATIYOR

WeWork eski CEO'su Adam Neumann, Manhattan'daki üç katlı evini 37,5 milyon dolara satışa çıkardı. 2010 yılında New York'ta kurulan WeWork, diğer işletmeler için teknoloji başlangıçları ve hizmetlerine yönelik ortak çalışma alanları sağlayan bir ticari gayrimenkul şirkettir. İsraili-Amerikalı bir işadamı olan Adam Neumann, şirketi eşi Rebekah Neumann ve Miguel McKelvey ile birlikte kurmuştu. WeWork'un değerinin düşmesi ve aldığı ağır eleştiriler nedeniyle geçtiğimiz eylülde Neumann'ın görevine son verilmişti.

SAFDIE KARDEŞLERDEN YENİ GİRİŞİM

'Uncut Gems' ile bir kez daha adlarından övgüyle söz ettiren Safdie Kardeşler'in Nathan Fielder ile birlikte hazırladığı 'The Curse' dizisi, Showtime kanalından pilot bölüm için resmî onayı aldı. Benny Safdie'nin, senaryosunu Nathan Fielder ile birlikte kaleme aldığı dizinin bazı bölümlerini Benny ve Josh Safdie birlikte yönetecek. Benny Safdie aynı zamanda Nathan Fielder ile birlikte dizinin oyuncu kadrosunda da yer alacak. Oyuncu olarak da sinema ve televizyon dünyasında varlık gösteren Benny Safdie, 'Good Time' filminde performansı ile oyunculuk konusunda da oldukça iddialı olduğunu göstermişti.

YOLLARI AYRILDI

Al Pacino'nun eski sevgilisi Meital Dohan, ayrıldıktan sonra yaptığı açıklamalarla magazin gündemine damga vurdu. Dohan, eski sevgilisi Pacino'yu 'pinti' olmakla suçladı. Dohan yaptığı açıklamada ilişkilerinin bitiş nedeni olarak, "O kadar yaşlı ve cimri bir adamla olmak zor" şeklinde ifadeler kullandı. 79 yaşındaki Al Pacino'yla olan ilişkisinde yaş farkının kendisini zorladığını söyleyen 43 yaşındaki Dohan, "Başlarda bu yaş farkını inkâr etmeye çalıştım ama dürüst olmak gerekirse o, yaşlı bir adam ve bu yüzden ilişkimiz büyük bir aşkla sürmedi" dedi.

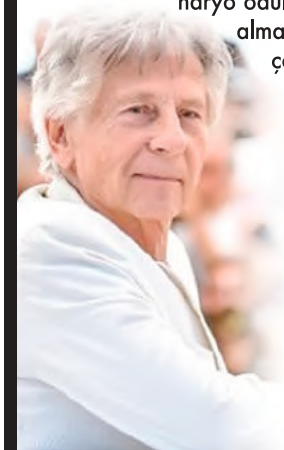
BEYAZ PERDEYE GERİ DÖNÜYOR

Sophia Loren'in 10 yıl aradan sonra büyük ekrana dönüşünü müjdeleyen, oğlu Edoardo Ponti'nin yönettiği İtalyan draması 'The Life Ahead'in dünya hakları Netflix tarafından satın alındı. Ugo Chiti (Dogman) ve Ponti'nin birlikte yazdığı film, Romain Gary'nin 'The Life Before Us' adlı romanının çağdaş bir uyarlaması. 85 yaşındaki Sophia Loren, filmde Holokost Kurtulanı Madame Rosa'yı canlandıracak.

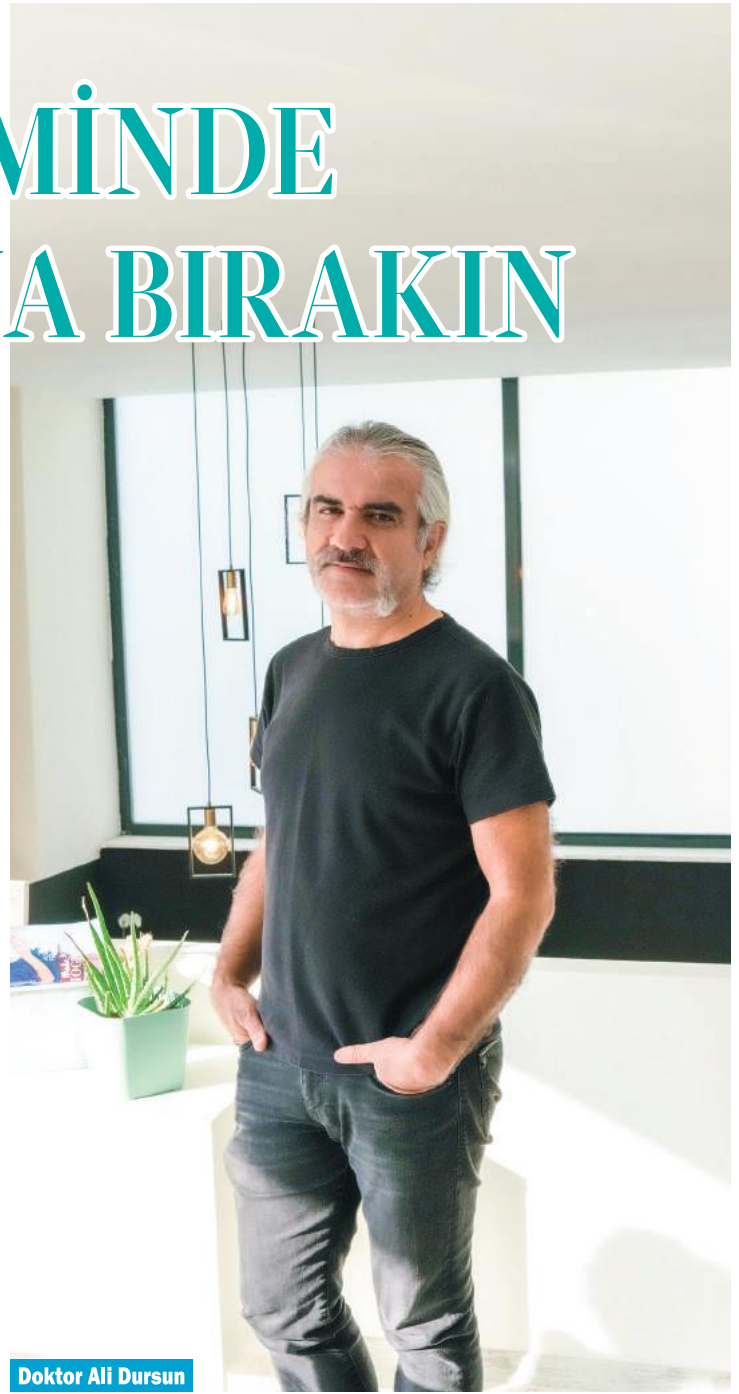
CESAR ÖDÜLLERİ'NDE POLANSKI'YE TEPKİ

Bu yıl 45'incisi gerçekleştirilen Cesar Ödülleri töreninde, tecavüzle suçlanan Roman Polanski, 'J'accuse' filmiyle en iyi yönetmen ve en iyi uyarlama senaryo ödülleri kazandı. Polanski, ödül almak için sahneye çıktığında birçok sanatçı ve davetli salonu terk ederek tepkilerini gösterdi. 'Fransa'nın Oscarları' olarak bilinen ve ülkenin en prestijli sinema ödüllerini dağıtan Cesar Akademisi'nin tüm üyeleri, hakkında mahkûmiyet kararı bulunan Polanski'nin 'J'accuse' filminin 12 dalda aday gösterilmesi üzerine istifa etmiş, akademiye yeni üye seçimi gerçekleşmişti.

SAC EKİMİNDE İŞİ UZMANINA BIRAKIN

Saç ekimi konusunda fark yaratan bir hekim olarak tanınan **Doktor Ali Dursun** kan, saç ekimi konusunda merak edilenleri siz değerli okuyucular için anlattı. Kan, saç ekimi operasyonlarının mutlaka uzman plastik cerrahi ve dermatoloji uzmanları tarafından hastane ortamında yapılması gerektiğinin altını çizdi.

Doktor Ali Dursun

Peki hangi yöntem daha sağlıklıdır?

Her iki yöntemde başarı ve sağlık yönünde eşdeğerdedir. İki yöntemin avantajı ve dezavantajları vardır. Cerrahi gerektirmemesi, daha az ekiple çalışması ve donör alanda skar olmaması nedeniyle günümüzde saç ekiminin tamamına yakını artık fue yöntemiyle yapılmaktadır.

İlk seferde başarılı oluyor mu?

Doğru hasta, doğru planlama ve doğru teknik işleme, hastaların % 95'inde başarılı sonuçlar alınır.

Saç ekiminde hangi yöntemler bulunuyor?

Saç ekimi fut ve fue olmak üzere iki yöntemle yapılır. Fut donör saçlı bölgede saçlı deri şerit şeklinde cerrahi olarak çıkarılır. Saç kökleri bu şeritli dokudan tek tek ayrılarak alıcı bölgeye ekilir. İkinci yöntem olan fue yönteminde saç kökleri donör alanda mikro motor yardımıyla punch denilen uçlarla tek tek alınarak aynı şekilde alıcı bölgeye tek tek ekilmesi işlemidir.

Açık ve koyu saçlar arasında bir fark var mı?

Hayır, saç renginin saç ekiminde aralarında bir fark yoktur. Ancak kalın telli saçlarda saç hacmi daha geniş olduğundan estetik sonuçlar ince telli olanlara göre daha iyi sonuç alınır.

İstenilen sonucu ne zaman alıyor?

Saç ekimden ortalama 1 yıl kadar sonra daha sağlıklı sonuç alınır.

Operasyon ne kadar sürüyor?

Saç ekimi kök alma, kanal açma ve yerleştirme olmak üzere 3 aşamalı bir işlemdir. Dolayısıyla işlem greft sayısına bağlı olarak değişmekle birlikte ortalama 7-8 saat sürer. Saç ekimi lokal anestezi altında yapılır.

Operasyon sonraki dönem nasıldır?

Ameliyat sonrası hastaya ağrıdan kullanmak üzere antibiyotik ve ağrı

kesici verilir. Bunlar genelde ağrısı için yeterli olur. Hasta geceyi ağrısız geçirir. Operasyondan sonraki ilk gün hasta kliniğe çağrılır. Döner alan pansumanı çıkarılır. Alıcı alandaki greft kontrolü yapılır. Hastaya 10 gün boyunca her gün yapacağı yıkama hakkında bilgilendirilir. 10. Günü sonunda hasta normal hayatına devam eder.

Saç ekimi yalnız erkeklere mi yapılıyor?

Saç ekimi evet çoğunluk erkeklere

yapılmaktadır. Ancak kadınların yaklaşık % 10 görülen saç dökülmesi nedeniyle kadınlar da saç ekim yapılmaktadır.

Kadınlar bu işlem yapılırsa saçlarını kazımaları gerekir mi?

Hayır, kazımalarına gerek yok. Bu hastalara saç arası ekim kolaylıkla yapılmaktadır.

Söylemek istediğiniz son bir şey var mı?

Saç ekiminde diğer ameliyatlara gibi bir cerrahi işlemdir. Bu nedenle bu konuda uzman plastik cerrahi ve dermatoloji uzmanları tarafından hastane ortamında yapılmalıdır.

VARYAP MERİDİAN B BLOK NO:87 KAT:8
BATI ATAŞEHİR, 34398 İSTANBUL - Tel: 0533 168 40 30
dralidursunkan.com

Daniel Silverstein

Sıfır atık giyecekler

Daniel Silverstein'a göre moda endüstrisinde yaklaşık %10-15 kumaş fire-si veriliyor ve bu nedenle de sadece ABD'de yılda 13 milyon tondan fazla kumaş çöpe gidiyor. Onunla yapılan bir röportajda, harcanan kumaşın değeri bir yana, işverenlerin, kırpıntıları, moda tasarım stüdyosundan sadece dışarı taşımak için ayda 500 Dolar harcadığını belirtiyor. Bir defasında, maliyetleri düşürme konusu konuşulurken, yöneticilerin tasarımlarda ne kadar kumaşın boşuna harcandığını göremediklerini fark edince, şirket toplantısını terk etmek zorunda kalmış.

Eco360 kuruluşunun küresel sürdürülebilirlik stratejisine göre, tekstil endüstrisi dünyada tarımdan sonra en büyük temiz su kirleticisidir. Kumaş üretimi, boyama, durulama ve işleme, büyük miktarda su sarfiyatına yol açar. Süreçler sırasında tonlarca kimyasal atık, doğal içme suyu kaynaklarına karışmaktadır. Buna ek olarak tasarım stüdyolarından gelen %15'lik kumaş artığı da katı atık depolama sahalarını doldurmaktadır.

Geleneksel pamuktan yapılmış tek bir tişörtün üretiminde 2.700 litre su ve ciddi miktarda kimyasal kullanılır.

Şimdiye kadar Timo Rissanen ve Holly McQuillan gibi birçok uzman, moda tasarım endüstrisindeki atıkların kontrol edilmesi gerektiği hakkında konuştu ve daha pek çok kişi bu konuyu konuşacak. Ama şimdilerde genç bir moda tasarımcısı buna ciddi ilgi gösteriyor ve atıkları minimuma indirerek tasarım etiğine sadık kalmak istiyor.

Daniel Silverstein giyeceklerin başka yerlerde ve özellikle iş kurallarının korkunç bir şekilde çiğnendiği üçüncü dünya ülkelerinde üretilmesine karşı. O, giyeceklerin %100 New York'ta üretilmesi taraftarı. Böylece yerel insanlara iş sahası açmış oluyor. 300 dolardan başlayarak 1.275 dolara kadar giyecekleri elden kendi hazırlayarak moda endüstri devlerinin esaslarını sorguluyor.

Daniel Silverstein ideolojisine o kadar bağlı ki, defilelerde kullanılan giysilerin sadece gösteri için ve çok kumaş harcanarak yapıldığını öne sürerek 2015 New York Fashion Week (New York Moda Haftası) gösterisinden ayrıldı. Başka tasarımcılara da, satılamayacak giysileri tasarlamamalarını öneriyor.

Son zamanlarda konuştuğumuz konuların başında iklim krizi ve çevre kirliliği geliyor. İnsan, madde, enerji, zaman ve hayal gücü dâhil tüm kaynaklar değerlidir. Doğal kaynakların boşa harcanması, günümüzde dünyamızın en önemli sorunlarından biri. İnsanların bireysel olarak aşırı ve gereksiz tüketim yapması, dünyamızın doğal kaynaklarının yitirilmesine ve çevre kirliliğine yol açarak diğer insanların yaşamını da etkiliyor.

New York'taki Fashion Institute of Technology (FIT) (Moda Teknoloji Enstitüsü)'nden yüksek dereceyle mezun olduktan sonra, Silverstein 2010 yılında bir kadın giysileri markası olan %100NY'yi kurdu. Bu işte, yine FIT mezunu başka bir ekolojik dostu olan Marge ile ortaklık yaptı. Daha önce çalıştığı 3.1 Philip Lim, Calvin Klein Collection, Elie Tahari gibi en üst kademe tasarımcılardan elde etmiş olduğu tecrübe ve Hindistan seyahatinden gelen ilhamla

medyanın ilgisini çeken tasarımlar yapmayı başardı. Kısa bir zaman içinde, İtalya'dan Vogue dergisi, Fashion Designers of America (CFDA) (Amerikan Moda Tasarımcıları) komitesi ve Refinery 29 stil ve güzellik web sitesi, 100%NY'yi takip etmeye başladı.

Silverstein, çok az tasarımcının cesaret edebileceği sıfır atık sloganını kullanarak, kendine bir yer edindi.

Nasıl başladı

Silverstein ümitsiz bir zamanında, tasarım yapma ve sıfır atık fikrinden tam olarak caymak üzere havluyu atacakken, üniversite yıllarından beri biriktirdiği paçavraları iki kocaman çöp torbasına koyarak bunları atmak üzere çöplüğe götürmeye karar verdi. Fakat yolda torbalar elinden düştü ve açılarak içindekiler her tarafa yayıldı. O da yerden topladığı parçalarla kendine bir şey yapmaya karar

verdi. Bu, alıcılar veya internetteki tüketiciler için değil, sadece kendi için bir şey olacaktı. Saatler sonra, yaptığı tişörtü Instagram'da yayınladı. Şimdiye kadar gönderilerine en fazla 50 beğeni gelirken buna 140 beğeni ile birçok yorum geldi. Yorumcular aynı zamanda bir tane satın almak istiyorlardı. Silverstein böylece sorunlarının cevabını bulmuştu.

Dönüm noktası

NBC yarışmasının ikinci sezonunda, Fashion Star 2013'deki gösterisi hem alıcıların hem de izleyicilerin

ilgisini çekince, işler Silverstein'in iyice lehine dönmeye başladı. Finalet olarak yepyeni bir Fiat kazanmakla kalmayıp, ünlü büyük mağaza Saks Fifth Avenue'ye 180.000 Dolarlık bir satışta bulundu. Daha sonra MSNBC'de 'Driving Fashion Forward with Amber Valletta' (Amber Valetta ile Modayı İleriye Götürmek) adlı kısa filmlerde yer aldı. Bu filmlerde tanınmış manken Amber Valletta, moda dünyasında zorlu çalışma şartlarını ve çevre sorunlarını ele alarak bu konuyla ilgilenenleri eğitmeye çalışıyordu.

Kendi buluşu olan ReRoll tekniği ile %100 sıfır atık

Daniel Silverstein, kendi bulduğu ReRoll tekniği sayesinde %100 sıfır atıkla giysi üretmeyi başardı. Moda en-

**SILVERSTEIN,
çok az
tasarımcının
cesaret
edebileceği sıfır
atık sloganını
kullanarak,
kendine bir yer
edindi.**

düstrisinin savurgan eylemleri yüzünden arta kalan paçavralarla dikiş sanatını birleştirerek benzersiz ürünler ortaya çıkardı. Dikişi tekrar tasarlayarak yeni bir kumaş da bulmuş oldu. Şimdi, kendisiyle aynı şekilde yenilik, sürdürülebilirlik ve adalet arayan şirket ve kişilere sıfır atık ReRoll kumaşlar sağlıyor. Tüm sıfır atık Daniel ürünleri üniseks olarak üretiliyor. Üretime Brooklyn'deki mağazasını ziyaret ederek şahit olabilirsiniz. 2017 yılında açılan Zero Waste Daniel Make / Shop ile farklı ve çok iyi çalışan bir iş modeli yaratıldı. Müşteriler mağazada istedikleri paçavraları seçiyorlar ve orada çalışan ekip onların önünde istedikleri tişörtü üretiyor. Müşteriler, ekibi seyrederken bir tişörtün neden 50 dolara mal olduğunu anlayabiliyorlar. Bu mağaza o kadar değişik bir konsept ile tasarlanmış ki, yoldan geçenler de vitrinden içeride yapılanları seyredebiliyorlar.

Sıfır Atık moda dünyasında Sıfır Pazar anlamına mı geliyor?

Hayır! Silverstein'in tasarımları dünyada en saygın mağazalarda sergileniyor. Oak, Macy's, Fred Segal, Shopbop, Bona Drag, Curve, Gilt Roupe Japan ve başka birçok firma gururla Daniel Silverstein tasarımlarını satıyorlar. Kırmızı halı etkinliklerinde Daniel Silverstein tasarımlarını giyen ünlülerin arasında Jennifer Hudson, Yael Stone, Kristen Bell, Amber Valletta, Alysia Reiner, Yolanda Ross, Lady Gaga, Gloria Estefan, Bonnie McKee ve daha birçoğu bulunuyor. Gittikçe daha fazla sayıda şöhret sahibi kişi ve modeller, TV'de ve saygın dergilerin kapaklarında Daniel Silverstein giysileriyle görünüyorlar. Ayrıca, Avustralya, İngiltere, İsveç gibi ülkelerde sürdürülebilir modayı benimseyen moda öğrencileri, dansçılar ve bilinçli tüketiciler de Daniel Silverstein'i takip ediyorlar.

Gittikçe daha fazla sayıda şöhret sahibi kişi ve modeller, TV'de ve saygın dergilerin kapaklarında Daniel Silverstein giysileriyle görünüyorlar.

Genç omuzlarda olgun bir kafa

Röportajlarının birinde Silverstein Amerikan film oyuncusu, yönetmeni, yapımcısı, senarist ve yazar Diane Keaton'ın, Apple'ın kurucusu Steve Jobs hakkında söylediklerini dile getirdi. Steve Jobs bir gün herkesin bir bilgisayarı olacağını söylediğinde Diane Keaton onun deli olduğunu düşünmüştü. Steve Jobs'un kehaneti doğru çıktı ve şimdi her birimizin şu anda en az bir bilgisayarı var. Benzer bir şekilde Silverstein, ileride bir gün yapacağımız her şeyi sıfır atıkla gerçekleştireceğimize inandığını söylüyor. "Kendinize inanırsanız dünya da size inanır" diyor. Mülti milyoner tasarımcılar, Silverstein ve onun gibilerine yukarıdan bakabilir ve giysiler üretirken yapılan boşa harcamaları düşünmeye vakit bulamayabilir ama tüm bu tasarımcı "çevreciler", her şeye rağmen savaşlarını vermeye devam ediyor.

“TEKSTİL ENDÜSTRİSİ
DÜNYADA
TARIMDAN SONRA
EN BÜYÜK TEMİZ
SU KİRLETİCİSİDİR.”

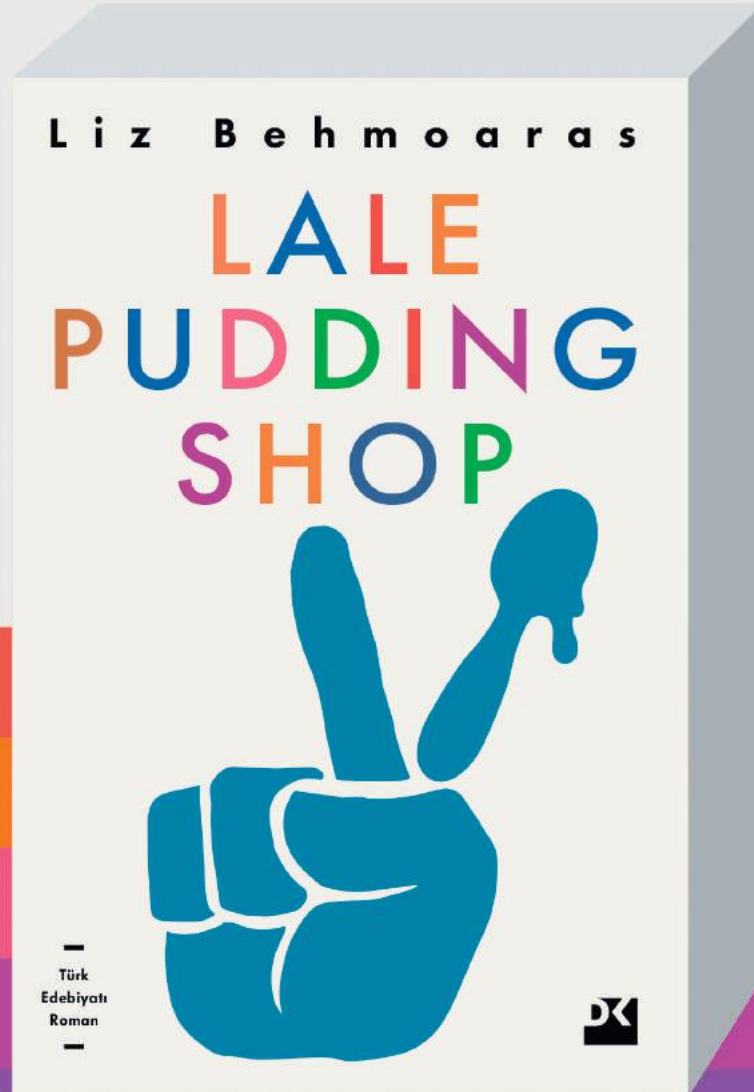
Sıfır Atık, Sıfır Ödün demektir

Birçoğumuz, yeşil görüşü benimsersek, sıfır atık yaratmaya çalışırsak veya çevreci olursak, zevklerimizimizin çoğundan ödün vermemiz gerektiğini düşünür. Örneğin lüks bir hayatımız olmayacağını, güzel bir arabaya sahip olamayacağımızı, iyi restoranlarda yemek yiyemeyeceğimizi ve pahalı giysiler ve aksesuarlar giyemeyeceğimizi düşündürür. Hâlbuki Daniel Silverstein bunun tamamıyla yanlış olduğunu ispatlıyor. Sıfır atık ve organik kumaş kullanılarak modanın hala nasıl moda olarak kalabileceğini gösteriyor. Genelde yerel olarak üretilmiş organik kumaş kullanırken asıl kesimden arta kalan paçavraları da kullanarak en düşük miktarda atık çıkartmayı başarıyor. Buna rağmen, tasarımları tekdüze veya eski model görünmüyor. İsterseniz kot pantolonlar ve isterseniz günlük kullanım için herkesin beğeneceği ürünler üretiyor. Ayrıca, gece elbiselerinde de çok başarılı. Onun hazırladığı modellerle ünlüler daha da güzel görünüyorlar. Örneğin bir oyuncu, aktivist, yazar ve yapımcı olan Alysia Reiner, 2013 Tribeca Film Festival'inde bir Daniel Silverstein elbisesi giydi. Tanınmış New York'lu moda tasarımcısı Oak, satış yaptığı internet sitesinde, Daniel Silverstein tasarımlarının lüks ile aynı anlama geldiğini, modayı bir adım ileri taşıdığını ve farklı olduğunu yazdı.

Kaynakça:
<https://www.spellbrand.com/daniel-silverstein-an-emerging-zero-waste-fashion-designer>
<http://zerowastedaniel.com/our-mission>
<https://ecocult.com/daniel-silverstein-got-zero-waste-groove-back/>

Liz Behmoaras'tan Lale Pudding Shop

1960'larda yolları Sultanahmet'te kesişen
hippiler ile Türkiyeli gençlerin, günümüze
ışık tutan hikayesi.

Kaktüs yaprağından VEGAN DERİ

Uzaklara doğru gittiğimizde bizi Meksikalı iki girişimci selamlıyor. Adrián López Velarde ve Marte Cázarez'ın kaktüs yapraklarından vegan deri üreten ilk kişi olduğu söyleniyor. Bu deriyi, bizde kaynanadili diye anılan bilimsel adı *Opintia* olan bir kaktüs cinsinden üretiyorlar. Tasarımda toksik kimyasallar, ftalat ve PVC kullanmıyorlar. Bu vegan deri kısmen biyolojik olarak parçalanabiliyor. Esnekler ve hava geçirgenliği özelliğine sahipler. En az 10 yıl dayanıklılar. Materyale dokunulduğunda hayvan bazlı deri gibi olduğunu söylüyorlar. Mobilyalarda, arabalarda, deri aksesuarlarında ve kıyafetlerde kullanılabilir. Ekolojik etkiler, López Velarde ve Cázarez'ı zulümsüz deri yapmaya iten motivasyon kaynağı olmuş. Bu konuyla ilgili düşüncelerini López Velarde, *FashionUnited*'a "Doğanın kirlenmesinin ciddi bir sorun olduğunu gördük" şeklinde ifade etti.

Yiyecek veya deri üretimi olsun hayvancılık büyük miktarda emisyon üretiyor. Hayvancılık insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının yüzde 14,5'ini oluşturuyor.

Bu iki girişimci de sürdürülebilirliği nedeniyle kaktüs bitkisini seçmiş. López Velarde, "Kaktüsü

ham madde olarak kullanma fikri gelişti çünkü bu bitkinin büyümesi için suya ihtiyacı yok. Aynı zamanda Meksika'da bol miktarda var. Bununla birlikte sembolik olarak, hepimizi, Meksikalıları temsil ediyor ve herkes bunu biliyor" dedi.

Bitki bazlı derileri işlerine dâhil eden şirketler su tüketimini yüzde 20 azaltabilir. Vegan deri ayrıca plastik atıkların yüzde 32 ile 42 oranında azaltılmasına yardımcı olur. Meksikalı araştırmacı Sandra Pascoe Ortiz de kaktüs suyundan biyoçözünür plastik yapmanın yolunu bulmuştu. Kaktüs tahminimizden de kutsal bir bitki olabilir mi, ne dersiniz?

Deriye vegan alternatifler

Ülkemizde çok fazla çeşitlilik olmasa da dünyadaki diğer ülkeler farklı alternatifleri denemeye devam ediyor. Farkındalık ya da kapitalizm, ne olursa olsun şirketler ürünlerinin vegan alternatiflerini üretmeyi artırıyor. Mesela, ayakkabı markası No Saints yemek artıklarını vegan deri spor ayakkabılarına dönüştürüyor. Şirket ananas yaprağı liflerinden yapılan bitki bazlı bir deriyi (Piñatex diyorlar) ve elma kabuklarını kullanıyor. Kaktüs yapraklarından vegan deri fikri kulağa hoş geliyor gibi, siz ne düşünüyorsunuz?

Kaynak : Live Kindly
<https://www.wearethehippies.com>

MELISA ERKOL

HAT DESIGN

Designing is a form of personal freedom...

MELISA ERKOL HAT DESIGN

SHOWROOM

BARUTHANE CAD.
KONAK APT. NO:59/2 ŞİŞLİ

RANDEVU 0544 406 06 04

Küresel karantinanın sıra dışı günlerinde...

Dünya borsalarından trilyonlarca dolar silindi. Kültür, spor, okullar, hastaneler kuşatma altında, sosyal tecritler yasalaşüyor.

İnsanlar, din - uyruk - etnik köken ayrımı olmaksızın hastalanıyor, ölüyor, hem de binlerle açıklanan sayılarda...

Virüs sınır tanımıyor. Gezegenin tümü adeta kuşatılmış.

Dünyayı kapsayan bir “pandemi” - yani **Korona salgını** konusunun, DERGİ’imizin doğa, çevre, iklim krizi temasıyla yayınlandığı sayıya rastlamasının bir tesadüf olup olmadığının sorgulamasını da okurlarımıza bırakıyorum...

Yaygınlıkla ölümcüllük taşıyan...

Genel bir ad ise de, kıtaya, hatta tüm dünyaya yayılarak etkisini sergileyen salgın hastalıklardır: **Pandemi** (veya **epidemi**).

Sanrılar içinde, post truth - gerçek ötesiyle çerçevelenmiş hayatlarımızda, dünyamız insanları ileri teknolojinin yanılsamasında günü gün ederken...

Veya salt kendini çevreleyen hakikat birikimlerine sığınırken...

“Süper” güçlerin amansız kibrinin taklidini bireysel tavırlara dek indirgerken...

Küresel bir felaketin, ‘kontrollerinin dışında’ olduğu bilincini cahilane reddedenler...

Doğanın hiddetine mi maruz kaldık?

Evrenin gazabı mıdır yaşananlar?

İçinde bulunduğumuz bugünlerde, kendi adıma, zamanın, toplumun ve kendimizin hayatlarımıza yerleştirdiği hiçbir şeyin **mutlak** olmadığını özümstedim...

SALGINLA YAŞAM TECRÜBEMİZ YOK

Dramatik düşünceler silsilesinden sıyrılarak tarih sayfalarını aralıyorum.

Dünya en az 100 yıldır böyle bir küresel salgın görmediğinden hiç kimsenin neler olup bittiğine dair yaşam tecrübesi yok. Geçmişe bakıldığında, insanlık böylesi salgınlarla başa çıkmıştı.

İSPANYOL GRİBİ

1918-1920 yıllarında İspanyol Gribi veya "Nezlesi" 18 ay içinde 50-100 milyon arası insanın (o dönemde yaşayan nüfusunun %15'i) ölümüne sebep olarak insanlık tarihinde bilinen en büyük salgın olmuştu. İspanyol Gribinin bir özelliği, zayıf, yaşlı ve çocuklardan çok, sağlıklı genç erişkinleri etkilemiş olmasıydı.

I. Dünya Savaşı'nın son yıllarında ülkemiz dâhil olmak üzere tüm dünyayı etkisi altına almış, bazı tarihçilere göre dört yıl süren savaşın sonlanmasında önemli bir etken olmuştu. Hindistan'da 17 milyon kişi, yani ülke nüfusunun %5'i bu hastalıktan ölmüştü. ABD'de nüfusun yaklaşık %28'i hastalığa yakalanmış ve 500.000 ilâ 675.000 kişi hayatını kaybetmişti. Britanya'da 250.000, Fransa'da 400.000 kişinin öldüğü tahmin edilmekte. Hastalığa, dönemin önemli isimlerinden de yakalananlar olmuştu. *Max Weber*, Ressam *Gustav Klimt*, İspanya Kralı *XIII. Alfonso* ve *Sophie Halberstadt Freud* bu kişiler arasında sayılabilir.

Nâzım Hikmet, *Kuvâyi Milliye Destanı*'nın dizelerinde kendisinin de yakalandığı İspanyol nezlesine yer verir:

"Biz ki İstanbul şehriyiz,
Seferberliği görmüşüz:
Kafkas, Galiçya, Çanakkale, Filistin,
vagon ticareti, tifüs ve İspanyol nezlesi
bir de İttihatçılar,
bir de uzun konçlu Alman çizmesi
914'ten 918'e kadar
yedi bitirdi bizi."

Şaman'ın erincinde huzur

Amazonlar'da, Borneo'da, Papua Yeni Gine'de veya Afrika'nın Omo Vadisi'ndeki kabilelerdeki insanlar Şaman Tanrı'nın erincindeki huzur ile dirlikte sığınak buluyorlar. Onlar yaşamsal tehdidi nasıl algılıyorlar? Acaba bizlerin şimdilerde karşı karşıya kaldığımız tehditleri anlayabiliyorlar mı?

İnsanlık tarihinin en sancılı günlerinde irdelerek neler yaşandığını düşünmeden edemiyorum...

Örneğin geçmişteki salgınları...

Eskilerde salgının, ölümün adı çoğunlukla veba idi. Avrupa'da MS 540'lardaki salgında nüfusun yüzde 40'ı kadarının (25 ilâ 50 milyon şeklinde kayıtlara geçmiş...) ölümüne sebep olmuş.

XIV. yüzyılda KARA ÖLÜM idi salgının adı. Dünya olarak tanınan Avrupa kıtasında, Orta Doğu ve Asya'da...

Her yılın Ekim ayının ikinci Pazartesi'si, 1492 yılında Amerika'ya ayak basan, keşfeden Kristof Kolomb'u anmak amacıyla "Columbus Günü" olarak kutlanması, Kızılderililer için bambaşka bir anlam taşıyor.

Kıta'nın keşfiyle birlikte topraklarının gerçek sahiplerine uygulanan etnik temizlik, soykırım, katliam, tehcir (zorunlu göç) ile birlikte yerlilerin rezervler gibi kapalı alanlara kapatılmaları, bağışıklık sistemlerine hiç tanışmadıkları çiçek hastalığı gibi Eski Dünya hastalıklarının bilinçli olarak bulaştırılması, yaşananların dramının tek paragraflık anlatımıdır.

MOĞOLLARIN MANCINIKLA FIRLATTIĞI VEBALİ CESETLER

Ölümçül salgınların silah gibi, bomba gibi kullanılmasını da anlatır tarih sayfaları. Aynen bugünümüzde Çin'in Wuhan kentinde başlayan Korona virüsü gibi, 1347'de veba Çin ve Orta Asya'da başlar. Moğol Ordusu Kırım'a ulaşır ve bir Ceneviz ticaret merkezini kuşatır. Moğol askerlerinden vebaya yakalanıp ölenlerin cesetleri mancınıkların yardımıyla kentin içine atılır. Böylece Orta Asya menşeli kara ölüm Avrupa'ya taşınmış oldu.

HASTALIĞIN PENÇESİNDEN KURTULAMAYANLAR

Soylular, prensesler, kraliçeler bile kurtulamadı hastalığın pençesinden (!): *Aragon Kralı IV. Pedro'nun karısı Kraliçe Leonor* gibi...

İngiltere Kralı III. Edward'ın kızı *Joan*, Kastilya Kralı XI. Alfonso'nun oğlu ile evlenmek üzere yollara düşmüştü, Bordeaux'da yaşamını yitirdiğinde. Kendinden önceki iki asırlık şiir geleneğinin tüm özelliklerini kendine özgü klasik anlayışını değişime uğratarak modern lirik şiirin anlatısını, biçimini yaratmış olan Petrarca idi, esin kaynağı, büyük aşkı Laura'yı vebadan yitiren.

KARA ÖLÜM, ESKİ DÜNYA'NIN SOSYAL YAPISINI DEĞİŞTİRDİ

Avrupa'nın nüfusu üzerinde büyük etkisi olan Kara Veba, Eski Dünya'nın sosyal yapısını değiştirmekle kalmadı. Roma Katolik Kilisesi için de büyük bir darbe ifadesi taşıyan Kara Ölüm, Yahudiler, Müslümanlar, yabancılar, dilenciler başta olmak üzere bütün azınlık mensuplarının zulmedilmesine sebep olmuştu. Salgının adı Kara Ölüm idi... Veya Büyük Ölüm... Bu hastalık esnasında derialtı iç kanamalar sebebiyle ten renginin siyaha dönmesiyle "kara" sıfatını kazanmıştı, ölüm. Salt bir mecaz değildi, kara: Kederi, sıkıntıyı, kasveti de simgelemişti.

WHO – World Health Organization, Dünya Sağlık Örgütü Korona'nın bir "pandemik" olduğunu gecikmeyle de olsa neden mi ilan etti:

Çünkü dünya nüfusunun daha önce maruz kalmadığı bir hastalık niteliğinde...

Çünkü hastalığa neden olan etmenin insanlara bulaşması ve tehlikeli bir hastalığa yol açması...

Çünkü hastalığın insanlar arasında kolaylıkla ve devamlılıkla yayılması...

Yaygınlık, ölüme neden olması, bulaşıcılık... Bütün bunlar salgının "pandemi" olarak nitelendirilmesinin sebepleri...

Kolera günlerinde annem

Anımsıyorum...

Lise öğrenimimin son yıllarındaydı, kentimde baş gösteren kolera salgını.

Gözüme, gönlüme bugünlerden hayli uzak: "Kolera günlerinde annem..." diye adlandırdığım o dönem.

Lakin güncel endişeler anımsatıyor geçmişi, yaşılanmışlıkları.

"Oraya dokunma – buraya el değme", "Onu yeme... Bunu ağzına değdirmeme", evham, korku ve kimi kez annemin çığırtıları içinde.

Sokak kapısında paspas ile başlardı eve giriş. Paspas sarkelere bulanmış.

Girer girmez boylu boyunca soyunup, yıkanıp dezenfektasyona uğramak...

Mutfığa, yemeğe degecek her şey ama tamamen her şey sirkeli sularda bekletilerek yıkanmış, arınmış...

70'li yıllardı... O kolera günleri. Bayrampaşa semti gecekondulaşmasında Mimar Sinan'dan kalma temiz su kanallarına yanlışlıkla pis su kanallarının bağlanması ve bu suyun çeşmelerden akması neticesinde 1890'larda İstanbul'da görülen büyük kolera salgınından son-

raki en büyük kolera salgınıydı, bizzat tanık olduğum.

Gerçek bir sağlık seferberliğiydi yaşanan. Anımsadığımca ucuz atlatılmıştı. Hafızamda kalan bin küsur şüpheli hasta ve 50 kadar hemşerimin yaşama veda etmesiydi.

Şehirleşme, seks ve uyuşturucu: AIDS

Kolera gibi... Gençliğimden bu yana, 60'lı yıllardan beri konu olan HIV/AIDS salgını...

AIDS teşhisi konan ilk hastaların çoğu hastalığı cinsel yolla kapalı eşcinsel erkekler ve şırıngaları ortak kullanan damardan alınan uyuşturucu bağımlılarıydı. 1983'te araştırmacılar, konu olan hastalığın nedeninin HIV olduğunu buldular. Takip eden bir-iki yılda ise virüsü tespit eden testler geliştirildi. AIDS'in muhtemelen Afrika'da ortaya çıktığı bildirilirken Kara Kıta'daki şehirleşmenin artması, seks alışkanlıklarının değişmesi, damardan uyuşturucu kullanımının artması, ülkeler arası seyahatlerin çoğalması nedenlerinin başında geliyordu...

Birleşmiş Milletlerin 2004 yılı raporu uyarınca dünyada 38 milyon kişi HIV taşıyor, her yıl 5 milyon kişi virüsü kapıyor ve 3 milyon kişi AIDS'ten ölüyordu. Sonuçta 1982-2008 yılları arasında 20 milyon kadar insan bu hastalığa yenik düştü. Genç kızlığının yakışıklı ve romantik kahramanı, daha çok Doris Day ile oynadığı filmlerle bilinir. AIDS'e bağlı hastalıktan ölen dünyaca ünlü ilk kişi Rock Hudson idi. Ünlü İsrailli şarkıcı, söz yazarı ve oyuncu Ofra Haza iki kez mucizevi şekilde uçak kazalarından kurtulmuştu. 2000 yılında AIDS'e bağlı organ bozukluklarından ölmüştü. Yönetmenliğini Alfred Hitchcock'un üstlendiği Sapık filmindeki Norman Bates karakteriyle muhteşem bir oyunculuk sergileyen, sinema tarihinin en ünlü biseksüel aktörlerinden ABD'li Anthony Perkins 1992 yılında AIDS nedeniyle 60 yaşında yaşama veda etmişti.

20. yüzyılın en ses getiren bilim-kurgu yazarlarından biri olan Amerikalı yazar biyokimyacı Isaac Asimov, 1983 yılında bypass ameliyatı geçirdi. Hastanede kendisine virüslü kan verilmesiyle AIDS'in pençesine yakalandı. Ancak bu gerçek, ölümünden sonra bile gizli kaldı. Asimov'un hayatını kaybetmesinden 10 yıl sonra eski eşi, Asimov'un bu sebepten hayatını kaybettiğini kamuoyuna açıkladı.

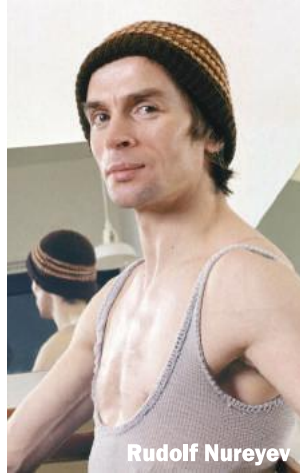
Sovyet-Rus baleti, 1938 doğumlu Rudolf Nureyev de Ocak 1993'te bu hastalığın kurbanı oldu. İngiliz popçu Queen grubunun solisti, 1946 doğumlu Freddie Mercury de Kasım 1991'de AIDS'ten ölen ünlüler arasında yer aldı.

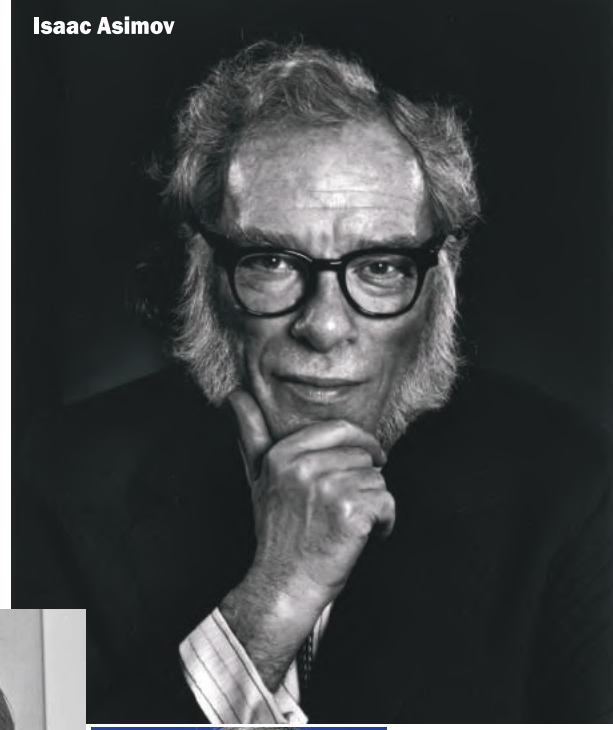
Freddie Mercury

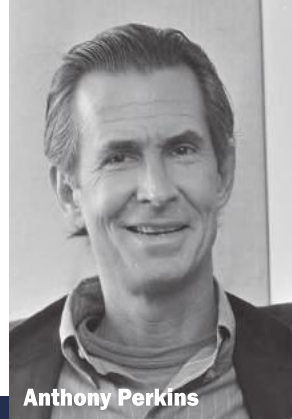
Ofra Haza

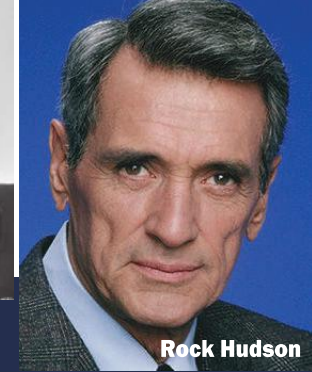
Rudolf Nureyev

Isaac Asimov

Anthony Perkins

Rock Hudson

EKOSİSTEM BOZULDU

Bilim insanları, ekosistemin böylesine bozulmasından sonra virüs saldırısını normal karşılıyor. Bu tür salgınlarla ilgili sorunlar aslında virüsün hızlı bir evrimi sonucu oluşur.

Daha önce 2014 Ebola salgını ile gördüğümüz üzere gerçek salgın, bir kişide ve bir virüsün genetik mutasyonu ile başladı. Bu tek mutasyon, Batı Afrika'da Ebola'yı nispeten nadir görülen bir hastalıktan öfkeli bir salgına dönüştürerek bulaşıcılığı arttırdı.

Ebola; Batı Afrika'da nispeten nadir görülen bir hastalık iken öfkeli bir salgına dönüştü

Sınırlar insan dünyası ile virüs küresi arasında olmalı!

Kudüs İbrani Üniversitesi'nde Tarih profesörü, insan doğası hakkında “*Sapiens*” gibi hasılat rekorları kıran kitapların yazarı, filozof Yuval Noah Harari, geçtiğimiz günlerde CNN International'de, Christiane Amanpour'un konuğu oldu.

Harari'ye göre bu salgınla açığa çıkan en korkutucu olgunun liderlik ve iş birliği eksikliği ve dünyada gördüğümüz eşitsizlik, ülkeler arası koordinasyonun yetersizliği, hem ülkeler arasında hem de halk kitleleri ile hükümet arasında güven yoksunluğu... Salgınların “sosyal tecrit” yoluyla önlenemeyeceğini savunan Harari, “Bunları yalnızca bilgi ile engelleyebilirsiniz. Gerçekten kendinizi salgın hastalıklara karşı bir strateji olarak izole etmek istiyorsanız, taş devrine kadar geri dönmelisiniz ve kimse bunu yapamaz.”

Ve şöyle devam ediyor: “Çok dikkatli bir şekilde korumanız gereken gerçek sınır, ülkeler arasında değil, insan dünyası ve virüs küresi arasındaki sınırdır. İnsanlar her türlü virüslerle çevrilidir. Ve eğer bir virüs dünyanın herhangi bir yerinde bu sınırı geçerse, tüm insan türünü tehlikeye sokar. Bu gerçekten düşünülmesi gereken sınır!”

Yuval Noah Harari

YUVAL NOAH HARARI'YE DÖNECEK OLURSAK:

“Tüm dünyanın sağlık sistemleri desteklenmeli. Şu anda en çok etkilenen ülkelerin krizle başa çıkmalarına yardım etmek için WHO - Dünya Sağlık Örgütü gibi çok daha fazla organizasyona, uluslararası dayanışmaya gereksinim var. Ekipman, bilimsel bilgi, ekonomik destek... Etkili karantinaya sahip olmak için insanların iş birliğine ihtiyaç var. Burada asıl mesele halkın hükümetlerine olan (hayli aşınmış) güvenlerinde yatıyor.”

Geçmiş salgınlarla başa çıkmak konusunda muhtemelen daha iyi durumda olduğumuz tesellisini taşıyorum. Çünkü şimdilerde Korona virüs salgını ile bilim adamları ve doktorlar sadece salgının arkasındaki virüsü tanımlamıyorlar. Aynı zamanda tüm genetik kodunu çözümleyerek kimlerin virüsü taşıyıp taşımadığını belirleyebilen testler de geliştiriyorlar. Kısacası, tarihin önceki zamanlarından daha iyi bir konumda olduğumuzu anımsayalım ve umalım ki, yakında COVIT-19'a yönelik bir aşı piyasaya çıkacak.

Ütopya Ailesi'nden umutla güzel günlere merhaba...

Şu anda gerçekten çok ilginç bir dönemden geçiyoruz, hiçbirimizin tanımadığı, alışık olmadığı bir dönemden...

Çocuklarımız, kendimiz, ailemiz ve tüm sevdiklerimiz için kaygılanmalarımızla, bilinmezliklerin getirdiği korkularımızın iç içe geçtiği bir dönemden...

Sıradan bir günümüzün meğer ne denli sıra dışı bir güzelliğinin olduğunu fark ettiğimiz bir dönemden...

UMUT en zor günlerde bize yol göstermek, güç vermek üzere söz-lüklerde yerini bulmuş olsa gerek.

Fırtınalı denizde hiç kalmış mıydınız? Teknenin önünde otururken, birden fırtına çıktığını, başkalarının içeriye koşabildiği, sizinsene kenardaki metale sıkıca tutunduğunuz, teknenin önünün 60 - 70 derecelerle yukarıya kalktığı ve denizin içinde tüm tekneyi içine çekebilecek bir boşluğa doğru hızla indiğini deneyimlemiş miydiniz? O sırada başınızı çevirip, yukarıda bakıp, yerinden hiç kıpırdamayan, sakince teknesini yüksek dalgalarla senkronize hareket ettiren Vikingler ile kesinlikle akrabalığı olduğunu düşündüğünüz kaptanı görmüş müydünüz? Kaptanın umutla ileriye baktığını, dümenini hiç istifini bozmadan gök ile deniz arasında harika bir güçle nasıl tuttuğuna şaşırmış mıydınız? Sizi kıyıya yanaştırdığında onu sırlıslıkla gördüğünüzde içinde kaygısının, korkusunun olabileceğini düşünmüş müydünüz?

Ona sarılmış mıydınız, umutla teknesini bırakmadığı, herkesi sağ salım eski yaşamlarına geri getirdiği için?

Şu anda bizler de anne babalar olarak, fırtınalı bir denizde tüm gücümüzü, cesaretimizi, aklımızı kullanarak çocuğumuzu, ailemizi sakın bir koya getirmek umuduyla uğraşıyoruz. Ve bu sakın koya geleceğiz.

Sakin koya gelme yolculuğunda linkini verdiğimiz bu yazıya göz atmak ister misiniz?

Li Edelkoort, coronavirüsün yeni başlangıçlar için boş bir sayfa sunduğunu söylüyor.

Tüm dünyayı etkileyen sorunların yanında, insanoğlunun kaybettiği insanlık değerlerine tekrar dönmelerini de sağlayacağını dile getiriyor.

**"I am hopeful for a better system"
Daha iyi bir sistem için umutluyum**

<https://www.dezeen.com/2020/03/09/li-edelkoort-coronavirus-reset/>
published 9th March 2020
Coronavirus offers "a blank page for a new beginning" says Li Edelkoort

Çocuklarımız bu değerleri hak ediyor. Yaşamı paylaşma,

empati, dürüstlük, kendine/başkalarına/doğaya saygı, adalet, hoşgörü, eşitlik, özgürlük, sorumluluk...

Small Hands/ Küçük Eller ve Ütopya ailelerimiz ve öğretmenlerimiz bu değerlere sahip kişiler. Çocuklarımızla 2 yaşından 14 yaşına kadar olan birlikteliğimizde sunduğumuz atmosfer, eğitim ve okula devam ediyormuş tadında sağladığımız gerçek anlamda uzaktan eğitimimizle bu değerler her zaman bizimle.

Sizlere bu fırtınalı yolculukta evinizde çocuğunuzun sizin değerlerinizi pratik yaşamda görebilme şansları olmalarını diliyoruz.

Böyle bir dönemde çocuklarımızla yaşamı paylaşma, tüm evdeki

sorumlulukları birlikte yapma, yemek yapmaktan, yatağını düzeltmeye, birlikte kutu oyunlarından tutun, muhabbet etmeye, ailede olan karşılıklı saygıya pratik yaşamda tanık olmalarını, anne baba olarak sizleri içten tanıma şansını verdiğiniz, birlikteliğin tadını çıkarttığımız, güzel anılarınızın arttığı günler diliyoruz.

Bir an önce Coronavirüsünün yok olarak, iyi insanların yaşamlarına göz dikmesinin engellenmesini diliyoruz.

Değerlerini kaybedenlerin neden oldukları hastalıklar nedeniyle, değerlerini kaybetmeyen birçok insanın yaşamlarını yitirmelerinin üzüntüsü tarif edilemez. Tüm yakınlarını kaybeden ailelerin üzüntülerini içten paylaşıyoruz.

Fırtınalar bitince, sakın koyalarda görüşmek dileğiyle...

Leman Çetin

Bu bir ifandır.

Kaybedemeyeceğimiz son savaşın içindeyiz...

Tekmil arızalı gezegen sisteminde,
Medeniyette toptan çöküşün eşiğinde,
Kaybedemeyeceğimiz son savaşın
içindeyiz...

Kısa ve hızlı bir dünya turu yapacak olursak yeryüzünde “manzara-i umumiye”yi üç ana başlıkla şöyle özetlemek mümkün görünüyor:

- 1) Gezegen ölümcül bir hastalıkla malûl; derhal “ameliyata” alınmalı.
- 2) Medeniyet hızla çöküyor; “köprüden önceki son çıkış”tan çıkmalıyız.
- 3) Öncekilerin hepsinden farklı bir savaştayız: kaybetmeye dayanamayız.

Ne olacak bu gezegenin hali?

2020 yılı, gezegenimizin ahvalini ve geleceğini kesin olarak belirleyecek onyılin başlangıcı. Bilim dünyasının en yeni verilerinden çıkan genel ve âcil durum tablosu böyle görünüyor. Birleşmiş Milletler öncülüğünde, dünyanın birçok yerinden seçilmiş uzman bilim insanlarının “Gelecek Şimdi – Sürdürülebilir Gelişmeye Ulaşabilmek İçin Bilim” başlıklı 200 küsur sayfalık kallavi rapor böyle diyor. (Bkz.; https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/24797GSDR_report_2019.pdf)

Geleceğin belirleneceği bu onyılin başlangıcının hemen başında, 30 Ocak 2020’de internette çarpıcı bir video-mesaj yayınlandı. Britanya’nın önde gelen gazeteci, yazar ve aktivistlerinden George Monbiot, gezegenin yokoluşa sürüklenişi konusunda kapsamlı bir sınıf ve sistem analizini kısacık bir video ile yeni yılın ilk günlerinde önümüze getiriverdi. Neredeyse 34 yıldan beri ekoloji ve çevre konusunda hem yazı ve kitaplarıyla hem de bilfiil “sahadaki” çalışmalarıyla hatırı sayılır bir mücadele veren Monbiot, yeni açılan bir internet gazetesi olan Double Down News’da sunduğu 18 dakikalık özlü video da durumu şu başlıkla veciz bir şekilde özetlemekteydi: “Kapitalizm gezegenin kanseridir, çok geç kalmadan operasyon yapalım.”

“Kapitalizm
gezegenin
kanseridir, çok
geç kalmadan
operasyon
yapalım.”

**“Medeniyetin
çöküşüne giden
uçurumun eşiğinde
durmaktayız.”**

Radikal bir ekonomik ve sosyal sistem analizine girilen bu videoda yeryüzünün korkunç gidişatı bir paragraf içinde şu şekilde özetlenmekteydi:

“... gezegen faciasına birazcık bakalım şimdi. Ve unutmayalım ki, bu sadece iklimin çökmesi değil; gezegen sistemlerinin tam tekmil arıza yapması: Toprağı kaybediyoruz, temiz suyu kaybediyoruz, böcekleri kaybediyoruz, bu gezegeni paylaştığımız tüm diğer canlı türlerini kaybediyoruz, mercan kayalıklarını kaybediyoruz, yağmur ormanlarını, denizleri, her şeyi her şeyi kaybediyoruz ve bu kaybediş olağanüstü bir hızla gerçekleşiyor. Nefes kesici bir hız bu. Her şey ömrüm boyunca asla görmeyeceğimi sandığım hızla gerçekleşiyor. Torunlarım görür diye korktuğum şeyleri daha şimdiden görüyorum ben – ve o kadar da yaşlı değilim.”

(<http://acikradyo.com.tr/editorden/kapitalizm-gezegenin-kanseridir-cok-gec-kalmadan-operasyon-yapalim>)

Bunun temelindeki itici gücün de “büyüme” kavramı olduğunu belirten gazeteci, **sonlu bir gezegende sonsuz büyüme hırsının, felakete çıkarılmış yaldızlı bir davetiyeden başka birşey olmadığını** söylüyor ve tümüyle yeni bir ekonomik sisteme derhal geçilmesi için hızla hareket etmenin geleceği kurtarabilmek için insanlığın önündeki tek –ve son– şans olduğunu başka bir yorumu pek yer bırakmaksızın, gayet net bir anlatımla ortaya koyuyordu.

Medeniyet dediğin...

Geleceğimize dair her şeyin belirleneceği bu on yıl başlangıcının ikinci önemli yazısı “İklim Seferberliği” (The Climate Mobilization) adını taşıyan ABD kökenli sivil toplum örgütünün genel seferberlik çağrısı idi. Kuruluş, tüm ekibin destek ve katkılarıyla kaleme alınıp, kuruculardan Ezra Silk imzasıyla 25 Şubat 2020 tarihinde yayınladığı kısa ve öz, ama hayli çarpıcı bildiriyle yeryüzündeki “manzara-i umumiye”yi şu veciz başlıkla dile getiriyordu: **“Medeniyetin çöküşüne giden uçurumun eşiğinde durmaktayız.”**

Bildiri daha sonra, ABD’nin “hal-i pür melâli”nden başlayıp dünyanın hal-i hazırdaki içler acısı durumunu şöyle özetlemekteydi:

“ABD, Büyük Bunalım (the Great Depression) ve II. Dünya Savaşı yıllarındaki kadar derin bir krize sürüklenmiş durumda... liman şehirleri yokoluşa karşı karşıya ... kent ve kırsal kesim ahalişi hizipleşme ve yoksulluk adaları halinde unufak olmuş... California ve Amazon yağmur ormanları cayır cayır yanmakta... Karayip adaları bir çeşit kuşatma altında... Permafrost denen sürekli donmuş toprak tabakası eriyip çözülmede... [Avustralya gibi] kıtalar toptan tutuşmuş halde...”

Her yerde hukukun üstünlüğü ağır saldırı altında... Birçok yerde gelir eşitsizliği tarihte hiçbir zaman görülmediği kadar yüksek... Demagoglar [yani halk (t)avcıları] dünyanın birçok yerinde yönetimi ele geçirmiş durumda... Milyonlarca insan, çökmekte olan toplumlarının enkazı altında yok olup gitmemek için oralarından köşe bucak kaçarak kendilerine güvenli bir yer bulma telaşında..." Silk ve ekip arkadaşları, bu eşi benzeri görülmemiş genel felaket hali karşısında tek çıkar yolun sistem değişikliği yapmakta olduğunu söylüyorlar. Tabandan yükselen, şimdiye kadar eşi benzeri pek görülmemiş büyüklükte bir halk hareketinin, gene benzersiz bir kitlesel seferberlik hali ilan etmesinden başka bir çıkar yol olmadığını belirtiyorlar. Geleceği kurtarabilmek için bir âcil durum durum seferberliği ilan etmekten ve zafer kazanmaktan başka yol görmüyorlar. Bir de, iklim ve ekoloji krizinin meydana getirdiği acil durum (OHAL) çağında, dünyanın her yerinde ilkel ve cesur siyasi liderlere duyulan köklü ihtiyacı dile getiriyorlar; bu çerçevede de, kendi ülkeleri ABD’de gelecek yıl –sekiz ay sonra– yapılacak başkanlık seçimleri için yarışan demokratik sosyalist senatör Bernie Sanders’a açık desteğini ilan ediyor İklim Seferberliği örgütü. (<https://www.commondreams.org/views/2020/02/25/we-need-unprecedented-mobilization-fight-climate-emergency-thats-why-we-endorse>)

İNSAN TÜRÜNÜN KAYBETMEYE DAYANAMAYACAĞI TEK SAVAŞ!

Dünyanın birçok yerinde onyıllardır görev yapmış ve sayısız ödül almış Amerikalı gazeteci Robin Wright, 2020 Şubat’ında New Yorker dergisinde yayımlanan çarpıcı Antarktika röportajına yukarıya aldığımız şu cümleyi manşet olarak seçmişti: “İnsan türünün kaybetmeye dayanamayacağı tek savaş..."

Neredeyse yarım yüzyıldır dünyanın dörtbir yanında savaşları, devrimleri ve ayaklanmaları anlattığını belirten gazeteci, insan hayatının kaybindan ve çarpışan tarafların kendilerini imha eden uygulamalarından her zaman büyük üzüntü duymakla birlikte bunlara duygusal açıdan hep mesafeli baktığını, ama Antarktika’da savaşı “farklı bir prizma”dan gördüğünü söylüyor ve ekliyor: “*Burada düşman, bendim.*”

Yeryüzünün bu en soğuk, en vahşi, en rüzgârlı, en yüksek ve en esrarengiz kıtası küresel ısıtma yüzünden 40 yıl öncesine göre 6 kat daha hızlı eriyor! Malta adası büyüklüğünde bir bir buzdağı Şubat’ta, İstanbul’un üçte birinden büyük bir buzdağı da 2019 Eylül’ünde kopup gitmiş, denizin seviyesini yükseltmeye koyulmuştu bile... Neredeyse yarım yüzyılın tecrübeli savaş muhabiri Wright, iklim-medeniyet-savaş üçlüsü arasındaki karmaşık dengenin ortadan kalkmasıyla ortaya çıkan ölümcül bağlantıyı, bilimcilerin

ağzından şöyle naklediyor: "Yeryüzündeki buzun miktarı, onbin yıl önce insan medeniyetinin yaratılmasında cananıcı bir rol oynadı: iklim tarihçileri bu olguyu ancak yirminci yüzyıl sonunda keşfettiler. Günümüzün bilimcileri ise buzun önümüzdeki binyıllarda da medeniyetler arasındaki barışın anahtarı olduğunu belirtiyorlar... Woods Hole Araştırma Merkezi'nin kıdemli bilimcilerinden *Spencer Glendon* 'Antarktika'nın istikrarının, büyüklüğünün ve buz kütlesinin, dünyanın ne kadar şiddet dolu bir yer haline geleceğini göstermek için hiç de fena bir simge olmadığını' belirtiyor ve ekliyor: 'İnsanlık, gezegenin üzerinde zuhur ettiği ilk yüz doksan bin yıl boyunca ılıman bir iklim peşinde oradan oraya dolaşıp durdu; zira buzlar ve çöller muazzam sarkaçlar halinde habire yer değiştirip duruyorlardı. Derken, MÖ 10.000 yıl civarında iklim istikrara kavuştu. Kararlı denge kurulunca güzel yerler artık hep güzel kaldı. İstikrarlı bir iklim, insanların göçebe olmaktan kurtulmasına yardımcı oldu. İşte insanlık yerleşik düzene böyle geçti; insanlığın ilk medeniyetleri kurması için gerekli zaman ve alanlar da böyle oluştu.'"

(<https://www.newyorker.com/news/dispatch/antarcticas-ice-the-one-war-that-the-human-species-cant-lose>)

Yeryüzünün bu en soğuk, en vahşi, en rüzgârlı, en yüksek ve en esrarengiz kıtası küresel ısıtma yüzünden 40 yıl öncesine göre 6 kat daha hızlı eriyor!

Geri dönüşü olmayan tarih

2019 yılı sonlarında özel bir toplantı yapan BM'ye bağlı Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin -yani dünyanın- önde gelen bilim insanlarının oluşturduğu en büyük heyet, dünya sıcaklığının endüstri çağına göre 2C derece artmasının önüne hemen geçilmezse dünyanın 12 yıl içinde geri dönüşü olmayan noktaya gelebileceğini belirtmişti. ABD'nin Ulusal İstihbarat Konseyi eski direktörlerinden *Matthew Burrows* da, yine

2019'da küresel riskler üzerine yazdığı bir raporda bu geri dönüşü olmayan noktayı tarihi olarak 2035 yılını, yani en geç 15 yıl sonrasını öngörmüştü. Her iki bilimsel rapor da bizi gene buz(ul)ların durumuna, onların insan medeniyetini yeşertip beslemesindeki can alıcı rolüne geri getiriyor. Wright'ın derinlikli makalesinin

sonunda iki bilim insanından yaptığı şu iki alıntı ile bitirelim:

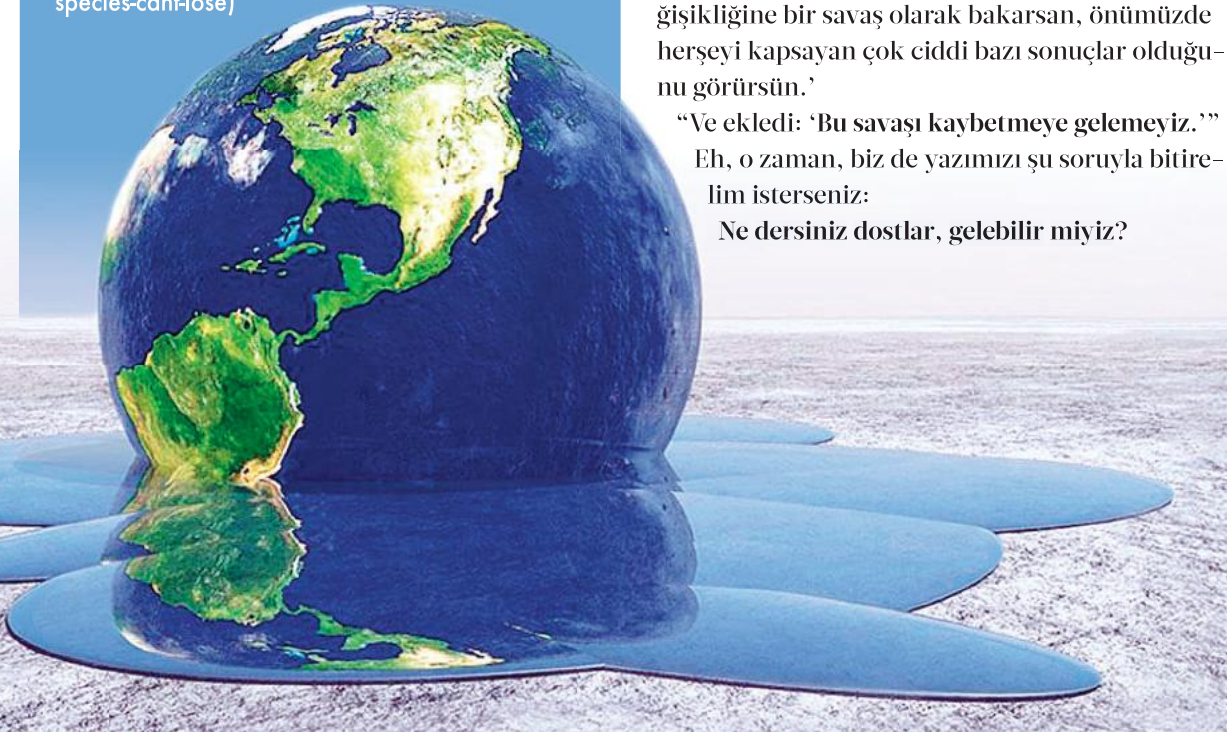
"Glendon bana dedi ki: [Küresel ısınma ile] ... Gelmekte olan ya da olup biten şey, dünyanın kararlı dengesinin sonu. İnsani açıdan bakarsak bu, göçlere dönüş anlamına gelir. Ne var ki, artık birkaç milyonun değil, birkaç milyar insanın göçünden bahsediyoruz.

"Antarktika'ya gitmeden önce, Dartmouth'da deniz buzları uzmanı Donald Perovich'e danıştım. Savaşlardan bahsetmeye koyulduk. 'Bütün savaşlarda galipler ve mağluplar olduğunu söyleyebiliriz. Savaşın ardından toplumlar yollarına devam ederler' dedi bana. 'Kendilerini toparlama ve ilerleme imkânları vardır. Ne var ki, iklim değişikliğine bir savaş olarak bakarsan, önümüzde herşeyi kapsayan çok ciddi bazı sonuçlar olduğunu görürsün.'

"Ve ekledi: 'Bu savaşı kaybetmeye gelemeyiz.'"

Eh, o zaman, biz de yazımızı şu soruyla bitirelim isterseniz:

Ne dersiniz dostlar, gelebilir miyiz?

Balinanın karnında 1.000 parça plastik

Plastik poşete iddialı yasak

Yeni Zelanda plastik torbaların yasaklandığını açıklayan son ülke oldu.

Başbakan Jacinda Ardern, yasağın yürürlüğe gireceğini ve ihlal ettiği tespit edilen perakendecilerin 65.000 \$'a kadar para cezasına çarptırılacağını söyledi. Ardern, yoğun kamuoyu baskısının yasağı yürürlüğe koymanın önemli bir nedeni olduğunu ve 65.000 imza toplayan bir dilekçeye işaret ettiğini söyledi.

“Her yıl Yeni Zelanda’da yüz milyonlarca tek kullanımlık plastik torba kullanıyoruz. Birçoğu

Endonezya’da öldükten sonra karaya vuran balinanın midyesinden toplamda 40 kiloya varan 1.000 parça kadar plastik atık çıktığı açıklandı.

Plastik poşetler her yıl denizlerde yüzlerce canlının ölümüne yol açıyor. Geçtiğimiz Temmuz ayında da Tayland’ın güneyinde bir balina 80 plastik poşet yuttuktan sonra yaşamını yitirdi.

Hazırlanan bir raporda, önlem alınmaması halinde önümüzdeki 10 yılda okyanuslara karışacak plastik miktarının, üç katına çıkabileceği yer alıyor.

BM’in tahminleri uyarınca her yıl 10 milyon ton plastik okyanuslara karışıyor.

Kaynak: www.bbc.com

değerli kıyı ve deniz çevrelerimizi kirleten ve her türlü deniz yaşamına ciddi zarar veren bir çanta dağı,” dedi. Son yıllarda, 60’tan fazla ülke tek kullanımlık plastikler konusunda harekete geçti. Kenya, Şili, Tayvan ve Fas gibi bazı ülkeler plastik poşetleri yasaklarken, diğerleri daha kademeli yaklaşımlar aldı.

Okyanusları kurtarmak

Hareket, plastiklerin çevresel etkileri ile bilgilendirilir. Plastik, okyanusları yılda en az 8 milyon ton oranında kirletir, yiyecek ve su kaynaklarını kirleten, toksinleri çevreye sızdıran ve iklim değişikliğine katkıda bulunan zararlı mikro-plastiklere ayrılır. Mevcut öngörülere dayanarak, plastik üretiminin önümüzdeki on yıl içinde %40 artması bekleniyor. Ancak, plastik alternatifler için artan fikir birliği ile plastiğin yukarı doğru seyri ve onun gezegende devam eden kontaminasyonu (bulaşması) durdurulabilir.

Kaynak: <https://www.globalcitizen.org/>

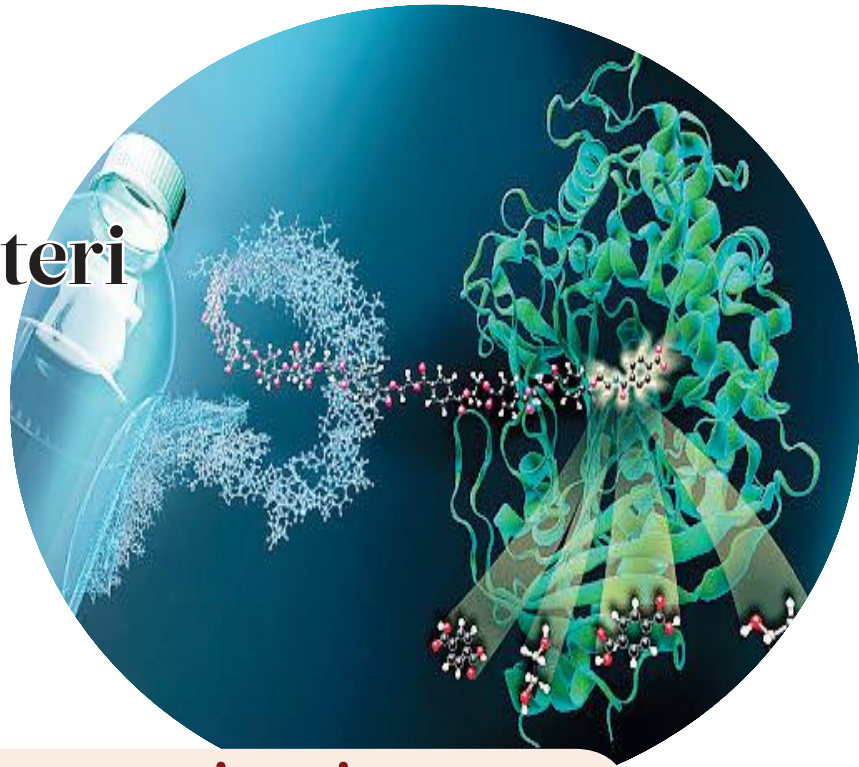
PLASTİĞİ suya dönüştüren bakteri

Okyanuslardaki kirlilik gezegendeki en büyük sorunlardan birini teşkil ediyor. Son araştırmalara göre, 2050 yılında denizlerde, balıklardan daha fazla plastik bulunacağı öngörülüyor. Bununla birlikte bu soruna çözüm üretmek için çalışan birçok insan var. Bu kirliliğe bir başka çözüm önerisi de 20 yaşındaki iki öğrenciden geliyor. Uzun zamandır proje üzerine çalışan öğrenciler nihayet sonuçlarını almayı başardı. Jeanny Yao ve Miranda Wang, okyanuslardaki plastikleri yiyen ve onları suya çeviren bakteri geliştirdiler. Şu an patentleri var ve ürünü geliştirmeye başlamak için 400 bin dolarlık bir finansman da elde ettiler.

Perlman Bilim Ödülü'nü kazanan en genç bu iki isim bu proje ile şimdiden beş ödül kazandı. Miranda Wang: "İnsanların plastik kullanmayı bırakması neredeyse imkânsız, malzemeyi kırmak için teknolojiye ihtiyacımız var, her şey biyolojik olarak parçalanabilir hale geliyor" diyor.

Teknolojinin gelişimi iki bölüme ayrılıyor: İlk önce plastik çözünüyor ve plastiğin enzimleri katalize oluyor. Böylece plastiğin yüksek oranda dövülgen kısımları oluyor. Bu bileşenler biyoçözücü istasyonuna yerleştiriliyor. Projenin, plastikten suya geçiş yapmak için sadece 24 saat süreye ihtiyaç duyuluyor.

Kaynak: science-andinfo

PLASTİK ŞİŞEDEN yol yapımı

1907 yılından bu yana "hayat kurtarıcı" olarak keşfedilmiş plastik, artık yaşamın her yerinde. Günümüzde plastik, günlük çoğu şey için kullanıldığından, modern yaşam için kritik öneme sahiptir. Ucuz olduğundan, plastik yaşam standartlarını yükseltti ve malzemenin bolluğuyla daha kolay kullanılabilir hale getirdi. Şimdilerde, medeniyete katkısından ziyade büyük bir soruna dönüştü, gezegenimize büyük bir tehdit haline geldi.

Uzmanlar plastik kirliliğine çözüm arayışlarında. Bir İngiliz şirketi olan MacRebur, yolların kalitesini artırmak için eski plastik şişeleri kullanmanın yöntemini keşfetti. Böylece asfaltın maliyeti düşecek ve daha dayanıklı olacak.

Şirketin CEO'su Toby McCartney, Hindistan'da insanların eski plastikleri toplayıp erittiklerine ve yoldaki çukurlara doldurduklarına şahit olduktan sonra bu fikri eyleme dönüştürerek geliştirdiklerini ve laboratuvar çalışmalarının sürdürüldüğünü belirtirken şöyle ekledi: "İki dünya sorununu çözmek istiyoruz. Bir yandan atık plastik salgını, diğer taraftan yolların kalitesizliği..."

Kaynak: www.jumblejoy.com, www.brightside.me, www.edition.cnn.com

Doğanın, bir bütün ve insanın da bu bütünün bir parçası olduğunu bilmek ve aramızdaki sorumluluğu hissetmek nasıl mümkün olabilir sizce?

Sürdürülebilir DOĞA

Her şeyimiz doğaya bağlı. Bunu anlamamız uzun sürdü insanlık ailesi olarak. İnsanın bazı şeyleri gözleriyle görmesi gerekiyor sanırım. Üstatlar şöyle der “görerek inananların vay haline”. Elimizde bilimsel veriler, analizler olmasına rağmen, kıyıya vurmuş balinanın midesinden çıkan 40 kilo plastiği gördüğümüzde inanıyoruz işlerin ne kadar ciddi olduğuna. Doğanın, bir bütün ve insanın da bu bütünün bir parçası olduğunu bilmek ve aramızdaki sorumluluğu hissetmek nasıl mümkün olabilir sizce?

1900’lü yıllarda başlayan *plastik* kullanımının doğaya yansımalarını artık görüyoruz. Doğa ile aramızdaki çevrimiçi ilişkileri anlamak adına ye-

terli bir süre sanırım. Toprağın altına gömülen plastikler ya da çöpler yine yiyeceklerimiz aracılığıyla bize geri geliyor. *Azot döngüsü*, *karbon döngüsünün* yanına bir de *plastik döngüsünü* eklememiz gerekecek yakında.

Aynı şekilde toprağı ekerken kullandığımız gübrelere hem bitkiyi hem de bitki üzerindeki hayat döngüsü olan hayvanların varlığını engelliyor. İki ayağı üzerinde yürüyen ve egosundan bihaber olan insan, doğayı domine ederken, özgür irade kullanıcısı olarak şunları yapıyor: “500 dönümlük alanda sadece buğday yetiştireceksin.” Doğa da nerede böyle bir şey var? Sadece tek bir şey? Doğada çeşitlilik vardır, etkileşim vardır. Kısaca *ekoloji* işler orada.

Ekoloji ve ekosistem

Yeri gelmişken ekolojinin tanımını yapalım: "Canlıların birbirleri ve çevreleriyle ilişkilerini inceleyen bilimdir. Ekosistem ise canlı ve cansız çevrenin toplamıdır. Kelime kökeni Eski Yunanca οἶκος, 'ev, yakın çevre'; -λογία, 'bilimi' kelimelerinin birleşiminden gelmektedir."*

Bu tanım işimize çok yarayacak ilerde. Kelimenin vurgusu şurada; ilişkileri inceler. Hemen içsel hayatımıza, içimizdeki ekolojiye bakalım. 'Şeylerle' aramızdaki ilişkiler nasıl? İnsanın tüketimine sunulmuş ve hazır halde bekleyen yiyecekleri ve içecekleri tüketirken duygularımıza bakıyor muyuz? Bir şey yerken ekolojimiz nasıl? Cansız gibi gözükken ve doğanın simyasından geçip masamıza gelen o yiyeceğin içindekilerle bağ kuruyor musunuz?

İnsan sadece fiziksel etkilerin altında yaşamaz. Duyguları ve düşünceleri vardır. Düşünce bedeni, psikoloji de diyebiliriz buna; bütün bedeni ve duyguları etkisi altında bırakabilir. Çok güçlü fikirler milyonları arkasından sürükler, "özgürlük" gibi... Aynı şekilde çok güçlü duygular insanların kendilerini feda etmelerini sağlar "sevgi" gibi... Hepsi de fizik beden üzerinde çalışır. Martin Luther King "Bir rüyam var" dediğinde ne oldu? Kendi manyetik alanındaki fikirleri uygun şekillerde ifade edince varlıkları etkiledi. Mevlâna gönül oldu, kalp oldu, sevgisi doldu taşı. Gözü sevgilisinden başka bir şeyi görmedi. Düğün günü geldiğinde güle oynaya gitti sevgilisinin yanına.

Beden duygular düşünceler

Çok kısaca bahsettiğimiz bu bedenlerden anlıyoruz ki, insan şu anda en az üç kademeli bir yapıda. *Beden, duygular ve düşünceler*. Kişinin hem bunlarla hem de çevresiyle olan uyumlu ilişkisinin tamamı doğadır. Çünkü dışarıda gideceğin her yer doğanın içinde olacaktır. O halde doğadan gelen şeyleri, kullanırken tüketirken hangi duygu ve düşünce içinde olmalıyız?

Bu soru, bizim kendi doğamızı ve ilişkide olduğumuz doğayı nasıl sürdürebileceğimize dair fikirler verecektir. Elimizde bir reçete ile 'olması gereken listesi' yapmayacağız. Birey, kendi sorumluluk alanını ekolojisini keşfettiğinde fark edecektir. İnanıyorum ki, insanın şuurlu geleceğinde doğa ile kuracağımız gerçek bağlar insanın gerçeğine dair olan fikirleri daha da görünür kılacaktır.

*<https://tr.wikipedia.org/wiki/Ekoloji>

Topluluk destekli TARIM ve GIDA

Gıda toplulukları, yerelde örgütlenen veya daha geniş coğrafi alanları kapsayabilen Katılımcı Onay Sistemleri'ni (KOS) de içerir. KOS'lar, üreticilerin tüketicilerle birebir temas kurmasını sağlayan, üretim alanlarının agroekolojisini gözetim ve tüketicilerin üretim süreçlerine dâhil olmasına imkân veren katılımcı güvence sistemleridir. Bir araya gelen paydaşlar ölçütler oluşturur, üreticilerini seçer, gözetim ve denetimlerini kolektif olarak yaparlar.

Katılımcı Onay Sistemi

Katılımcı Onay Sistemleri uluslararası kuruluşlar (örneğin IFOAM – Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu) ve sivil toplum ağları (örneğin Urgenci – Uluslararası Topluluk Destekli Tarım Ağı) düzeylerinde dinamik gündem konuları olarak öne çıkmaktadır. KOS'lar, doğal çevrenin, ekonominin ve toplumsal yapılanmanın belkemiği olan gıda sisteminin bütün paydaşlarını aktif birer katılımcıya dönüştüren bir örgütlenme modeli sunar.

Gıda Toplulukları genel olarak sosyal dayanışma ekonomisi temelinde çalışır. Peter Utting’in (2015) sözleriyle, sosyal dayanışma ekonomisi “kâr yerine sosyal ve çevresel hedefleri önceleyerek, ekonomik faaliyetlerde etiği vurgulayarak ve ekonomik uygulamaları demokrasi ve etkin vatandaşlık temelinde yeniden değerlendirecek, toplumun ekonomi üzerindeki kontrolünü, başka bir deyişle ‘toplum gücünü’ yeniden tesis etmekle ilgilidir.”

Gıda Toplulukları

Gıda Toplulukları, merkezinde gıda üretimi ve gıdaya erişim olan ve gönüllü birliktelik temelinde işleyen topluluklardır. Bu yazıda gıda toplulukları için ölçütler sunmayı veya onları sınıflandırmayı değil, terimler ve ayrımlarla ilgili açıklık sağlamayı hedeflemekteyim. Her grubun, kolektifin veya dayanışma ağının kendine özgü yapıları olduğunu ve belirli kalıplara sığmayacağını kabul etmek gerekir.

Bir Gıda Topluluğu, belirli bir üretim pratiği veya örgütlenmesi içinde olan bir grubu anlatabilir: Örneğin, şehirlerde veya kırsalda örgütlenmiş olan üretim/yaşam kolektifleri veya mahalle/semt/topluluk bostanları.

Üreticiler ile alıcıların birlikte oluşturduğu ve birbirine destek olduğu, alıcıların üretim süreçlerine çeşitli şekillerde dâhil olduğu (böylelikle birer ‘üreticiye’/‘üreticiye’ dönüştüğü) yapılar ise, son zamanlarda giderek daha fazla kullanılan bir deyimle, Yerel Dayanışma Ortaklıkları olarak adlandırılabilir. Bir Yerel Dayanışma Ortaklığı resmi bir yapıya (örneğin bir vakıf veya kooperatif) sahip olabilir veya olmayabilir. Bu gruplar genel olarak aşağıdaki parametrelerle tanımlanır:

Ortaklık: Her sezon için ürün tedarikinin (üretici) ve alımının (alıcı) taahhüdü,

Yerellik: Ekonominin (yeniden) yerelleşmesine yönelik eylemleri,

Dayanışma: Risklerin ve yararların paylaşımı.

Üreticiyi insanca yaşatacak adil fiyat,

Üretici-alıcı bağı: Bire bir temas ve güven, araçların veya hiyerarşinin olmaması.

Topluluk Destekli Tarım / Üretim grupları

Yerel Dayanışma Ortaklıkları’nın en temel formlarından biri, Topluluk Destekli Tarım (TDT) veya daha genel ifadeyle Topluluk Destekli Üretim (TDÜ) gruplarıdır. Bir alıcı grubu ile bir veya daha fazla üreticinin, iki tarafın da ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde işbirliği yapmasını içerirler.

Gıda Toplulukları, merkezinde gıda üretimi ve gıdaya erişim olan ve gönüllü birliktelik temelinde işleyen topluluklardır.

TDÜ gruplarında tipik olarak, yakın coğrafi çevrede yaşayan bir grup alıcı, üreticiyle bir ön anlaşma yapar; örneğin sezonluk alım garantisi verir. Üretici de üretim altyapısının belirli bir kısmını veya tamamını grup için ayırır ve elde ettiği ürünü sezon boyunca TDÜ katılımcıları arasında paylaştırır. TDÜ grubundaki alıcılar ayrıca, ürün tanıtımı/sipariş toplama/dağıtım/teslim konularında üreticiyle dayanışma içinde olabilir.

Bir TDÜ grubu temelde ‘*üretici örgütlemeli*’ (TDÜ grubunun işleyişini bir üretici veya üretici kolektifi yürütür) veya ‘*alıcı örgütlemeli*’ (TDÜ grubunun işleyişini bir alıcı grubu yürütür) olabilir. Türkiye’den birincisi için bazı örnekler: Güneşköy Bahçemiz projesi, TADYA Kolektifi, Bayramiç Yeniköy ve İmeceevi. İkincisi için bazı örnekler: Yeryüzü Derneği Tüketim Birlikleri ve BİTOT grupları. Bir TDÜ grubunu iki taraf birden de örgütleyebilir ve bunun sonucunda üretim-tüketim kooperatifi modelleri ortaya çıkabilir: Örneğin BÜKOOP.

TDÜ ile yakından ilişkili bir kavram da Katılımcı Onay (veya Katılımcı Sertifikasyon) Sistemleri’dir (KOS). Bir KOS, insanların belirli üretim ölçütleri belirleyip belirli mekanizmalar oluşturmak yoluyla kendi üreticilerini seçmelerini, kolektif gözetim ve denetim yapabilmelerini sağlayan yapılardır. KOS’lar tipik olarak:

Üreticilerin ve ürünlerinin görünürlüğünü sağlar. Örneğin Web siteleri ve diğer Internet tabanlı erişim araçlarında üretici bilgileri ve ürün tanıtım sayfaları. Alıcılar ile üreticiler arasındaki etkileşimi artırır. Örneğin, karşılıklı yazışmaların yapılabilirdiği sosyal medya platformları veya e-posta listeleri, toplantı ve sohbetler gibi fiziksel buluşma imkânları, hatta üretici pazaryerlerinin örgütlenmesi.

Geribildirim mekanizmalarıyla üreticilerin kapasitelerini geliştirmelerine katkı verir, Türkiye’de deneyimlenmiş olan Katılımcı Onay Sistemleri (KOS’lar) arasında “DBB – Doğal Besin, Bilinçli Beslenme” grubu ve “ÇAYEK – Çanakkale Ekolojik Yaşam İnisiyatifi” bulunmaktadır. BUKOOP da, diğer işlevlerinin yanında bir KOS yapılanması olarak işlev görmektedir.

KOS’lar ile TDÜ’ler işlevsel olarak farklı olmakla birlikte genellikle iç içedirler. KOS’lar, insanlar arasında güven oluşmasına imkân veren bir etkileşim ortamı ve katılımcı denetim imkânları su-

arak, TDÜ grupları için temel oluşturabilirler. Alıcılar, üreticiler ve TDÜ grupları arasında koordinasyon sağlayabilirler. TDÜ grupları (örn. semt grupları) KOS’un sağladığı iletişim ve etkileşim açısından yararlanarak örgütlenebilir ve kendi çözümlerini geliştirebilirler.

‘Aracısızlık’ kavramı

Hem KOS hem de TDÜ yapılanmalarının temel amaçlarından biri alıcılarla üreticiler arasında bire bir etkileşim sağlamaktır. Bu bağlamda sıkça söz edilen bir kavram ‘aracısızlık’ kavramıdır. Aracısızlık kavramını farklı şekillerde ele almak mümkündür. En düz haliyle; birincil üretim, işleme, paketleme, tanıtım, iletişim, depolama, sipariş toplama, nakliye/dağıtım ve ödeme takibi gibi işlerin tümünün üretici (bir birey ve bir kolektif)

tarafından yapılmasını ve bu hizmetlerin karşılığını üreticinin almasını anlatır. Ancak küçük ölçekli üretim tarzı; yani bireylerin, ailelerin veya küçük grupların yaptığı, ücretli işgücünün olmadığı veya sınırlı olduğu üretim tarzı son derece emek yoğun bir süreç olduğundan, üreticiler bu işlerin tamamına yetismekte zorlanırlar. Bu nedenle TDÜ grupları genellikle, üretim dışındaki işlerde üreticiye gönüllü destek sağlarlar. Burada ortaya çıkan bir zorluk, birincil üretim ve ürün işleme dışındaki işlerin de çoğunlukla zaman

alıcı ve zahmetli işler olmasından dolayı, gönüllülükle sürdürülmesinde zorluklar yaşanmasıdır. Bu sorunlara yönelik en temel çözüm yollarından biri, ücretli işgücü kullanabilen kooperatif yapılanmalarıdır. Ancak küçük ölçekli ve ekolojik üretimin içsel, iklimsel, ekonomik ve yasal zorluk ve riskleri, kooperatif gibi kurumsal yapıların gerektirdiği standartlara uygun, istikrarlı bir üretimi her zaman mümkün kılmamaktadır. Bu zorluklara rağmen son yıllarda gıda merkezli kooperatiflerin ortaya çıkmış olması umut vericidir; örneğin Direnen Üretici Tüketici Kolektifi (Dürtük) ve Kadıköy Kooperatifi...

Paketleme, tanıtım, sipariş toplama...

KOS’lar ve TDÜ’ler kapsamında ‘aracısızlık’ ilkesini ihlal etmeden denenebilecek modellerden biri de paketleme, tanıtım, sipariş toplama, dağıtım, ödeme takibi gibi işlerin üreticinin rızasıyla başka kişilerce yapılabilmesi ve bu kişilerin üreticiler veya topluluğun tamamı tarafından desteklenmesi olabilir; örneğin hizmetleri karşılığında onlara belirli bir miktar gıda sağlanabilir. Bunun (henüz tam olarak uygulamaya konamamış olan) bir örneğini DBB grubu içindeki ‘katılımcı dağıtım’ mekanizmasında görmek mümkündür. Her durumda, ‘aracısızlık’ ilkesinin sürdürülebilmesi için, üreticinin iletişim bilgilerine erişimin garanti edilmesi, böylece alıcıların doğrudan üreticiden alım yapmasına imkân sağlanması temel koşul olarak kalmalıdır.

Toros Dağları'nın denizle kucaklaştığı Kalkan koyunun yamacına adeta bir kuş yuvası gibi konumlanmış, benzersiz manzarası ile Akdeniz bölgesinin en sofistike ve en romantik otellerinden biri.

Zeytin ağaçlarının çevrelediği geniş arazide 13 odası, 4 villası ve misafirlerine özel yelkenli yatı ile huzurlu ve konforlu bir tatil sunuyor.
www.villamahall.com

*Villa Mahal Conde'Nast Johansens'in
"2016 Avrupa'nın En Romantik Oteli" ve
"2020 Avrupa En İyi Lüks Değer"
ödülleri sağıdır.*

İklim değişikliği & Arıcılığın geleceği

Geçenlerde sohbet ettiğimiz Muğlalı bir arıcı; “Havalar yıllar öncesine döndü sanki geçen sene” dedi, “Bakalım bu sene nasıl olacak?” Mevsimlerin dönüşü değişti ve ezberimiz bozuldu.

Arıcılık; kovan başına azami verimi elde etmek amacıyla, ‘gezgin’ci’, ‘endüstriyel arıcılık’ olarak yapılıyor. Bu yolculuk; yaylada, belirli bölgelerde belirli çiçeklerin açtığı bilgisine ve açacağı beklentisine dayanıyor. Ya açmazsa; yağmur beklediğimiz zamanda ve şiddette yağarsa ya da yağmazsa. Hava beklediğimizden daha sıcak ya da soğuk olursa... Ne yapacağız?

Modern sanayi toplumunun ve nüfus artışının aşırı tüketim talebini karşılamak için sürdürülen üretim faaliyetleri sonucunda dünya yüzeyindeki sıcaklık, doğrudan insan etkisiyle düzenli olarak artmaktadır. Son 100 yıl içerisinde yeryüzünde sıcaklığın düzenli olarak arttığı tespit edilmiştir. Yaşam tarzımızı değiştirmesek sıcaklık artışının yükselerek devam edeceği ve yıllık ortalama sıcaklıklarda yüzyılın yarısına geldiğimizde bu konuyu ne kadar ciddiye aldığımıza bağlı olarak yaklaşık 1-3°C artış olacağı tahmin edilmektedir. Hep beraber göreceğiz. Ama en küçüklerimiz görecek mi, ondan emin değiliz?

Arılar başta olmak üzere, tüm böcekler ciddi bir tehdit altında

Son 30 yılda böcek nüfusunda ciddi bir kayıp yaşandı. Son yapılan çalışmalar dünyadaki böcek neslinin tükenmekte olduğunu gösteriyor. Bu konuda yapılan ilk kapsamlı küresel bilimsel incelemeye göre böcek kaybı, “doğadaki ekosistemlerin yıkıcı bir çöküşü” tehlikesine işaret ediyor. Çalışmalar, önümüzdeki birkaç on yılda, dünyadaki böcek türlerinin yüzde 40’ının neslinin tükenmesine yol açabilecek çarpıcı bir düşüş oranını ortaya koyuyor. Bunun yanında türlerin üçte biri de yok olmuş durumda. Böceklerin yok olma

BÖCEKLER OLMAZSA HAYAT KISA BİR SÜREDE SONA ERECEK

Ekologlar ‘Böcekler olmazsa ne olur?’ sorusuna, böcekler olmazsa hayatın kısa bir sürede sona ereceği yanıtını veriyorlar. “Onlar olmadığında öncelikli olarak yiyecek bir şey bulamazdık. Çiftleşmek gibi bir seçeneği olmayan bitkiler, üreme konusunda başta arılar olmak üzere tozlayıcı böceklerle son derece bağımlılar, yani böcek olmaması bitki de olmaması demek. İnsanların çoğunlukla bitkilerle beslendiğini ve hayvansal besinleri yetiştirmek için de bitkilere ihtiyaç duyduklarını düşünürsek kısa sürede yiyecekler tükenebilirdi.”

Bitkisel üretimin en kritik noktalarından biri tozlaşma olup, en etkin olmasalar bile sayıları itibarıyla en önemli tozlayıcılar bal arılarıdır. Ani sıcaklık değişimleri arıların gelişimi için gerekli olan polen ve nektar kaynaklarının varlığına direkt etki ederek yok olmasına sebep olmaktadır.

oranı, memelilere, kuşlara ve sürüngenlere göre sekiz kat daha hızlı. Böceklerin toplam kütlesi, mevcut en iyi verilere göre, bir asır içinde yok olması olasılığını düşündürecek şekilde, yılda yüzde 2,5’lik bir hızla düşmekte.

Böcek türlerinde yaşanan nüfus düşüşüne ise; habitat (yaşam alanı) kaybı ve bu habitatların yoğun tarım yapılan yerlere ve kentleşmeye dönüşümü, sentetik tarım ilaçları ve gübrelerden kaynaklanan kirlilik, türlerde hastalıklara neden olan etkenler ile o yaşam alanına sokulan yabancı türler dâhil biyolojik faktörler ve iklim değişikliği yol açıyor.

PLANLAMA BİR AN EVVEL YAPILMALI

Türkiye'nin, tarımsal faaliyetlerin yoğun yapıldığı bir ülke olması sebebiyle küresel ısınma ve iklim değişikliğinden çok daha fazla etkileneceği bir gerçektir. Tozlaşmada görev alan arılar bitkisel üretime çok büyük hizmet etmektedir. Son yıllarda sıklıkla çiçeklenme döneminde yaşanan olumsuz hava koşulları ve tozlayıcıların görevini yerine getirememesi nedeniyle tozlaşmayı sektöre uğratmaktadır.

Sonuç olarak arıcılıkta geline nokta küresel ısınma ve iklim değişikliğinden olumsuz olarak etkilenmesidir. Türkiye arıcılığının %80-90 gibi büyük bir oranının gezginci arıcılık yaptığı düşünüldüğünde; iklimde yaşanan bu değişimleri arılar için büyük bir olumsuzluk olarak karşılına çıkmaktadır. Bu konuda ortaya çıkabilecek sorunların veya planlamanın zaman kaybetmeden yapılması için sektör paydaşları ve ilgililerin gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir.

Küresel iklim değişiklikleri arıcılığı olumsuz etkiliyor

Küresel iklimde meydana gelen ve gelmesi beklenen değişimler bal arılarının davranışını ve yaşamını değiştirebilecektir. Sonbahardaki sıcaklıkta ve nemde meydana gelen artışlar, doğrudan bal arılarının gelişmesini etkileyecek ve kışlamada problemler oluşturabilecektir. İşçi arılar gün ışığında nektar, polen, su ve propolis toplamak üzere tarlacılık faaliyetleri ile diğer koloni faaliyetlerinde bulunurlar. Bal arılarının kendi çevrelerine adaptasyonu sonucunda koloninin yıllık gelişme takvimi ortaya çıkar.

Yavru sayısı soğuk bölgelerde daha az olma eğiliminde iken, sıcak bölgelerdeki koloniler soğuk bölgelerdeki kolonilere göre daha düşük yetişkin arı sayısına sahip olma eğilimindedir. Yani güneydeki arılar daha kısa yaşam süresi gösterirken, kuzeyde daha kısa yavru yetiştirme ve erginlerin daha uzun yaşama dönemi olmaktadır. Genotip ve çevrenin koloni gelişimini önemli bir şekilde etkilediği, özellikle yetişkin arı sayısı ve kışlama yeteneği açısından önemli olduğu ifade edilmiştir.

İklim değişikliği; hayatta kalma, üreme kapasitesi ve yaşam alanını azaltmaktadır. Sıcaklık ve

nemdeki bu değişim özellikle dünya çam balının %90- 92 civarını üreten ülkemiz için tehdit oluşturacağı düşünülmektedir. Son üç yıldır yapılan saha çalışmaları çam pamuklu koşnilinin kuzeye ve yükseğe doğru hareket ettiğini göstermektedir. Yıllık takviminde de kayma gözlenmektedir. Çam balının oluşumunu sağlayan ana etken olan çam pamuklu koşnilinin yaşamı ve yıllık döngüsünde küresel ısınmadan dolayı oluşabilecek etkiler üzerine araştırmalar yapılması zorunluluk haline getirecektir.

Son yıllarda yöre arıcıları, küresel ısınmanın da bir etkisi olarak çiçek açma ve nektar salgılama dönemlerinin değiştiğini, bal veriminin düştüğünü ve bu konudan şikâyetçi olduğunu bildirmişlerdir. Bu bakımdan arı kolonilerinin, daha fazla miktarda yavru üretilip daha güçlü olarak nektar akımına girebilmeleri için Mart ve Nisan aylarında beslenmeleri bir zorunluluk haline gelmiştir. Ani iklim değişiklikleri florayı da etkilemektedir; eğer önlem alınmazsa, nitelsiz ana arı üretimi-ne, zayıf kolonilerde direncin düşmesine, hastalık ve zararlılara karşı savunmasız olmasına ve sonunda koloninin sönmesine kadar giden sonuçlara neden olacaktır.

Arıcılığın devamlılığının sağlanmasında flora tabiri oldukça elzem bir konudur. Fakat ani ısı değişimleri arıcıyı çaresiz bırakmaktadır. Arıcının en büyük gider kaleminden olan nakliye ve işçiliğin artmasına neden olmakta ve sonucunda üretim maliyeti artmaktadır. Arıcı artan maliyeti ürününe yansıtamamaktadır. Bu durum arıcının sektöre olan inancını ve güvenini sarsmaktadır. Bal fiyatları yıllardır aynı kalırken, arıcının masrafları gün geçtikçe artmakta fakat kazancında artış olmamaktadır.

* Çevre ve Arı Koruma Derneği (ÇARIK) Başkanı

Dünyanın en önemli canlısı ARI

İngiliz Kraliyet Coğrafya Derneği'nin, Eartwatch Enstitüsü'nde yaptığı son toplantıda, arıların gezegenimizde yaşayan en önemli canlı olduğu ilan edildi. Dünyadaki tarımsal faaliyetlerin %70'inin arıların polenleşmesine bağlı olduğu düşünülüyor. Arılar çiçekleri tozlaştırarak, onların üremesini sağlıyor. Yani arılar olmadan bu fauna var olamaz.

Ayrıca değişik araştırmalarda arıların mantar, virüs, bakteri gibi hiçbir patojen taşımayan tek canlı olduğu belirtildi. Buna karşın arılar üzerinde yapılan son araştırmalara göre, arı popülasyonu son yıllarda %90'a yakın azaldı ve endemik türler arasına girdi.

Arı popülasyonundaki bu düşüş, tarımsal ilaçların kontrolsüz kullanımı, çiçeklerin azalması ve ormanların yok edilmesine bağlandı. Bu nedenle çevreciler acilen pestisit kullanımının yasaklanmasını ve tümüyle doğal yöntemlerin teşvik edilmesi gerektiğini savunuyor. Arıların sağlığı ve ortamları dikkatli bir şekilde kontrol edilmeli. Ekolojik tarım, vahşi habitatları ve arıları korumak için gerekli. Bunun için de tek ürünli devasa tarım alanlarından kaçınarak eko-sistem çeşitliğini korumak gerekiyor. Bu sayede toprağın besini doğal komposto sistemleriyle onararak, rüzgâr ve toprak erozyonundan kaçınılarak pestisit ve kimyasal gübrelemeden kaçınılabilir. Arı popülasyonu onararak polenleşme iyileştiğinde tarım alanlarının verimi artacaktır.

Kaynak: <https://www.unilad.co.uk>

Morgan Freeman'dan ARI ÇİFTLİĞİ

Morgan Freeman film yönetmeni, hayırsever ve çağımızın en büyük aktörlerinden biri ve şimdi onun adına atfedilen başka bir başlığı var; Arıcı. Shawshank itfa yıldızı, 124 dönümlük Mississippi çiftliğinin tamamını, bulanık küçük tozlayıcılarımızın azalan nüfus sorununa karşı koymak amacıyla bir arı sığınağına dönüştürmeye karar verdi. Morgan, arıcılığa ilk olarak 2014 yılında başladı ve ilk birkaç haftasından sonra Jimmy

Fallon şovunda yer aldı ve yeni hobisini anlattı.

Röportaj sırasında motivasyonunu ve yabani arıları gezegenimizde kurtarmanın önemini belirtti: "Arıları gezegene geri getirmek için

uyumlu bir çaba var...

Bunların, gezegenin

büyümesinin ve

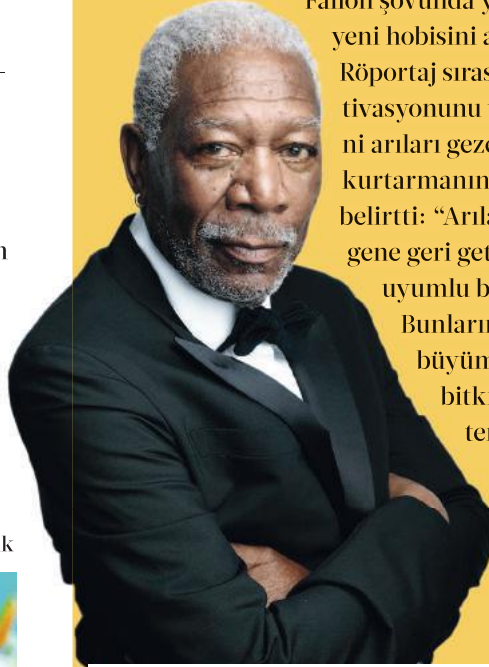
bitki örtüsünün

temeli oldu-

ğunu bilmi-

yoruz..."

diye açıkladı.

NELER YAPILABİLİR?

- Geniş çaplı önlemler arasında arılara zarar veren pestisitlerin yasaklanması gibi önlemler var fakat herkesin üzerine düşen daha bireysel sorumluluklar da var.
- Yerel arı popülasyonunu canlandırmak için ekinezya, çiğdem, sümbül, nergis ve benzeri çiçekler dikmek en iyi yöntem.
- Daha popüler bir fikir ise evinizde, bahçenizde ya da müsait bir yerde tuğlalardan arı kovani, arı yuvası yapmak...

sushico

sushico

Akmerkez'in lezzeti şimdi bambaşka.
SushiCo Akmerkez açıldı.

444
SUŞİ
444 78 14

İSTANBUL AKASYA ACIBADEM • AKMERKEZ UPTOWN • ASTORIA • ATAÖY A PLUS • BAĞÇEŞEHİR • BUYAKA • ÇEKMEKÖY İDEALISTPARK • EMAAR SQUARE • GÖKTÜRK • KALAMIŞ • KANYON • KARTAL İSTMARINA • KAVACIK • KÜÇÜKYALI HILLTOWN • MALL OF İSTANBUL • NİŞANTAŞI • PALLADIUM • SKYLAND • SUADIYE • ŞAŞKINBAKKAL yakında • UNIQ MASLAK • ZEKERİYAKÖY • ZORLU CENTER **ANKARA** ATAKÜLE yakında • ÇAYYOLU • PANORA • VIA FLAT **ANTALYA** ALANYA • LARA **BURSA** KORUPARK **ESKİŞEHİR** CASSABA MODERN **İZMİR** ALSANCAK • HILLTOWN • MAVİBAHÇE **İZMİR** YAHYAKAPTAN **SAKARYA** ADAPAZARI yakında **MUĞLA** MARMARIS **SAKARYA** ADAPAZARI **MAKEDONYA** ÜSKÜP **KIBRIS** GİRNE **KOSOVA** PRİŞTİNE **İNGİLTERE** LONDRA

www.sushico.com.tr

Instagram/ SushicoTR Facebook.com/ SushicoComTr Twitter.com/ SushicoTR App Store Google Play

Her çocuğa bir gelecek

İklim aktivisti Greta Thunberg'in 21 Aralık 2018'de Birleşmiş Milletler'de yaptığı konuşmadan alıntılarla.

"Adım Greta Thunberg , 15 yaşımdayım ve İsveç'ten geliyorum. Burada iklim adaleti için konuşuyorum. Birçok insan İsveç'in sadece küçük bir ülke olduğunu ve ne yapacağımızın önemli olmayacağını söylüyor. Ancak fark yaratmak için hiç bir zaman küçük olmadığımızı öğrendim."

Popüler olmak benim umurumda değil. İklim adaleti ve yaşayan bir gezegen benim umurumda.

Yapılması mantıklı olan tek şey imdat frenini çekmek iken siz sadece bizi bu hale getiren aynı kötü fikirlerle ilerlemekten söz ediyorsunuz.

Oldukça az sayıda insan muazzam miktarda para kazanma fırsatlarını kaybetmesin diye medeniyetimiz feda ediliyor.

2078 yılında 75. yaş günümü kutlayacağım. Çocuklarım olursa belki o günü benle geçirecekler, belki bana sizi soracaklar, belki haretekete geçmek için hala vakit varken neden hiçbir şey yapmadığınızı soracaklar.

Çocuklarınızı herşeyden çok sevdiğinizi söylüyorsunuz ama böyle olmasına rağmen onların gözleri önünde geleceklerini çalyorsunuz.

Politik olarak neyin mümkün olduğunu konuşmak yerine yapılması gerekenlere odaklanmadığınız sürece umut yok. Bir krizi kriz olarak ele almadığımızı sürece çözemeyiz.

Fosil yakıtları yerin altında bırakmamız ve dü-rüstlüğe odaklanmamız gerekiyor. Ve bu sistemin içinde çözümlerin bulunması imkansız, belki de sistemin kendisini değiştirmemiz gerekiyor.

Bizi geçmiş-te görmezden geldiniz ve yine görmezden geleceksiniz. Baha-nelerimiz tüken-di ve zamanımız da tükeniyor. Buraya hoşunuza gitse de gitmese de değişimin geleceğini haber vermeye geldik. Gerçek güç in-sanlara aittir.”

FOTOĞRAFLAR: TERİ ERBEŞ

Liz Behmoaras & “Lâle Pudding Shop” Kesişen Yaşamlar

Yaşamlarımızın önemli bir dönemecinde birlikte “gazetecilik” sevdasını paylaştığımız Liz Behmoaras’ın kitaplarının yıllardan bu yana bende bir tiryakilik oluşturduğunu itiraf etmeliyim.

Raflara ulaşır ulaşmaz, hatta kimi kez ulaşmadan, bir susuzluğu giderircesine doya doya okuyuveririm Liz Behmoaras'ın çıkan kitaplarını.

Ve nedense bir şekilde onun satırlarının arasında nefes almışımdır...

Bu kez de öyle oldu:

“*Lâle Pudding Shop*” adlı eserinde Liz Behmoaras'ın spotları bu kez gençlik yıllarımıza götürüyor ve okurunun odağını özellikle 60'lı yılların sonlarındaki hippiler konusuna yönlendiriyor. Davranışlarıyla giyimleriyle toplumun geleneksel yapısına aykırı, sistemleri sarsmak, kurulu düzene kafa tutmak hippilerin yaşam şekliydi.

O yıllarda çoğunlukla Batı'dan ithal edilen ve Türk gencinin sadece zaman zaman özenti duyduğu bu hırpani kılıklıların Nepal'e, Katmandu'ya zorlu yolculuklarının ara durağı çoğu kez Sultanahmet idi...

Aynen şimdilere dek ulaşan Sultanahmet Meydanı'ndaki *Lâle Restoran* gibi... Veya o günlerde hippilerin buluşma noktası olarak kendi aralarında “*Pudding Shop*” diye adlandırdıkları gibi...

Türkiye'ye gelen hippileri konu alan, ya da onların çevresinde gelişen bir roman fikri nereden aklına esti? Nasıl doğdu?

İstanbul, altmışlı yılların sonunda, Nepal'e, Katmandu'ya uzanan hippie “trail”inin en önemli duraklarından biriydi. Özelikle de Sultanahmet civarında, “*Pudding Shop*” adını verdikleri *Lâle Restoran*... Açıkçası bu romanımın fikir babası, o yıllarda, o mekâna benden çok daha fazla “takılan” kardeşim oldu. Önerisi ben de de bazı anıları su yüzüne çıkarttı. Yurt dışındaki hippiler hakkında epey okumuş, “*Katmandu Yolları*” başlıklı bir film bile görmüştüm, ancak benim daha çok merak ettiğim, buradaki gençlikle olan etkileşimleriydi. Bunu bir incelemeden çok, kesişen yaşamların yer aldığı bir roman şeklinde yazmayı tercih ettim.

Peki, hippiler kimlerdi, özellikle, dünya görüşleri nelerdi? Adlarını duymuş ya da okumuş ama bugüne kadar onlarla fazlaca ilgilenmemiş genç, hatta orta yaşlı okurlara onları kısaca tanıtabilir misin?

Doğru ya, Aznavour'un şarkısındaki gibi, yirmi ve daha ileri yaşların altındakilerin bilemeyeceği zamanlardan ve insanlardan bahsedeceğiz bu röportajda.

Kısaca özetlemeye çalışayım: Hippie hareketi ABD'de altmışlı yıllarda baş gösteren bir karşıt-kültür hareketidir. Aslında, kurucu ataları *Jack Kerouac*, *Allen Ginsberg* ve *Bourrough* adındaki yazarlar olan “bitnik” hareketinin bir devamıdır hippie akımı. Büyük çapta, savaş sonrası bebek patlaması kuşağı gençlerinden oluşan hippiler, ebeveynlerinin geleneksel değer ölçütleri ile yaşam biçimlerini ve tüketim toplumunu hepten reddediyorlardı. En önemli amaçlarından biri, oluşturdıkları cemaatlerde ve komün yaşamlarında özgür, barışçıl, sevgiye ve anlayışa dayalı, yapaylıktan uzak gerçek insan ilişkileri yaşamaktı. Hippilerin özgürleşme ihtiyacı, başta Doğu kültürleri olmak üzere farklı kültürlere açılımları, yeni ve farklı duyumsal algı arayışları, edebiyatta, müzikte ve sanatta büyük devrimlere yol açtı. Özellikle uyuşturucu maddelerle beslenen ve psikedelizm denen akımla bambaşka bir müzik ve sanat anlayışı ortaya çıktı. Daha basitinden de alacalı bulacalı, incikli boncuklu giysileri, işlemeli deri gocukları, Afgan yelekleri,

camları yusuvarlak gözlükleri ve vücutlarındaki dövmeleleriyle yıllar süren bir moda yarattılar.

Romanında 1969-70 yılları arasında geçtiği söylenen olayların bir kısmı gerçek... Hatta *Lâle Restoran*, kitaptaki adıyla “*Lâle Pudding Shop*” da hâlâ açık olan bir mekân. Bir de dönemin gazete haberlerinde yer bulmuş olaylar var, Perihan'ın (kitabında Perran) ölümü ve cenazesi, Amerikalı Mary'nin (sende Lilian) Türk bir koca araması gibi. Bunlar için nasıl bir araştırma yaptın?

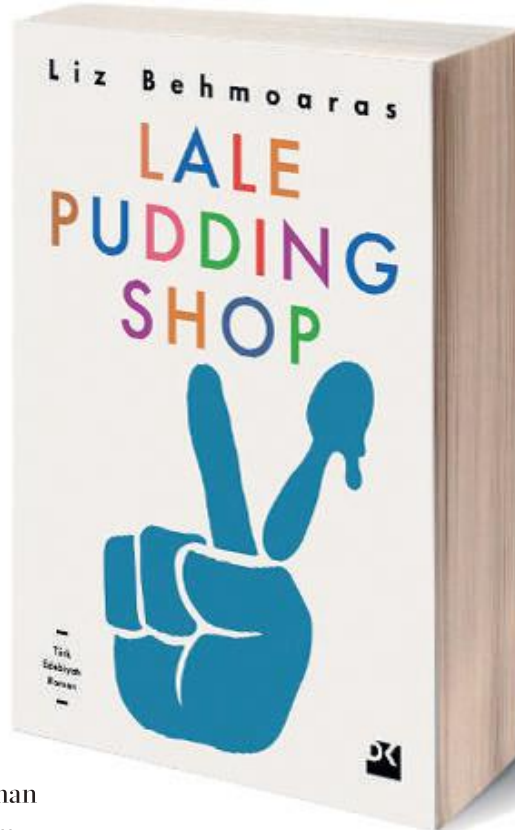
O dönemin gazetelerini taramdım ve o dönemi İstanbul'da yaşamış olan kişilerin sözel

tanıklıklarına

yer verdim.

Zira romanın

geçtiği 1969-70 yıl-

ları arasında İstanbul'da değildim. Tabii önce ve sonra burada bulunmam da bu konuyla ilgili anılar, görüntüler biriktirmeme yol açmıştı. Onları da kullandım. Ancak bunların hepsi birer başlangıç noktasıydı. Sonrasını kurguladım.

Türkiye açısından önemli, Kanlı Pazar gibi olaylar, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT) gibi gerçek kuruluşlar da romanda geçiyor. Gerçek ve artık tarihe mal olmuş olaylardan ve kurumlardan bahsetmek kurgu açısından seni zorladı mı? Yoksa zaten daha önce de biyografik kitaplar yazmış olman işini kolaylaştırdı mı?

Biyografik kitaplar yazmak bana araştırma zevkini aştıladı. Ya da belki kim bilir tam tersi oldu. Araştırma sonucu ortaya çıkan anlatıları sevdiğim içindir ki, yazı hayatına röportaj ve biyografilerle adım attım. Haliyle gerçek olay ve kurumlardan söz etmek beni pek zorlamadı. Hele romanın, gençlik yıllarıma denk düşen zaman kesitinde geçmesi işimi daha da kolaylaştırdı. Sözel tanıklığına başvurduğum insanların bazıları arkadaşlarımdı, halen de arkadaşız... Ancak bu eserimle ondan önceki üçüne düpedüz roman diyebiliriz. Zira Lâle Pudding Shop'un başına yazdığım gibi, "Roman diye bir şey var mı, az ya da çok maskelenmiş yaşamöykülerinin bir toplamı, bir karışımı, bir sentezi olmayan?"

Peki, bazı siyasi olayları yazarken taraf mısın? Cidden taraf olduğunu fark ettim de...

Elbette tarafım. Kahramanlarımın gözleriyle bakıyorum olaylara ve öyle aktarıyorum. Onların belli bir siyasi görüşünü ya da görüş eksikliği-

ni veya varsa, umursamazlıklarını yazıyorum. Bu bir inceleme, deneme ya da en basitinden bir röportaj olmadığına göre, başka cephelerdekilerin anlatılarına yer vermeme gibi bir lükse sahibim.

Önceki üç kitap dedin, bunlardan biri, "Sevmenin Zamanı" İkinci Dünya Savaşı yıllarında, bir diğeri, yani "Alman Subayın Evi" ise Birinci Dünya Savaşı döneminde geçiyor... Bu eserinle altmışlı yılların sonuna kadar uzanıyorsun. Daha eskilere gidecek olan daha başka dönem romanları yazmayı düşünüyor musun?

Daha eskilere gidersem tanık bulmak imkânsızlaşır haliyle. Keza fotoğraf... Ama mektup, anı gibi yeterince yazılı belge bulursam, zor da olsa böyle bir işe girişebilirim. Tarihi seviyorum, dönem romanları yazmayı çok seviyorum. Onları hiper-gerçekçi çizimler gibi oluşturmaya çabalıyorum. Yani anlatılan sahnede en ufak ayrıntıya dahi yer vermeye, sahnenin kendisinden çok, kendi tasvirine benzemesine özen göstermek çok hoşuma gidiyor...

Şimdiki kitabına dönecek olursak, Türkiye'de hippilik gerçekten var oldu mu? Ya da nasıl yaşandı?

Kanımca hippilerin İstanbul'a ve bazı diğer şehirlere akın etmeleri, giyimleri, konuşmaları, sınırsız cinsel özgürlükleri, uyuşturucu kullanmaları, özetle yaşam biçimleri yüzünden Türkiye genelinde çok büyük bir kültür şoku gibi yaşandı. Bu-

Hippi hareketi ABD'de altmışlı yıllarda baş gösteren bir karşı-kültür hareketidir. Aslında, kurucu ataları Jack Kerouac, Allen Ginsberg ve Bourrough adındaki yazarlar olan "bitnik" hareketinin bir devamıdır hippie akımı. Büyük çapta, savaş sonrası bebek patlaması kuşağı gençlerinden oluşan hippiler, ebeveynlerinin geleneksel değer ölçüleri ile yaşam biçimlerini ve tüketim toplumunu hepten reddediyorlardı.

Suzan Nana Tarabulus ve Liz Behmoaras

nun göstergesi de dönemin medyasında genelde onlardan nefretle ve tiksintiyle söz edilmesi. İşte sana romanda da yer alan birkaç gazete manşeti örneği: “Toplum dışı yaratıklar”, “Pisliği bayrak edinmiş, banyo yüzü görmemiş bitli esrarkeşler”, “Günlük ekmekleri marihuana, havyarlarıysa LSD olan çılgın gençlik” ... Dönemin Dışişleri Bakanını Sükan ise onlara sınırları kapamak yolunda bir kararname bile çıkartmıştı. Genelde gençliğe kötü örnek oldukları fikri yaygındı. Uyuşturucuyu baş tacı etmeleri açısından bu doğru olabilir. Ama şunu unutmamak gerek: Aynı dönemde Türkiye’de baskı, eşitsizliği ve geri kalmışlığı kendine yakıştırmayan bir gençlik yetişmekteydi ve bu gençlik daha demokrat, daha barışçıl, daha eşitlikçi bir düzen için mücadele vermeye başlamıştı.

Onları bu yola baş koymaya teşvik eden, öncelikle büyük düşünürlerin eserleri ve 61 Anayasasının onlara sağladığı özgürlük ve haklardı. Batıdaki öğrenci isyanları da kayda değer bir örnek oluşturuyordu. Ama bence hippilerin de o yılların gençlik hareketlerine ufak dahi olsa bir katkısı bulunmuştur. Hippilere bütünüyle öykünüp yüzde yüz onlar gibi yaşayarak Katmandu’ya ya da Hindistan’a giden bir ya da birkaç Türk genci olup olmadığını

epey araştırdım, ama bulamadım. Olduysa çok az sayıda olmuştur tahminen. Yani bildiğim kadarıyla hippilik hiçbir zaman Türkiye’de toplumsal bir harekete dönüşmedi. Dünya çapında ise önemli bir akım olduysa da çok uzun yaşamadı. Yetmişlerden sonra inişe geçti. Hızla yok oluşunun nedeni de uyuşturucu madde tüketiminden dolayı verilen sayısız kayıplardı; bu kayıplar toplumu ve bizzat hareketin üyelerini zaman içinde korkutur oldu. Kısacası hareket çocuklarını yedi.

Hippilere artık “eski hikâye mi denmeli” sence?

Olabilir ama kadınlara ve her türden azınlığa eşit yaşam hakkı tanıma zorunluluğunun, çevreciliğin ve alternatif tıbbın ne anlama geldiğinin, müzikte, edebiyatta ve görsel sanatlarda inanılmaz devrimlerin nasıl yapıldığının yazılı olduğu bir eski hikâye. Tabii şimdiki hikâyelerin de öncele-nip anlatıldığı...

Sevgili Liz...

Satırlarının arasından ilk gençlik günlerime taşındım... “Lâle Pudding Shop”un okuru bol olacaktır, eminim.

Bana gelince...

Bundan sonraki kitabını gözleye duracağım...

Endonezya'nın ulusal sloganı: “Bhinneka Tunggal Ika” Çoklukta Birlik

Borobudur Tapınağı

Endonezya, 17.000 adadan oluşuyor.
250 milyon nüfusuyla dünyanın en
kalabalık dördüncü ülkesi. Aynı
zamanda dünyanın en kalabalık
Müslüman ülkesi...
G20 ülkelerinden Endonezya,
Güneydoğu Asya ve Okyanusya'da.
...Ve direkt uçuşumuz
başkent Cakarta'ya
yolculuğumuz Java Adası'nın
merkezinde Yogyakarta'ya...

Takımadalardan oluşmuş devasa bir ül-
ke: Üstelik orada herkes “adalı”...
Yerli halkın 7. yüzyıldan itibaren Çin ve
Hindistan'la ticarete başlamasıyla önemli
bir ticaret bölgesine dönüşen Endonezya'da bölge-
sel aşiret liderleri ilk çağlardan beri yabancı kültür,
din ve politik sistemleri zaman içinde özümlediler
ve böylelikle Hindu ve Budist krallıklar kuruldu.
Müslüman tüccarlar bölgeye İslam'ı getirenlerdi.
Başkent Cakarta gökdelenlerle dopdolu... Sanayi –
ticaret – yönetim orada...

Bizim turumuz ise başkentten yola çıkıp Java
adasını boydan boya otobüsle arşınlayarak bir ül-
ke perspektifine sahip olmak ve tabii ki Hindu-
izm ile Budizm'in UNESCO Dünya Mirası olan ta-
pınaklarını görmek, halkının tapındıkları inanç-
lara tanık olmak, duygularına yakın durmaktır.
Java adasını boydan boya geçmekten söz etmek
lafta kolay ise de tropik ormanlar içinden günler
boyu yol alıyorsunuz. O kadar kalabalık bir nü-
fusa rağmen el değmemiş Endonezya, doğası-
yla dünyanın ikinci en büyük biyo-çeşitliliğine ev
sahipliği yapıyor. Bu sefer esnasında öğrendikle-
rimin biri de bir ülkeyi bize nakledildiği gibi al-
gılamaktansa kalbimizin gözlemine öncelik tanı-
manın önemliydi!

Başkent Jakarta

Bali bölgesinden yerli dansçılar

Günlerce tropik ormanlarda ilerlerken, yalın ve masum gruplaşmalardan oluşmuş köycüklerden geçerken “insan” ve “yaşam” konusunda yepyeni iç-görülerle donanmış oluyorsunuz...

Beni bu ada devletlerinde en çok etkileyen, gelişmiş geçmiş bütün korsanların demografide bıraktıkları kaçınılmaz derin izler ve doğasıyla onların kanlarını taşıyan bir halk. Avrupalı güçlere gelince, coğrafi keşifler ile “Baharat Adası” adı verilen Maluku’yu elde edip bölgedeki ticareti tekelleri altına almak için birbirleriyle savaştılar. Bu güçlerin arasında “korsanların” rollerinin yadsınamayacağını düşünüyorum. Endonezya II. Dünya Savaşı’nın sona ermesiyle birlikte üç buçuk asır süren Hollanda sömurgeliğinden kurtulmuş bağımsızlığını elde etti. Endonezya tarihi daha sonra doğal afetler, rüşvet, bölünme, 32 yıl boyunca devlet başkanlığı yapmış olan Diktatör Suharto sonrası demokratikleşme süreci ve hızlı ekonomik değişikliklerle çalkantılı geçti. Şu anki halk tarafından seçilmiş meclisi ve devlet başkanı ile Başkanlık sistemli merkeze bağlı tek bir hukukun yürürlükte olduğu idari yapılanmaya sahip üniter bir cumhuriyet olmakla birlikte otuz üç eyaletten oluşmakta.

Yolculuğum boyunca Müslüman çoğunluklu bir ülkenin en çarpıcı anıtları olan ve UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan Budist ve Hindu tapınaklarından söz edeceğime göre nüfus dağılımını da özellikle belirtmem gerek: İslam (%87,18), Hristiyanlık (%9,87), Hinduizm (%1,69), Budizm (%0,72), diğerler ile Konfüçyanizm (%0,56).

Yogyakarta’da yılbaşı

Uzun mu uzun, çok uzun bir yolculuk ertesi yılbaşının birinde, Endonezya’nın en büyük ikinci (turizm açısından da en büyük ikinci) kenti Ja-

Pirinç tarlasındaki kadınlar

va’nın ruhu Yogyakarta’ya ulaşmak üzereyken... İnanılası zor bir trafik, insanlar resmen sokaklara akmışlar. Biz de sabırsızız, “Yeni Yıl”ı karşılamak üzere otelimize – odalarımıza kavuşmak, dinlenip hazırlanmak telaşındayız. Ama gelin görün ki, otobüs hedefe ulaşamıyor. Hangi sokağa sapsak ya kapalı, ya da yasak! Labirentte hedefine ulaşamayanlardandık adeta. Bilmece en sonunda çözüldü:

Yogyakarta Özel Bölgesi Endonezya’da monarşi ile yönetilen tek bölgesi...

Üstelik Kraliyet Sarayı otelimizin yanı başı; bu konuma ek olarak da Yogyakarta Kralı, bütün ailesi ve maiyetiyle Yılbaşı’nı geçirmek üzere sarayında yerleşik. Otobüslere geçit olmayacaktı. Bir benzincide duracak yer bulan otobüsümüzden inerek taksilere dağıtıldık ve rötartlı da olsa otelimize kavuştuk. Valizlere kavuşmak için de saatlerce beklemeliydik, bizler de yemeğimizi oturup kös-kös yeni yılı bir şarap şişesi eşliğinde buyur ettik yaşamlarımıza. Fonda diskodan gelen çılgın müzik, şehir merkezindeki eğlencelerden yansıyan havai fişekler eşliğinde.

Tropikal muson iklimine sahip Yogyakarta, varoluşundan bu yana sayısız krallığın (veya sultanlığın) egemenliği altına girmiş. Bu şehir 8.-10. yüz-

Prambanan Tapınağı

yıllardan itibaren sırasıyla Mataram Krallığı, Majapahit Krallığı, Mataram Sultanlığı, Yogyakarta ve Surakarta Sultanlığı hâkimiyetinde yaşam sürdürdü. Yogyakarta, Endonezya Ulusal Devrimi süresince çok önemli bir rol oynamış ve 1946–1948 yılları arasında Endonezya’ya başkentlik yapmıştır. 1948’den sonra Özel Yönetim Bölgesi ilan edilen şehir Endonezya’da monarşi ile yönetilen tek bölgedir.

Yeni güne uyandığımızda Java merkez bölgesinde yer alan şehrin görülecek tarihi yerlerinin birçoğunun bulunduğu, klasik Java güzel sanatları ve kiltürünün batik, bale, drama, müzik, şiir ve kukla gösterilerinin merkezi olan Yogyakarta’nın kalbinin attığı Kraton’da idik – Sultanın Sarayı anlamına gelen.

Budist Tapınağı Borobudur

Kamboçya’nın Angkor Wat’ı, Myanmar’ın Bagan’ı gibi, Endonezya’nın Budizm merkezi olmuş tapınak bölgesindeki Borobudur da, Güneydoğu Asya’nın en ziyaret edilesi hedeflerinden biri. Yogyakarta’nın 42 km kuzeybatısında Borobudur Tapınağı, 2.750 yıldan bu yana, Merapi Volkanı’nın püskürtmelerine, terörist saldırılara ve 2006 yılında büyük bir depreme maruz kaldıysa da dimdik ayakta kalabilmeyi başardı.

MÖ 750–850 yılları arasında hüküm süren Sailendra Hanedanlığı tarafından inşa edilen Borobudur’un kelime anlamı “Tepedeki Budist Manastırı” (Sans-

kritçede “Vihara Buddha Uhr”)... Bölgedeki güç değişimleri sonucu unutulmuş ve kaderine terk edilen tapınak, 1815’de Java’yı yöneten Büyük Britanya İmparatorluğu Askeri Valisi Sir Thomas Stamford Raffles tarafından temizletilerek güncel konumuna ulaştırıldı. Böylece eski görkemiyle buluşan Borobudur’un son restorasyon çalışmaları, 20. yüzyıl başlarında Hollandalılar tarafından yeniden başlatıldı ve 1973–1983 arasında UNESCO desteğiyle bu çalışmalara hız kazandırıldı. Borobudur 1991’de UNESCO Dünya Mirasları listesine alındı.

Tapınakta bir resim

MS 800’lü yıllarda Borobudur Tapınağına işlenmiş bir resmin tanıklığında... Endonezyalı gemiciler MS

1. yüzyılın başlarında muhtemeldir ki, Afrika’nın doğu kıyılarına ticaret seferleri düzenlediler.

Endonezya’nın tarihi hakkında bilinen en eski bilgiler, 4–5 bin yıl kadar önce halkın, Malezya’dan kalkıp buralara yerleştiklerine yönelik. Eski çağlardan beri, ülkenin, üzerinde bulunduğu adaların deniz ticaretinde önemi çok büyük olduğundan, halkı genelde denizci veya tacirdir.

Ticaret, denizlerde işlerlik kazandığından bu yana Endonezya, Çin, Hindistan, İran ve Bizans İmpara-

torluğu’nun deniz ticareti rotasındaydı. Gemiler muhakkak bu adalara uğrar, baharat, reçine ve değerli kereste alırlardı.

Bu uluslararası ticaret vesilesiyle, dünyanın değişik bölgelerinden insanların Endonezya’ya gelip yerleştiği, böylelikle bu takımadalarda farklı ve yepyeni fikir ve geleneklerin yerleşmesine neden olduğu aşikâr.

Aşiret krallıklarının yönetimindeki her adada 7. ilâ 13. yüzyıllarda bölgenin en güçlü krallıkları, Sumatra ve Cava Krallıkları – doğasıyla bölgenin tüm ticaretine hâkimdi. 12.–15. yüzyıllar arasında Hindistan ve Malezya’dan gelerek yerleşen Müslüman tacirler İslamiyet’in yayılmasını sebep olmuştu. Dünyanın en büyük Budist tapınağı olan Borobudur ve ünlü Hindu tapınağı Prambanan’a yakınlığı ve eşsiz Java Kraton kültürünün merkezi olması nedeniyle Yogyakarta, Endonezya’nın en önemli ikinci turistik bölgesi. Şehrin silüetine muhteşem bir görüntü kazandıran, Mountain of Fire (Ateş Dağı) ismiyle anılan Merapi Dağı, Endonezya’nın en aktif volkanı.

Borobudur Budist Tapınağı, simetrik stupa formunda yapılmış 2 milyon taş bloktan inşa edilmiş.

Bir folklor gösterisi öncesinde

118 metre tabana oturan tapınağın tepesine çıkan dört ayrı merdiven bulunuyor. Tapınakta yüzlerce Buda heykeli, dekore edilmiş binlerce panel en iyi korunmuş hallerinde ziyaretçilerini karşılıyor. Kuş bakışı izlenecek olursa, tapınağın 3 boyutlu devasa bir tantrik mandala şeklinde olduğu görülebilir. Bu anıtsal tapınak, taşın içinde var olan kozmosun günlük yaşamdan başlayıp, Budist cenneti olan “Nirvava”ya spiral şeklinde yükselişini simgeler. Budistler genellikle Borobudur’a gelerek hac vazifelerini yerine getirmek üzere tapınağın çevresinde 5 kilometrelik bir yürüyüş gerçekleştiriyorlar.

Tapınağı gezmek ve hissetmek için en uygun saatler sabah 4.30–7.30 arası. Gün içerisinde binlerce kişinin akınına uğrayan tapınakta zaman zaman yürümek bile imkânsız hale dönüşebilmekte.

Ulusal slogan: “Bhinneka Tunggal Ika” – Çoklukta Birlik

Endonezya, Hollanda’nın her ne pahasına olursa olsun, sömürge olarak kullanmaktan vazgeçemediği seviyede bol doğal kaynaklara sahip bir ülke. Tropik ormanlar ülkenin bitki örtüsünü meydana getiriyor. Ülkenin bitkileri bol ve çeşitli... Bataklıkların çok olduğu kıyı bölgelerinde hâkim bitki örtüsü: bataklık bitkileri ve mangrovlar (bünyesinde tropik bitkileri içeren bataklık)...

Hindu kültürünün önemli yapıları: Prambanan

Yogyakarta’nın 17 km kuzeydoğusunda yer alan Hindu tapınak bölgesi Prambanan, Java’da Hindu kültürüne ait kalan en görkemli yapılar topluluğu olarak addediliyor. Bölgedeki bütün tapınaklar MÖ 8.–10. yüzyıllarda Hindu Rakai Pikatan döneminde yaptırılmış. 16. yüzyıldaki depremle çok büyük zarar gören ve yağmalanan tapınaklar, 1885’de temizlenmeye başlandıktan uzun bir süre sonra 1937’de restore edilmiş ve 1991 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirasları listesine alınmış. 2006 yılındaki depremle tekrar zarar gören tapınak bölgesinde yer-yer restorasyon çalışmaları devam etmekte.

Bölgede 3 ana tapınak bulunuyor. Bunların en görkemlisi, yapılar topluluğunun tam ortasında yer alan 47 metre uzunluğundaki Roro Jonggrang Tapınağı. Tanrı Şiva’ya adanan tapınağın kuzeyinde ve güneyinde yer alan diğer iki tapınak ise Vişnu ve Brahma’ya adanmış. Şiva ve Brahma tapınaklarında Ramayana destanının epik hikâyelerini anlatan rölyefler yer alıyor. Prambanan Tapınakları’nda 1960 yılından beri “Ramayana Balesi” adı verilen açık hava dans gösterisi düzenlenmekte.

**Coşkuyla
“Batı” müziği
seslendiren
bir grup
şarkıcı**

Pek çok irili ufaklı adadan oluşan Endonezya farklı dil, din ve kültüre sahip etnik gruplardan meydana gelmekte. Cavalılar politik güç olarak baskın en büyük etnik grup. Endonezya ulusal bir dil, etnik çeşitlilik ve çoğunluğu Müslüman olmak üzere farklı dinlerin bir araya gelmesiyle ortak bir kimlik geliştirmiş. Endonezya'nın “Çoklukta birlik” anlamına gelen ulusal sloganı “Bhinneka Tunggal Ika” çeşitliliğin ülkeyi şekillendirdiğini ifade ediyor... Çok zengin doğal kaynaklarına rağmen günümüz Endonezya'sında fakirlik yaygın. Doğası, insan yelpazesi, renkleri, çeşitliliği, zengin geçmişinden günümüze yansıyanlarıyla tüm ziyaretçilerini mutlu edecek nitelikte olan ve her daim coşkun yeşiliyle hafızamdaki yerini koruyacak olan bu ülkedeki son gecelerimizin birinde “canlı müzikli” bir lokantadayız. Biz Türk grubunu yerli halktan uzak, üst katta ağırılıyorlar.

Yemeğimiz son bulmaya yakın alt kattan gelen dikkat çekici “Batılı” bir müzik kulağıma çalınıyor. Seslendirenler güzel sesli kadınlar. Dikkatle inceliyorum: Hepsi İslami kurallara uygun çarşafli. Lâkin çarşafı pembe-lila tonlarında çiçekli, yüzleri de açık. Acaba, diyorum, bu da bir fan-tezi mi?

Yaklaşp fotoğraflarını çekmeye yeltendiğimde izin vermiyorlar. Anlamıyorum. İçkili bir lokantada çarşaflarıyla kuşanmış sahne alıyorlar, Batılı ezgiler seslendiriyorlar ama fotoğraflarının çekilmesine izin vermiyorlar...

Endonezyalı bir esnaf

Kısa bir süre sonra bütün gezi arkadaşlarımızla alt kata iniyoruz.

Az önce rastlaştığım çekingeden eser yok.

Ellerinde dosya kâğıtlarına yazılmış şarkı sözlerini bizlere ve hazır bulunan tüm yerel halka dağıtıyorlar.

... Ve müzik coşkulu bir edayla sürüyor, pembe-lila çarşafli, güler yüzlü kadın şarkıcılar eşliğinde. Sonra dans / raksa davet ediliyoruz ve hep birlikte olmanın hazzını paylaşıyoruz.

Başlangıçta yaşanan tereddüt idi, sanırım.

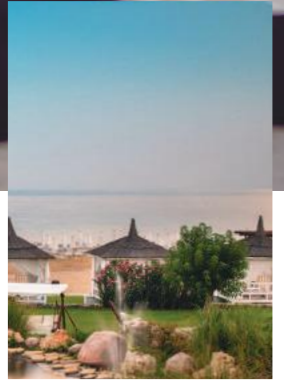
Belki de ‘kabul görmeme’ endişesi...

Şaşkınlığın ertesinde ortamın gevşemesi, gülen yüzler, sıcak yaklaşımlar, paylaşılan zenginleştirici duygularla Endonezya Cumhuriyeti bayrağındaki ulusal amblemde yer alan “Bhinneka Tunggal Ika”yı da anımsıyoruz...

Java lisanındaki bu resmi slogan Endonezyalıların ülkelerine atfettikleri kurucu ilke...

İslam, Hristiyanlık, Hinduizm, Budizm, Konfüçyanizm ve daha nice inancın aynı huzur ve ahenk içinde var olması ve böylesi etnik, bölgesel, sosyal veya dini farklılıklara rağmen halkın temel birliğini tanımlayan ve “Çoklukta Teklik” şeklinde tercüme edilen bu kavramın hâkimiyeti, özellikle ‘ötekileştirme’ propagandalarının çokça hüküm sürdüğü dünyamızda öylesine önemli ki...

“Çoklukta Teklik” bilinciyle güzel ve yemyeşil Endonezya gezisini gülümseten sıcaklığıyla hatırlayacağım ve anı çekmecelerimdeki yerini her daim muhafaza edecek.

FARKINDA
Yaşa

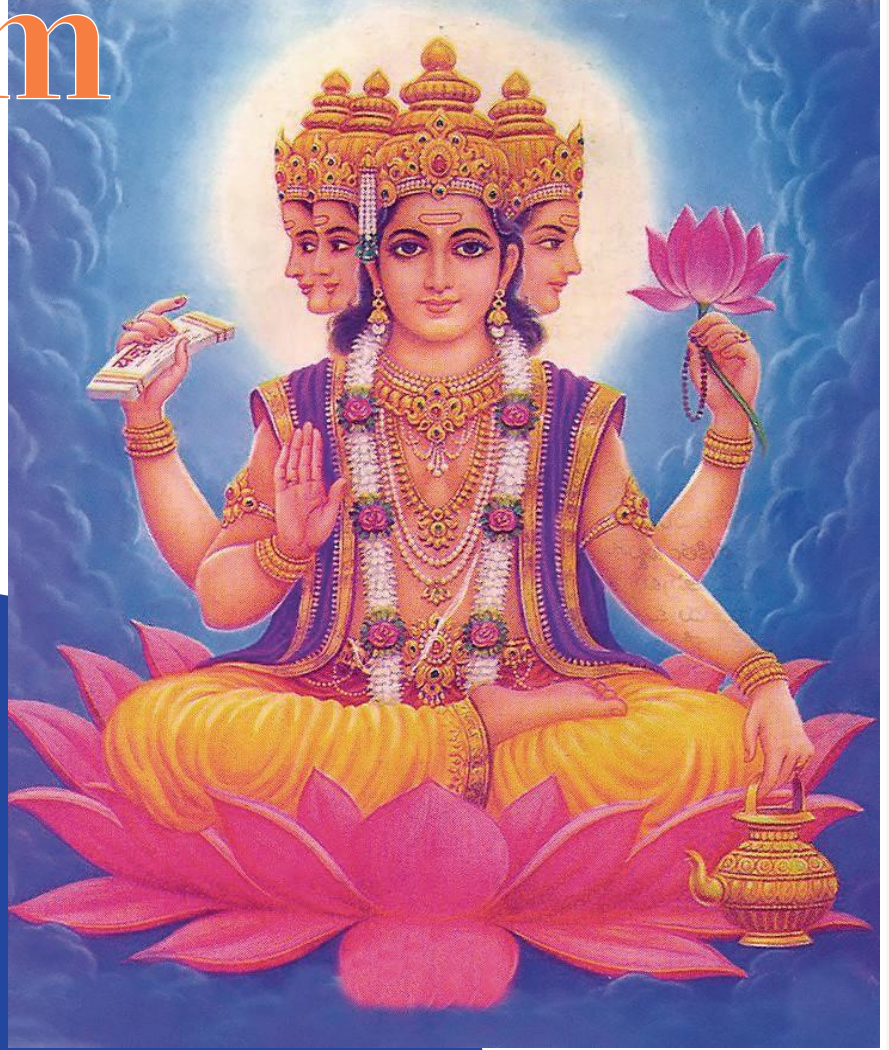
444 96 00

BARUT
HOTELS
baruthotels.com

Hinduizm & Budizm

Hinduizm, günümüzde yaklaşık 900 milyon inanarıyla Hristiyanlık ve İslam'dan sonra en büyük üçüncü dindir.

Hindistan, Nepal ve Bangladeş'te yaygın olan Hinduizm, günümüzde yaklaşık 900 milyon inanarıyla Hristiyanlık ve İslam'dan sonra en büyük üçüncü dindir. Kökeni, Hindistan'a dayanan bu dini izleyenlere Hindu adı veriliyor. Hindular dinlerine, Sonsuz Hakikat anlamına gelen Sanatana Dharma demeyi tercih ediyor. Hinduizm sonradan gelişen bir kavram. Tarihsel olarak MÖ 2000 yılının sonlarına doğru Hindistan'da yerleşen Hintlilerin kutsal saydıkları "Vedalar" adlı ilköğ metinlerine dayanan Hinduizm, MÖ 1200-1500 yılları arasında Hint Yarımadası'nı işgal eden "Arielerin" dinî inanışı haline geldi. Daha sonraki zamanlarda bazı değişiklikler göstererek günümüze kadar ulaştı. Önceleri, Hindistan'ın farklı bölgelerinde Müslüman, Hristiyan, Yahudi, Jain olmayan kişilerin bir araya gelerek oluşturdukları topluluklar halinde başladı. Bu kavram zamanla (özellikle 19. yüzyılın ilk yarısında) İngilizce konuşulan ülkelerde kimlik kazandı.

Hinduizm'de bir "ilk lider" yoktur.

Tanrının dini diye tanınsa da Brahman tektir ve diğer tüm tanrılar onun farklı yansımalarıdır.

EN ÇOK ADI GEÇEN HİNT TANRILARINDAN BİRKAÇI

Vişnu: Evreni denge ve uyum içinde tutar. Vişnu duruma göre farklı şekillerde kendini gösterir.

Şiva: Yıkımın sembolü. Evrenin belli zamanlarda Şiva tarafından yok edilip, Brahman tarafından yeniden yaratıldığına inanılır. Döngüsellik Hinduizm'de çok önemli bir imgedir.

GaneshaGaneş: Engelleri ortadan kaldırdığına ve şans, bolluk bereket getirdiğine inanılır. Fil başlı bir insan vücudu ile tasvir edilir.

BUDİZM

“Bilimin ihtiyaçlarına en uygun uygulama Budizmdir.” Einstein

Bugün dünya üzerinde yaklaşık 500 milyonu aşkın inananı bulunan Budizm, Hindistan'da ortaya çıkmış, daha sonra Güneydoğu ve Doğu Asya'da: Çin, Japonya, Kore, Moğolistan, Nepal, Sri Lanka, Tayland ve Tibet'te yayılmıştır. Budizm birçok tarihçi ve din bilimci tarafından, bir dinden ziyade ahlaki ve felsefi bir sistem olarak kabul edilir. Bazı yorumlara göre, birden çok tanrıya ibadet edilerek uygulanan Hinduizm'e bir başkaldırı olarak nitelendirilmiş.

Budizm'in kurucusu olan Buda (MÖ 563-483) Kuzey Hindistan'daki Himalaya Dağları'nın eteğinde Lumbini koruluğunda küçük bir bölge hükümdarının oğlu olarak doğmuştur. Buda'nın asıl

adı *Siddharta Gautama*'dır. Erken denebilecek bir yaşta kuzini Yasodhara ile evlenir, Rahula adında oğlu dünyaya gelir. Sarayında mutlu bir yaşam sürer. Ne olursa, 29 yaşında olur.

Söylenceye göre, daha önce hiç karşılaşmadığı yaşam gerçeklerini görür: hastalık, fakirlik, açlık, yaşlılık, ölüm. Bu gerçekler onu öylesine etkiler ki, o ünlü arayışına çıkar. Siddharta'nın, ısırtıcı sonlandırarak bir manevi anlayışa ulaştığı, aydınlandığı ve Buda'lığa eriştiği kabul edilir.

Budizm'e göre insanlar, değişime direnirler. Hayatı kontrol etmeye çalışırlar. Madde dünyasının cazibelerine doyumsuz bir şekilde bağımlıdırlar. Tatminsizlik; kaygı ve acı içinde kıvrınmalarına neden olur. Evrende herkesin ve her şeyin '*Bir*' olduğu gerçeğine uyanmadıkları için, yalnız ve dışlanmış hissederler.

Mutsuz olmalarına rağmen arzu ve isteklerine tutunmaya devam ederler.

“Bir olay gerçekleştiği anda, iyi veya kötü her şeyiyle olduğu gibi kabul etmek kurtuluştur.” Buda

Gerçekliğin akıcı ve hep değişmekte olan biçimlerine hem direnç gösterip hem aynı döngünün içinde kalmaya çalışarak (sahte bir güven alanı) bağımlılıklar oluştururlar. Bu yüzden, neden-sonuç döngüsünden çıkmaları imkânsızlaşır. Bu duruma *Samsara*, yani “yaşamın ve ölümün tekerleği” denir. Bu tekerleği harekette tutan kuvvet ise *karma*, yani “nedensellik zinciridir”. Aslında acı ve üzüntülerden kurtulmak, insanlar için olanaklıdır. Kişi Samsara'nın sonsuz daire-sini kırar, karmanın tutsaklığından kurtulursa, *Nirvana* denilen, mutlak özgürlüğe ulaşabilir. Buda'nın öğretileri; meditasyon ve içe bakış yöntemleri, doğum-ölüm döngüsünün tekrarı ve karma denilen neden-sonuç zinciri gibi kavramlar üzerine oluşmaktadır. İnsanın özüyle bağlantısının önemini ve ruhsal mutluluğu temel alan ahlaki ve felsefi öğretileri Buda'nın ölümünden sonra da Budizm adı altında toplanmıştır.

“Yaşayan varlıkların hepsi; zayıf, güçlü, uzun, kısa, büyük, orta veya küçük görünen, görünmeyen; doğmuş olan veya doğmakta olan, hepsi mutlu olsun! Kimse kimseyi aldatmasın, kimse kimseyi küçümsemesin, kimse kimseye öfke ile ve darılarak zarar vermesin.” Buda

HİNDUİZM

Tanrı vardır: Brahma.

Hinduizm'in, evren yaratılmaya başlar-ken ortaya çıktığına inanılır.

Hinduizm'in hayat anlayışı kişinin için-de bulunduğu toplumsal norm ve kri-terlere en iyi şekilde uyup, görevlerini ve ibadetlerini tam yaparak "yaşam, ölüm döngüsünden" kurtulmasını sağ-lamaktır.

Ruh inancı vardır.

Karma yasası: Kişi eylemleri, düşünce-leri ve geliştirdiği bilinç halleri ile ken-di kaderini yaratır: "Ektiğini biçersin".

Karma yasasını Tanrı var etmiştir ve müdahale etme ayrıcalığı ona aittir.

Karmaya iyi yönde etki edebilecek tek güç Tan-rı'dır.

Kişinin, evrimini tamamlayıncaya kadar yeniden dünyaya gelmesi inancı -yani yeniden doğum an-layışı- vardır. Reenkarnasyon, Kutsal Hindu metin-lerinde anlatıldığı üzere: "Eskiyen elbiselerimizi değiştirmemiz gibi eskiyen bedeni değiştiren" bir ruhtur; yani "ruh göçü" anlayışı vardır.

Mokşa ve Mukti: Sanskritçede özgürlük anlamı-na gelen Mokşa ve kurtuluş anlamına gelen Muk-ti ölüm ve yeniden doğum çemberinden kurtuluşu tanımlar.

Nirvana: Okyanustan çıkmış bir su damlasının tek-rar okyanusa dönüp okyanus ile yani özüyle bir ol-ması gibi, Tanrı ruhundan çıkmış, ondan bir damla olan insan ruhunun, tekrar özüyle bir olmasıdır.

Ahimsa: Bütün hayatın ve canlıların kutsal olduğu; saygıyı, sevgiyi hak ettikleri, zararsızlık ilkesi ge-çerlidir.

Meditasyon vardır. Hinduizm'de insanı Tanrı'ya ulaştırdığına inanılan ve en çok bilinen yol yoga-dır. Mistik bir anlayışa sahiptir.

Varna ve Jati: Bir sosyal piramit yöntemi olan "kast sistemi" (sosyal merdiven sistemi) vardır.

Kast sistemine bağlı kalmak için azami çaba sarf etmek, Brahmanların kanunlarına uymak, kadın-lara hiçbir hak tanımamak ve paryaları kurbanlık hayvan gibi görmek Hinduizm'in sosyal idealini ortaya koymak demektir.

İman ve ibadet olgusu vardır.

"İllüzyonda yaşıyoruz" ifadesi: Bizim algılarımızın ötesinde çok daha farklı bir gerçeklik vardır, an-cak kişi gerçeği kavrayana ve aydınlanana kadar, illüzyon (yanılsama) hali içinde yaşar.

Hinduizm'in dini inanış emir ve yasakları "Mana-va Dharina Şastra" adı verilen kutsal kitaplarda yer alır.

HİNDUİZM & BUDİZM... FARKLILIKLAR... BENZERLİKLER...

BUDİZM

Budizm'de Tanrı inancı yoktur çünkü Tanrı anla-yışı Anicca (geçicilik) ve Anatta (bensizlik) kav-ramlarından dolayı Budizm'e ters düşer. Bu-dizm ahlak, meditasyon ve bilgelik kavramlarına dayanmıştır.

Kurucusu Buda olan Budizm, kişinin kurtuluşu-nu; toplumsal yapılara ve kurallara değil, kişinin mutsuzluğunun nedenlerinin farkına varıp onları gidermesi ve sekiz dilimli yolu tamamlayıp Nir-vana'ya ulaşmasına bağlamaktadır.

Budizm'de "Dört Yüce Gerçek"

Acı vardır. Acıların bir nedeni vardır. İstek ve ar-zular bırakılırsa acılar sona erdirilebilir. Barış ve huzura ulaşılabilir (Nirvana). Acıların sona er-dirilmesinin yolu -orta yol olarak da addedilen- 'Sekiz Aşamalı Yüce Yol'dan geçer.

“Bir kişinin nefisini
yenerek kazandığı
zafer, bir
başkasının savaşta
bin kişiyi bin kez
yenerek kazandığı
zaferden daha
iyidir.”
Buda

“Sekiz Aşamalı Yüce Yol”

1. Gerçek Bilgi: Sezgisel ve ayımsız. Doğruyu amaçlar.
2. Doğru Anlayış: Net olarak görebilmek.
3. Doğru Söz: Doğru iletişim.
4. Doğru Davranış: Saldırgan hareketlerde bulunmamak.
5. Doğru Yaşam Biçimi: Etik değerleri gözetmek.
6. Gerçek Çaba: Çalışmak.
7. Gerçek Dikkat: Sanrılar oluşturan zihinsel tuzakların farkına vararak “an”da kalmak.
8. Gerçek Uyanıklık: Doğru konsantrasyon ve meditasyon. Tüm Budist geleneklerde bir Dharma öğretmeni, Budizmin kurucusu olarak Buda’ya saygı, ruhani gelişimin önemli bir parçası olarak kabul edilir.

Budizm’de “ruh yoktur” çünkü, anatta –bensizlik– anlayışı vardır.

Karma yasası: Kişi, hareketleri, düşünceleri ve geliştirdiği bilinç halleri ile kaderini yaratır. Budizm’de Karma’ya müdahale edebilecek hiçbir güç yoktur. Karma kişinin kendisinin elindedir.

Yeniden doğuş: Budistler reenkarnasyon yerine “yeniden doğuş” demeyi tercih ederler. Öldükten sonra karmik nitelikler yeniden doğan kişiye aktarılır. Yeniden doğan kişi, eskisiyle ne tamamen aynıdır ne de farklıdır. Gerçekte yeniden doğacak bir ben de yoktur. Yeniden doğan karmik birikimler, yeni bir vücutta meydana gelecek olan çeşitli eğilimler, karmik niteliklerdir.

Nirvana: Deneyimlemeden anlaşılması çok zor

olan bir kavram olarak kabul edilir. Nirvana her şeyden önce, dünyadayken ulaşılan ve ölümden sonra tekrar doğuma neden olmayıp çok farklı bir boyutta ve bilinç halinde devam eden bir olgudur. Buda Nirvana’yı “sonsuz mutluluk” olarak tanımlamıştır.

Ahimsa: Hayatın ve canlıların kutsal olduğu; saygıyı, sevgiyi hak ettikleri, zararsızlık ilkesi geçerlidir.

Meditasyon vardır.

Yoga, Buda’nın ölümünden sonra Budizm felsefesi ile birleşerek yayılmıştır.

Zihnin doğası: Buda’ya göre içinde yaşadığımız evren zihnimizdedir. Vanılsama, ego zihninden, ben düşüncesinden, duyu organlarından ve cehaletten ortaya çıkar.

Budizm’de kast sistemi yoktur.

Budizm’de dua “meditasyon” amaçlı kullanılır.

Budizm’de özellikle yogacahara (sadece zihin) okulunda zihnin maddeyi tamamen yoktan var ettiği inancı vardır, yani algılarımızın ötesinde bir maddesel gerçeklik de yoktur, hepsi tamamen zihnin yaratısıdır.

Budizm’in kutsal kitap olarak Buda’nın vaazlarının Pali-Kanon adlı bir kitapta toplandığına ve 400 yıl boyunca ağızdan ağıza aktarıldığına inanılır. Budizm’in kutsal kitabı, “üç sepet” anlamına gelen Tripitaka veya Tipitaka’dır.

Kaynakça

<https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Hinduizm>
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Budizm>
www.dusunuyorumdergisi.com
<https://www.turkish-media.com>

Ağaç dikiminde dünya rekoru...

2017 yılının temmuz ayında, ‘çevresel kampanya’nın bir parçası olan Hindistan’da, 12 saat gibi kısa bir sürede 66 milyon ağaç dikilmişti. Üç sene evvel Madhya Pradesh eyaletinde gerçekleşen bu operasyonda yer alan 1,5 milyon gönüllü, 12 saat içinde 66 milyondan fazla fidan dikmeyi başarmıştı. Narmada nehri kıyılarının ağaçlandırıldığı bu kampanyada –‘Guinness World Records’tan gözlemcilerin de onayıyla– dünya rekoru kırılmıştı. Bu alandaki bir evvelki rekor ise Uttar Pradesh eyaletine aitti; 2016’da bölgedeki gönüllüler bir günde 50 milyondan fazla ağaç diktirerek dünya rekorunu kırmıştı.

Paris Anlaşması kapsamında

Hindistan, 4 Kasım 2016’da yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşması uyarınca, iklim değişikliğiyle mücadele için 2030’dan önce, ormanlarını 5 milyon hektar artırarak 95 milyon hektara çıkaracağını taahhüt etmişti.

Bu kapsamda Temmuz 2017’de gerçekleşen kampanya, Madhya Pradesh Hükümeti tarafından organize edildi. Fidanların tutma ihtimalini artır-

mak için Narmada nehri havzasının tercih edildiği etkinlikte gönüllüler, 20’den fazla farklı tür ağaç dikti.

Eyalet Başbakanı Shivraj Singh Chouhan, çocuk–ihtiyar her yaştan ve kesimden 1,5 milyon gönüllünün, sabah 7 ile akşam 7 arasında 66,3 milyon ağaç diktiğini belirterek “Bu, tarihi bir gündür. Ağaç dikerek sadece Madhya Pradesh’e değil, tüm dünyaya hizmet ediyoruz” diye açıklamıştı.

Dünyanın en büyük üçüncü karbon emisyonu üreticisi olan Hindistan’ın Başbakanı Narendra Modi, ABD’nin Haziran 2017’de anlaşmadan çekilmesinin ardından ülkesinin Paris Anlaşması kapsamında, iklim değişikliğiyle mücadeleye olan bağlılığını yinelemişti. Topraklarının %24’ü ormanlarla kaplı olan Hindistan’da Hükümet, ormanlık alanların oranını 2030’a kadar %33’e çıkarmayı hedeflemekte.

Başbakan Narendra Modi, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile düzenledikleri ortak bir basın toplantısında, konuya olan hassasiyetlerini şu cümleyle aktarmıştı: “Çevrenin ve gezegenimizin korunması bir inanç maddesidir.”

Kaynak: Independent

Yeni rekor Etiyopya'nın: 12 saatte 350 milyon ağaç

Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed'in öncülüğünde gerçekleşen 'Yeşil Miras' adlı yeniden ağaçlandırma kampanyasına milyonlarca Etiyopyalı davet edildi. Abiy Ahmed, ilk 6 saat içinde yaklaşık 150 milyon ağacın dikildiğini attığı tweetle duyurdu. Kalan saatler için Etiyopyalıları teşvik etmek isteyen Başbakan Ahmed, "Hedefimize ulaşmaya çok az kaldı," dedi. On iki saatlik sürenin bitiminden sonra Başbakan attığı tweette, Etiyopya'nın sadece "toplu #GreenLegacy hedefini" yerine getirmediğini, hatta bunun çok ötesine geçtiğini duyurdu. Etiyopya İnovasyon ve Teknoloji Bakanı Getahun Mekuria ise attığı tweet'te, dikilen fidan sayısını 353 milyon 633 bin 660 olarak duyurdu.

Bu zorlu kampanya, Afrika'nın en kalabalık ikinci ülkesi olan Etiyopya'nın vatandaşlarını, bir günde 200 milyondan fazla ağaç dikmeye teşvik etti. 2017 yılında Hindistan'da yaklaşık 1,5 milyon gönüllü, 12 saat içinde 66 milyon ağaç dikerek dünya rekorunu kırmıştı. Etiyopya'nın bütün sezon için hedeflediği rakam ise bundan çok daha büyük.

Hedef 4 milyar ağaç

Başbakan Ahmed'in 2019 Mayıs'ında attığı tweet'e göre, Ulusal Ağaç Dikme Kampanyası'nın amacı, mayıs - kasım arasındaki "yağmur mevsimi" süresince toplam 4 milyar ağaç dikmek...

Doğu Afrika'da yeniden ağaçlandırma çalışmaları yapan ve yoksul çiftçilere yardım eden 'Farm Africa' adlı kuruluşa göre Etiyopya'daki ormanlık arazi, tüm toprakların %4'ünden az. Bu oran 19. yüzyılın sonlarında %30 idi.

Bir kara ülkesi olan, aynı zamanda iklim krizinin etkilerinden de mustarip olan Etiyopya, arazi kaybı, toprak erozyonu, ormansızlaşma, çölleşme, su ve hava kirliliği, seller ve yinelenen kuraklıklar nedeniyle acı çekmektedir.

Etiyopya nüfusunun %80'inin geçim kaynağı tarımdır.

2017'de Etiyopya, 100 milyon hektarlık bir alanı ıslah etme sözü vererek, Afrika Orman Peyzaj Restorasyon Girişimi kapsamında 20'den fazla Afrika ülkesine katıldı.

Son zamanlarda yapılan bir araştırmaya göre, dünyanın kaybolan ormanları geri getirilebilirse, atmosferdeki insan eliyle oluşmuş karbon salınımının üçte ikisi ortadan kalabilir.

Zürih - İsviçre ETH Üniversitesi'ndeki araştırmacılar tarafından yürütülen çalışmada, tüm dünya'daki bozulmuş ormanları ıslah etmenin, toplamda 205 milyar ton karbonu toplayabileceği hesaplandı. Küresel karbon emisyonları yılda yaklaşık 10 milyar tondur. Çevrenin ve Dünyamızın korunması bütün ülkelerin ve her birimizin sorumluluğundadır...

**Etiyopya,
geçtiğimiz
temmuz ayında,
Hindistan'a ait önceki
dünya rekorunu kırarak
12 saatte 350 milyondan
fazla ağaç dikmeyi
başardı.**

‘Güldüren Veteriner’ Doktor Rafi Kishon

"Goldaki kedilere
köpeklerle beni sor,
onlar sana adresimi
tarif ederler..."
Rafi Kishon

Veteriner Doktor Rafi Kishon İsrail'in gelmiş geçmiş en büyük mizah ustası Ephraim Kishon'un ilk eşinden olan oğlu. Annesi ve babası o henüz bir yaşındayken ayrıldılar. Tutkuyla bağlı olduğu mesleğinin yanı sıra gerek İsrail'de gerekse Avrupa'da babası Ephraim Kishon hakkında konuşmalar yapıyor...

Sohbetimizi, Rafi Kishon'un Tel Aviv'deki veteriner kliniğinde gerçekleştirdik. Söleşimizin amacı, ilginç bir kişilik olan Rafi Kishon'u tanımak ve babasını bir de ondan dinlemektir. Babası Ephraim Kishon, ailesini anlattığı "My Family Right or Wrong" adlı kitabında, oğlu Rafi'nin bebekliğinden bahsederken yakışıklı, çok zeki ve aktif diye söz ediyor. Büyüyünce gerçekten de öyle biri oldu, Rafi Kishon. Doktorasını Almanya'da Heidelberg Üniversitesi'nde yaptıktan sonra bir süre Almanya'da çalıştı. 1989 yılında İsrail'e döndü. Tel Aviv'de bir veteriner kliniğinde çalıştıktan sonra 1992'de kendi kliniğini açtı. Mikrobiyoloji mesleğini yapan annesinden tıp, bilim ve hayvan sevgisini aldığı için veterinerliğe gönül vermiş. Son yıllarda ise babasından aldığı yeteneğiyle insanlara da şifa veriyor. Nasıl mı? Güldürerek...

Doktor Kishon (ana lisanı olmayan) İngilizce konuşmamıza rağmen sohbet boyunca espriler yaptı. "Oxford İngilizcesi değil belki ama İngilizce konuşabiliriz. Başbakanımız gibi iyi olmasa da bir bakanımızdan daha iyi konuşuyorum İngilizceyi," diyerek sözünü ettiği bakanın İngilizce konuşmasını taklit etti. Söz 'lisan'dan açılınca, sohbetimize İsrail'e göç ettiğinde hiç İbranice bilmeyen babası ile devam ettik.

Dr. Rafi
Kishon ve
Suzi Sabaner

Ephraim Kishon'un İbranice mucizesi

Ephraim Kishon, Holokost zamanında iki ayrı toplama kam-pından mucizevi bir şekilde kurtulduktan sonra ülkesi Ma-caristan'a döndü. Daha sonra orada da rahatı bulamayıp Komünizmden kaçarak İsrail'e göç etti. O zamanlar lisan okulu olmadığı için İbraniceyi zor şartlar altında öğrendi. Müthiş bir azimle, şaşırtıcı bir hızla bu lisanı sadece sökmekle kalmadı, iki sene gibi kısa bir sürede, bir gazetede İbranice dilinde köşe yazıları yazmaya başladı. Daha sonra İbranice yazdığı mizahi hikâyeleri ve sinema-oyun yazarlığıyla dünya tanındı.

Oğul Kishon bu konuda babasından duyduklarını şöyle anlattı:

"Babam hiç kimsenin istemeyeceği meşakkatli işlerde çalıştı. Zor ama kısa saatli işler olmasını istedi ki, eve döndüğünde İbranice öğrenmeye zamanı

"Yaptığım şey çok kolay. Gerçeği söylüyorum. Gerçek komiktir."

Ephraim Kishon

olsun. Okulsuz, öğretmensiz, saatlerini vererek dili kendi başına sözlüklerden öğrendi. Seneler sonra Avusturyalı bir rahip bir gün babama geldi; İbranice öğrenmek istediğini söyledi. Ondandır öğrendiği ile ilgili ipuçları istedi. Çünkü din kitabını orijinalinden İbranice okumak istiyormuş. Babam, 'Bence hiç başlama, çünkü bu imkânsız' dedi. Rahip 'Sen öğrendin ama' diye cevap verince, 'Evet, bana kimse bunun imkânsız olduğunu söylememişti de ondan,' diye cevapladı."

Babası Ephraim Kishon'un, "İsrail'de ebeveynler İbraniceyi çocuklarından öğrenir" dediğini hatırlattığımda, "Ben doğana kadar o İbraniceyi gayet iyi öğrenmişti. Bir insanın bir dili yirmi beş yaşında bu kadar hızlı öğrenmesi dünya rekoru olabilir. Daha sonra İbranice yazdığı tiyatro oyunu çok başarılı oldu. Maariv gazetesinde en çok okunan köşe yazılarını babam yazdı" diye yanıtladı.

Kishonlar ve mizah

Doktor Rafi Kishon'a söyleşi yapacağımız yer olan kliniğinin yerini telefonda sorduğumda, açık adresi verdikten sonra, "Bulamazsan yoldaki kedilere köpeklere sor, onlar tarif ederler sana," diye ekledi.

Rafi Kishon, mizah yeteneğini sahnelerde, günlük yaşamında ve mesleğinde kullanıyor. Sohbetimiz sırasında kliniğine gelen hayvanlar ve sahipleri ile iletişimine tanık oldum. Örneğin, ameliyat edilmesi gereken köpeği hakkında sahibinin, "Ameliyat izi kalacak mı?" sorusuna "Merak etme, küçük bir iz kalacak ama yine de yazın rahatlıkla bikini giyebilir" cevabını verdi.

Mizahın yaşamına getirdiği artıları şöyle sıralıyor: "Mizah yaşamı daha çekilir hale getiriyor.

Dr. Rafi Kishon babası Ephraim Kishon ile

Kliniğim tiyatro sahnesi gibi. Mesleğimde, özel hayatımda, insanlarla konuşurken, her olayda işin komik tarafını fark ederim. Söyleyeceklerimi buna dayanarak ifade ederek daha kolay iletişim kurabiliyorum.” Ephraim Kishon’a nasıl bu kadar başarılı olduğu sorulduğunda, “Yaptığım aslında çok kolay. Gerçeği söylüyorum, gerçek komiktir” demiş. Rafi Kishon, babası gibi düşündüğünü ifade etti. Baba Kishon genelde yazarak güldürürdü. Söyleşilerde ciddiydi. Başka bir evliliğinden olan iki çocuğuna göre evde ciddiydi ve çok çalışırdı.

“Babam hem arkadaşım hem sırdaşımdı...”

Rafi Kishon babasının hem arkadaşı sırdaşı olduğunu anlatıyor: “Ben doğduktan bir sene sonra annemle babam ayrıldılar. O yüzden babam-

la hep evin dışında buluştuk. Birbirimize çok yakındık. Güzel bir bağımız vardı. Beni büyütmeye problemi yoktu. O, işin güzel tarafını yapıyordu. Buluşmalarımız eğlenceli geçerdi. Onun bütün kitaplarını okuyor olmam hoşuna giderdi.”

Ephraim Kishon – Holokost Kurtulanı hiciv yazarı

Ephraim Kishon 2002 yılında yaşam boyu başarisından dolayı İsrail Ödülünü aldığı anda, onu seçenler tarafından “Holokost ateşinden kurtulan bir ışık” olarak adlandırıldı. Bu ‘ışık’, dünyanın en bilinen, okunan hiciv ustası oldu. Kitapları satış rekorları kırdı, Türkçe dahil birçok dile çevrildi. İki filmi Altın Küre ödülü aldı. Tiyatro oyunları pek çok ülkede sahnelendi. Almanya’da çok iyi karşılanması ise tam bir ironi. Ona, bu konuda ne düşündüğü sık sık sorulurdu. Oğul Kishon, babasının, “Cellatların çocuklarının, benim hayranım olmaları harika bir duygu” diye yanıtladığını belirtiyor.

"Yanlış yaptılar, bir mizahçıyı hayatta bıraktılar."
Ephraim Kishon

Toplama kampından satranç sayesinde kurtuldu

Ephraim Kishon, girdiği iki toplama kampının birinden satranç oyunu sayesinde kurtuldu. Oğul Rafi, babasının bir anısını aktardı: “Ephraim Kishon satranç oynayan Nazi subayına yanlış oynadığını söylemiş. Subay kızarak satranç anlatan kitaba göre hamle yaptığını belirterek kitabı göstermiş. Kishon, öyle yazılı olduğunu kabul etmiş ancak kitabın en sonunda o hamle ile ilgili bir düzeltme yapıldığını eklemiş. Subay onu odasına çağırınca sonunun geldiğini düşünen Kishon’a, Nazi subayının satranç hocası olması emredilmiş. Böylelikle hayatı kurtulmuş.” Ephraim Kishon çektiği acılardan sonra bir hiciv ustası olmayı başardı. Farkında olarak ya da olmayarak, bu şekilde ruhunu korumaya aldı belki de. Oğlu Doktor Rafi Kishon da babasını anlatarak, onu yaşatarak insanları güldürmeye devam ediyor.

Baba oğul Kishon'lar

Oğul Kishon, mizahı sözel olarak yapıyor

Rafi Kishon, özellikle son senelerde sahnelerde, özel etkinliklerde, babası ile ilgili anılarını anlatıyor. İsrail’den başka ülkelerde de İngilizce ve Almanca babası hakkında konferanslar veriyor. Ayrıca, İsrail’in değişik şehirlerinde Kishoni yani Kishonlara özgü yeteneğiyle Yahudi ve İsrail mizahından oluşan tek kişilik şovlar yapmakta. Hayvanları, politikacılara benzeterek anlattığı kitabı var.

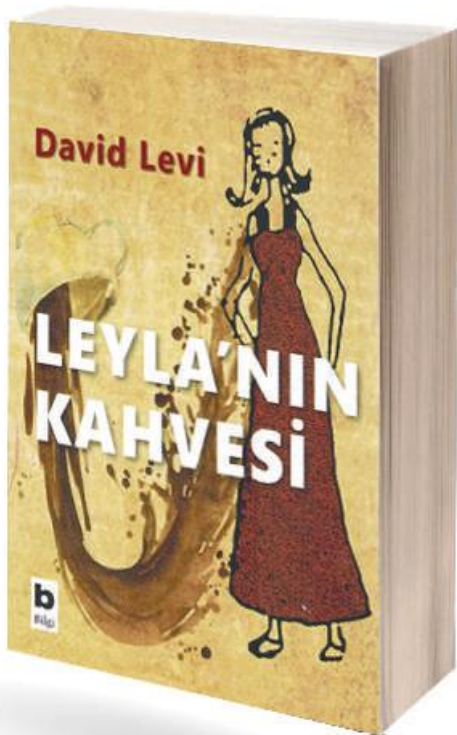
“Hayvanları çok seviyorum, çünkü Hi-pokrat değiller. Doğrucudurlar. Sevseler de sevmeseler de bunu açıkça belli ederler. Mesleğim gereği konferanslar verirdim, medya deneyimim vardı. İnsanlar babamı bir de benden duymak istediler.

Böylece hem annemden aldığım tıp, bilim, hayvan sevgisi hem de babamdan aldığım mizah yaşamımı dolduruyor...”

David Levi ile “Leyla’nın Kahvesi”

İsrail’de yaşayan ancak Türkçe yazan yazarımız David Levi ile yeni kitabı “*Leyla’nın Kahvesi*” üzerine konuştuk. Bilgi Yayınları tarafından yayınlanan bu kitapta kültürler arası çelişkiler, aile hayatının önemi, annelik duygusu ve manevi değerlerimiz gibi konular, sürükleyici bir kurgu içinde işleniyor. Genç ya da yaşlı geniş bir okuyucu kitlesini ilgilendireceği beklenen kitapla ilgili sözü yazarımıza bırakıyoruz.

Okurlarımıza kendinizi tanıtır mısınız? Mesleğiniz nedir? İsrail’e ne zaman yerleştiniz?

1948’de Milas’ta doğdum. Orada ilkokulu bitirdikten sonra orta ve lise öğrenimime İzmir’de devam ettim. 1972’de ODTÜ Kimya Mühendisliğinden mezun oldum. 1973’te İsrail’e göç ettim. Kendime bir iş bulduktan sonra gençlik aşkımla İsrail’de yeni bir hayat kurma planlarımızı gerçekleştirdik. Mutlu evliliğimizden iki çocuğumuz oldu.

1973’te Hayfa Rafinerisi’nde çalışmaya başladım. O dönemde, Hayfa Teknik Üniversitesi’nde, geleceğin enerji konuları üzerinde Master’ımı yaptım. 1983–86 yıllarında Güney Afrika’daki, o zamanların en ileri endüstri teknolojisini içeren Sasol şirketine çalışıp, geri döndüm. Daha Sonraları, İsrail’in en büyük ve tanınmış mühendislik şirketlerinde Senior Process Mühendisi olarak mesleki hayatıma devam ettim. İsrail’de kurulan veya modernize edilen pek çok projeye imzamı attım.

2015 senesinde resmen emekli olsam da, biriken tecrübemi hem İsrail’de, hem de Türkiye’deki çeşitli şirketlerle işbirliği yaparak paylaştım ve bugünlere geldim.

Rahmetli Üzeyir Garih ile İsrail-Türkiye Ticaret Odasını hem İsrail’de hem de Türkiye’de kurduk ve bu konuda uzun zaman faal bir şekilde çalıştım.

Edebiyata ilginiz nasıl ve ne zaman başladı?

Genelde kitap okumaya, üniversite yıllarında başladım. Bizler günü gününe yaşayan, dar gelirli bir aile idik. Babam, kitaplar üzerine yaptığım harcamaları üniversite aylığıma ilave edip beni daha çok okumaya teşvik ederdi. Üniversite yıllarımda beni duygulandıran konular ve olaylar üzerinde küçük makaleleri defterime yazardım. Gençlik yıllarımdan başlayan kitap okuma zevki, genelde ünlü yazarların bilinen kitapları ile devam etti. Her Türkiye ziyaretinde, evime 15-20 kitap ile dönerdim ve hala bu alışkanlığım devam ediyor. Genelde kişisel değerleri vurgulayan kitaplar ilgimi çeker...

Şimdiye kadar kaç kitap yazdınız, bunların kaçını yayınladınız?

Kitap yazmaya yaklaşık 10 sene önce başladım. İlk kitabım “İncir Yaprağı”dır. Daha sonra “Leyla’nın Kahvesi”, “Sünger Avcıları”, “Kırpiklerindeki Tuz” ve “Biz Kötü Olmayalım” kitapları birbirini kovaladı.

Bunlardan sadece “Leyla’nın Kahvesi” çok yakında Bilgi Yayınları tarafından okuyucuya sunuldu. Yavaş yavaş diğerlerinin de yayınlanması için Türkiye’de bir arayış içindeyim. Ayrıca bugünlerde yeni bir kitap daha yazmakla meşgulüm.

“Leyla’nın Kahvesi” oldukça sürükleyici bir kurgu. Hafta ileride filme bile alınabilir. Böyle bir kitabı yazmaya nasıl karar verdiniz ve ne kadar sürede yazdınız?

Evet... “Leyla’nın Kahvesi” tam manası ile bir kurgudur. Bu kitap yazdıkça gelişti. Kitabı tamamlamam, daha sonra revize etmem yaklaşık 3 senemi aldı. Kitapta vurgulanan konular, bir şekilde beni yaşamım boyunca etkileyen olaylardan esinlenmelerdir. Dolaylı veya dolaysız yaşanan, duyulan, hissedilen bazı olaylar, bu kitapta, değişik bir şekilde dile geldi.

Yıllar önce, Amerika’da mısır darısından etanol elde etme projesi için 3 seneye yakın bir süre Williamsburg, Baton Rouge ve New Orleans civarlarında, daha önceden tanımadığım Amerikan kültürü ile karşılaştım. Bir tarafta mütevazı şartlarda yetişmiş Milaslı bir çocuk ve diğer tarafta oldukça gelişmiş, modern, çok farklı bir yaşam tarzı...

Belki de bu değişik kültürler “Leyla’nın Kahvesi” kitabımın öz kaynağı oldu.

David Levi

Dedelerimin dedeleri, Milas’ta doğup büyüdüler. Bizler Yahudi olarak oradaki yerel halktan hiçbir zaman bir ayrımcılık görmedik.

Tam tersine... Komşularımız bizim ailemizin ayrılmaz bir parçası idi. Onun için ben daima “Milaslı olmak bir başka şeydir” derim.

Sonuçta, bizleri etkileyen, hayatımız boyunca, aktıkça akan yaşam nehrimizde karşılaştığımız olaylar değil midir? “Leyla’nın Kahvesi” de farklı kültürlerin dile geldiği bir öykü oldu.

Kitapta Milas’ın Kargıcak köyünden gelen saf ve temiz bir köylü kızının beklenmedik trajedisini anlatıyorsunuz. Neden Milas, neden Kargıcak Köyü?

Her şeyden evvel Milas’ta doğup büyümüş olmak... Oranın yerel kültürü ile yetişmek... Kişiler arasında inanılmaz bir sevgi ve saygının olduğu, değerlerin günlük hayatımızı doldurduğu yaşam tarzı ile hayata atılmak... Benim için daima bu, sanki Milas’a özel bir şey gibi gelirdi.

Dedelerimin dedeleri, Milas’ta doğup büyüdüler. Bizler Yahudi olarak oradaki yerel halktan hiçbir zaman bir ayrımcılık görmedik. Tam tersine... Komşularımız bizim ailemizin ayrılmaz bir parçası idi.

Her şeyden evvel Milas'ta doğup
büyümüş olmak... Oranın yerel
kültürü ile yetişmek... Kişiler arasında
inanılmaz bir sevgi ve saygının
olduğu, değerlerin günlük hayatımızı
doldurduğu yaşam tarzı ile hayata
atılmak... Benim için daima bu, sanki
Milas'a özel bir şey gibi gelirdi.

Onun için ben daima “Milaslı olmak bir başka
şeydir” derim.

Babamın küçücük bir manifatura dükkânı vardı;
onun sadık müşterileri Milas'ın çevresindeki
köylülerdi... Hemen her Salı pazarına, bizlere eli
boş gelmeyen köylüler, evimizde yatıp kalkan
köylü kadınları... Evet... Tam bir aile misali...
Gururun, büyüklüğün olmadığı, samimi bir ortak
yaşam ve destek. Hemen her problemi babama ge-
lip danışmaları ve ona güvenmeleri... Bütün bun-
ların bir kardeşlik havası içinde, hiçbir karşılık
beklenmeden yapılması... Bizler Milas'ta bunları
gördük, bunları yaşadık, bu şekilde eğitildik... Ve
iyi ki ailemiz bize bu yaşam kültürünü aşıladı.

Onun için “Leyla'nın Kahvesi” bir şekilde Mi-
las'ta başladı.

Neden Kargıcak Köyü sorusuna gelince... Bu da il-
ginçtir...

Ben daha ilkokuldaydım. Bir pazar günü ba-
bamla Kargıcak Köyüne gittik. Orada, nüfus sa-
yımı yapılması için babam görevlendirilmişti.
Hatırlıyorum oldukça büyük bir defterle o köye
gelmiştik. Köyün kahvehanesinde, yanımızda
köyün muhtarı, köydeki her kişi bu deftere kay-
dedilmeliydi.

Kahvehaneye gelemeyen ihtiyarları biz teker teker
evlerinde ziyaret ettik. Gittiğimiz her evde, bize
bir Tanrı misafiri gibi davranıldı. Ve işimiz bitti-
ğinde her biri bize evlerinde yaptıkları zeytinler,
mis kokan sac börekleri, bezirmeler, bal, pekmez
ve buna benzer şeyler hediye etmek istediler. Ta-
bii ki babam onlardan hiçbir şeyi almayı kabul et-
medi. Biz bir görevli olarak, o köyde misafir idik...
Gösterilen bu sevgi, saygı anlatılması zor bir şeydi.
Aradan çok uzun bir zaman geçse bile, bu güzel
hatıralar asla ve asla zihnimden silinmedi ve bun-
ları çocuklarıma da defalarca anlattım... İşte, ‘Ne-
den Kargıcak Köyü?’ sorunuza, cevabım budur.

**Kendini bir şekilde Amerika'da bulan Ülfet ad-
lı kahramanımızın oradaki adalet arayışını anla-
tırken Amerikan adalet sistemi hakkında nasıl bir
araştırma yaptınız, hangi kaynaklardan fayda-
landınız?**

Kitabı yazarken, Amerika'da olan bir mahkeme,
adalet, hukuk konusu geliştirdi. Bu benim daha ev-
velden hiç bilmediğim bir konu idi. Merakımı
uyandırdı ve mahkemelerin ve adaletin nasıl icra
edildiğini araştırmaya başladım. Ayrıca avukat
olan bir arkadaşşıma danıştım, ondan çok şey öğ-
rendim. Ve sonunda bütün bu öğrendiklerimi
Ülfet'in davasına aktardım. Tabii ki, ben bütün
bunlara bir mühendis açısı ile baktım... Sonunda
benim ne bir hukuk eğitimim ne de buna ben-
zer bir hayat tecrübem vardı ancak, ben bir kitap

yazıyordum ve yazılanların mümkün olduğu kadar, hakikate yakın olması gerekiyordu...

Kitaba adını veren Leyla otistik bir genç kız. Otizm konusundaki ilginiz ve araştırmalarınız hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Engelli insanlara yaklaşımım her zaman çok özel olmuştur. Bilhassa konu çocuklar olunca... Hayata belli bir eksiklik ile başlayıp devam eden bu çocukları daima desteklemeye çalıştım, ve desteklemektedirim... Otizm

özellikle dikkatimi çeken ve üzerinde pek çok araştırma yaptığım bir konudur. Malesef bugünkü yaşam koşullarında bizler Otistik çocuklara verilmesi gerektiği kadar ilgiyi ve imkânları sunamıyoruz.

Bir İzmir ziyaretindeyim... Tepecik semtinde, Sayın Moris Bencuya tarafından desteklenen, Otistik çocukların eğitim gördüğü bir okulda tesadüfen kendimi buldum. Bu iki saatlik bir ziyaret idi. Orada çocukların nasıl iyi eğitildiğini, hangi imkânların onlara sağlandığını okulun müdürü ile konuştuk. Çocukların teşhir ettikleri resimleri, el işlerini, bahçede karşılaştığım basketbol oynayan ya da oynamaya çalışan Otistik çocukları gördüğümde çok etkilendim. Onun için kitabımda Leyla'yı Otistik bir kız olarak göstermeye karar verdim. Belki bu, bir yerde, bir şekilde konunun gündemde kalmasında "denizde bir damla su" misali yardımcı olur diye düşündüm.

Otizm üzerinde oldukça büyük araştırmalar yaptım. Hala Amerika'daki bir Otizm Araştırma Enstitüsü'nün fahri üyesiyim, orada bu konuda yapılan gelişmeleri, araştırmaları günü gününe takip etmekteyim.

"Leyla'nın Kahvesi" kişisel değerlerimiz üzerine insanı düşündüren bir kitap. Bu kitapta hangi mesajları vermek istediniz?

Her şeyden evvel bir köylü kızının hangi aile değerleri ile büyütüldüğünü anlatmak... Aşkın nasıl temiz duygularla genç kişiler arasında başlayıp geliştiğini dile getirmek. Sevgi, hürmet, saygı,

Hedef kitleniz...

Hemen her yaşa ve kişiye hitap eden bir hikâye. Ben bu kitabın okuyucu kitlesinin çok geniş olacağını düşünüyorum... Değerli ve konuyu iyi bilen bir arkadaşımın, bu kitaptaki hikâyenin ileride bir film de olabileceğini bana bildirmesi beni daha çok kamçladı. Belki bu kitap üzerine bir gün, bir "film senaryo çalışması" da başlayabilirmiş... Artık bunu yolda giderken göreceğim.

Son zamanlarda hangi kitapları okuyor ve beğeniyorsunuz?

Son zamanlarda okuduklarım; Dürtme, Trendeki Kız, Kürk Mantolu Madonna, Nefes Nefese, Mart Menekşeleri, Aşk Kaçışları, Bin Muhteşem Güneş, Durulmayan Bir Kafa... adlı kitaplardır.

Yeni kitap projelerinizden söz eder misiniz?

Yazmaya devam, durmak yok... Her şeyden evvel yayınlanmayan 4 kitabıma uygun bir yayınevi bularak bu kitaplarımı da okuyucu kitlesine sunmak. Şimdi emeklilikte kitap yazmak için daha çok zamanın var...

sadakat nedir ve nasıl olmalıdır, bunların açıklaması... Günün özlemini çektiğimiz bir arkadaşlık şekli...

Aşırı alkolün ne kadar kötü bir şey olduğunun, insanları ve aileleri nasıl yok ettiğinin, yıkıp kavurduğunun örneği bu kitapta... tabii ki bundan öğrenilecek çok şeyler var... Bizler yaşamımızda her şeyi bildiğimizi sanırız, ama malesef aramızda bunları hala idrak edemeyenler çok.

Bir annenin çocuk sevgisi... Çocuğu ile yeni bir hayata nasıl bağlandığının örneği, ki bilhassa bu Otistik bir yavru olursa, nasıl olur... güçlükler ve onların altından kalkma... Otizm konusundaki duyarlılık, onların da hayatın bir parçası olduğu, onların yetişmeleri, topluma kabul edilmeleri,

ailedeki yerleri... İnsani değerlerin günlük hayatımızdaki yerlerinin tekrar tekrar vurgulanması... Evlatlık edinme mefhumu ve bunun sorumlulukları. Aile hayatında kocanın ve kadının yeri ne olmalıdır, manevi değerlerimiz, bilhassa anneler için bunun ne anlam ifade ettiğini anlatmak. Bütün bunlar bence bizlerin gün gün yaşayıp da farkına varmadan, istemeden, "es geçtiğimiz" konulardır... İşte... bu kitabın amacı budur... Doğru, basit ve akıcı bir lisanla topluma katkıda bulunacak bir hikâyenin dile gelmesi. Deneme baskılarımı okuyanların bana verdiği cesaret ayrı bir konudur... Ve sonunda onların bana verdikleri olumlu tepkilerle kitap son durumunu aldı. Burada bu kişilere bu vesileyle teşekkür ederim.

Anneannem Inge Katz

Yasak Bahçedeki Güller

Bir Aşk Hikâyesi

Merhaba, benim adım Elise Garibaldi, Amerikalıyım. Babam Amerika'ya ailesini Türkiye'de bırakıp göç etmiş. Annemin ebeveynleri ise Holokost Kurtulanı, Alman-Çek kökenli bir aile... Çocukluk hatıralarımdan; ben genç kızken ya babaannemin İstanbul'daki evinde, onunla birlikte mutfak masasında oturur, Alaturka şarkı eşliğinde sigara böreği sarmasını izlerdim. Ya da annemin ailesinin New York'taki evinde doğum günümü kut-

larken, geldikleri Bremen şehrinde geleneksel bir Alman pastası olan "Baum-kuchen" yerdik... Babamın ailesindeki kadınlar -kesinlikle onlardan etkilenip benim de benimsediğim gibi- gözlerine koyu siyah kalem çekerler, göbek dansı yaparlar, evde yalnız olsalar bile yüksek topuk giyerlerdi. New York - İstanbul arasındaki uzun mesafe, ailenin Türkiye'de yaşayanlarıyla, hep özlem duyduğum yakınlığa sahip olmamı engellemiştir.

Anneannemin “romantik” Holokost hikâyeleri

Buna karşılık, annemin ailesi bize yakın otururdu. Anneannemle dedemin küçük, ancak huzur dolu evleri, New York’un Queens bölgesindeydi. Neredeyse her hafta sonunu orada geçirirdim. Geceleri onların yatağında aralarına kıvrılıp, yumuşacık kuş tüyü yorganın altına girer, uykuya dalmadan önce onlardan, romantik ve nefesimi kesen, Holokost döneminde geçen hikâyelerini dinlerdim. Evet, doğru okudunuz; onların Holokost hikâyelerini tanımlarken, “romantik” deyimini kullandım. Sonuç itibarıyla, anneannem “yakışıklı bir tutuklu” ile ilk kez, Theresienstadt Toplama Kampı’nda, gizlice yapılan bir Yom Kipur duası sırasında göz göze gelmişti. Çok güzel bir kız olan anneannem o sırada 18 yaşındaydı. Koyu renk saçları, ışık saçan yemyeşil gözleriyle tezat oluşturuyordu. Dedem ise uzun boylu ve incecikti; sarışındı. Anneannem en çok onun, hararetle bir biçimde ibadet ediş şeklinden etkilenmişti. Bir anda göz göze gelmişler ve kendilerini birbirlerinden alamamışlardı. 1942 yılının Eylül ayında, Sudet Barakaları’nın hemen yakınında, loş ışıklar altında gizlice dua ederken, aşkları çiçek açmıştı. O zamanlar bu öyküleri dinlemeyi çok severdim. Mesela, dedemin, 19. yaş gününde anneannem için -hayatını hiçe sayarak- bir çiçeği gizlice ona verişini; aynı şekilde anneannemin de risk alarak, kendi kaldığı barakada, çiçeği sakıya ekip gizlice onu yetiştirmesini... (Gizlice, çünkü çiçek, bütün diğer hazlar gibi hazine değerindeydi ve tutuklulara yasaktı.) Ya da anneannemin, dedemin hediyesinin salt bir doğum günü armağanı olmadığını, bu çiçeğin aslında ona Tanrı tarafından gönderilmiş bir mesaj olduğunu ve aşkla sevmek ve sevilmenin, onun alınının yazısı olduğunu kanıksamasını... Dedemin parıldayan yeşil gözlerine kilitlendiğinde, bütün umutsuzluklarını ve çektikleri acıları nasıl unuttuğunu... Tam da o anda anneannemin zihninde yaşam ışığı ve umutların oluşmasını...

Anneannem, New York, Queens’teki evinde, “Delmstrasse Schule In Bremen” okuluna kanunen kendi adının verildiğini yazan gazeteyi okurken (11 Aralık 2019).

'HAYAT, HER ŞEYE RAĞMEN KESİNLİKLE YAŞANMAYA DEĞERDİ'

Dedemin bakışları, anneanneme, bu savaştan canlı çıkmaları gerektiğini hatırlatmış. Çünkü hayat, her şeye rağmen kesinlikle yaşanmaya değerdi. Offf, bu nasıl bir romantizmdi böyle? Bu hikâyeleri defalarca dinlemeye doyamazdım. Çünkü büyüklerim, aşkı ve sevgiyi, bu öykülerle öğretmişlerdi bana. Gerçek sevginin karşılığını ve ne anlama geldiğini açıklayarak, bu iyimser ve umutsuzca romantik genç kıza - bana, en değerli hediyeği vermişlerdi.

Zaman aktı gitti ve yavaş yavaş benim, hafta sonları yatı misafirliklerim sona erdi. Artık vaktimi farklı bir biçimde geçirmeye başlamıştım. Arkadaşlarımla buluşuyordum, ders çalışıyordum, hatta küçük romantik ilişkilerim de başlamıştı. Ancak, her şeye rağmen büyüklerimle olan bağım hiç gevşememişti. Bilakis, onların verdikleri yaşam dersleri, benim aile kavramı ve hayat konuları üzerine düşüncelerimi şekillendirmeye devam etmişti. Tıpkı anneannem gibi ben de gerçek aşkımla 22 yaşımdayken nişanlandım. Yine tıpkı onun gibi 24 yaşımdayken, ilk çocuğuma hamile kaldım. Hayatımın bu çok mühim zamanlarında, maalesef dedem hastalandı ve gittikçe ağırlaştı. İkinci oğlum doğduktan kısa bir süre sonra da yaşama veda etti.

Şimdi, anneanneme bakma sırası artık bendeydi

Ben doğal olarak, anneannem için çok endişeleniyordum. Altmış yıllık bir beraberlikten sonra, sevgili eşi olmadan yaşamaya nasıl devam edecektim? Umutsuzca kendisine, bu hayatta asla yalnız olmadığını kanıtlamaya çalışıyordum. Bu zorlu zamanlar ilişkimizi daha da güçlendirmişti. Şimdi, ona bakma sırası artık bendeydi...

Birlikte kahve içmek için iki haftada bir bana gelir, salonda birlikte oturur, kıkırdaşarak masum dedikodular yapar, son moda akımları tartışır- dık. Benim minik oğullarım da onun hikâyelerini dinlemeye bayılıyorlardı. Anneannemin bizde olduğu günler, okuldan koşarak ve yarışarak eve gelir, onunla beraber olmaya can atarlardı. Avuçları, onun ev yapımı kurabiyeleriyle dolu olarak yanına otururlar ve bıkmadan, onun ruhunu da kattığı hikâyelerini dinlerlerdi.

O zamanlar, anneannemin sevdiklerinin - arkadaşlarının nasıl yavaş yavaş bu dünyayı terk ettiklerini acıyla fark ettim. Anneannemin 88. doğum günü hızla yaklaşırken, hikâyelerinin onunla birlikte yok olacağına dair büyük bir korkuya kapıldım. İşte böyle bir endişe anında ondan, hatıralarını yazabilmem için bana izin vermesini rica ettim. Kısa bir duraklamadan sonra anneannem bana bu onuru vermeyi kabul etti. Ben de, henüz fikri değişmeden hemen işe koyuldum.

Onun hayatını yazacaktım

Önce okul yıllarına odaklandık. Bana, sınıfının en arkasında oturmaya, ve öğretmenlerinin Nazi ideolojisi hakkında yaptıkları konuşmaları dinlemeye nasıl mecbur edildiğini anlattı. Daha

KİTABIM "BEST SELLER" OLUYOR...

Anneannemle, bir buçuk yıl kadar söyleştikten ve artık bana tamamen açıldığına kanaat getirdikten sonra bunu kitaplaştırıp, bütün dünya ile paylaşmaya karar verdim. Hiç yardım almadan, birkaç ay içinde yazıp bitirdiğim kitabım "Yasak Bahçedeki Güller: Bir Holokost Aşk Hikâyesi", hayal edemeyeceğim bir şekilde Amerika'da "Best Seller" oldu. Hatta geçtiğimiz sene kitabım anneannemin ana diline, Almancaya tercüme edildi.

OKULUNA ANNEANNEMİN ADI VERİLİYOR

Bu arada çok önemli bir gelişme oldu. Anneannemin 80 yıl önce, Yahudi olduğu için kovulduğu okulunun adı değiştirildi. Yaşama meydan okumak ve yaraları tedavi etmek açısından çok muhteşem bu girişim neticesinde Aralık 2019 tarihinde okula, törenle onun adı verildi. Anlaşılan o ki, anneannemin umut, insanlık ve kahramanlık hikâyeleri sadece bana değil, başkalarına da ilham olmuştu.

Okulun adının değiştirilmesi olayı, geçmişin yanlışlarını düzeltmek için samimi ve içten bir girişimdi. Bu, büyük bir projeydi ve hükümet, okulun müdürü, öğretmenler, halk, gazeteciler ve öğrenciler tarafından hep birlikte yürütüldü. Öncelikle hukuki birtakım değişiklikler yapılarak özel kanun çıkartıldı. Sonunda, yapılacak olan isim değişikliği onaylandı ve okulun adı resmen "Inge Katz Schule" oldu.

**ELISE
GARIBALDI**

Amazon kitap sitesinde, "Yasak Bahçedeki Güller: Bir Holokost Aşk Hikâyesi" adlı kitabı Best Seller oldu. Oyun yazarı, şarkı sözü yazarı; kitabın müzikal tiyatro olarak sahneye konma aşamasında, "Yasak Bahçedeki Güller: Bir Rock Müzikali"nin şarkı sözlerini yazdı.

"Never Enough: the Carl Katz Story" (Asla Yetmez: Carl Katz'ın Hikâyesi) adlı kitabı 2020 yılı içinde yayınlanacak. "Rosses in a Forbidden Garden" kitabının müfredata alındığı "German Schule, SZ Neustadt" okulunun yeni adı "Inge Katz Schule" olarak tescillendi. (Aralık, 2019) Yapılan söyleşi, ABD Holokost Müzesi'nin Sözlü Tarih Koleksiyonuna dâhil edildi.

"Rosses in a Forbidden Garden" kitabının tercümesi ve tanıtım prömiyeri Bremen Belediye Binası'nda gerçekleştirildi. (Aralık, 2018) Okulun yeni adı Bremen Hükümetinin "Altın Kitap"ına kayıt edildi. (Aralık, 2018)

"Rosses in a Forbidden Garden" online kitap sitelerinde ilk 10'a girdi. Amerikan Kitap Festivali, Finalist Ödülü'ne layık görüldü. (2017) "Rosses in a Forbidden Garden" kitabı için, ABD Holokost Müzesi'nde imza günü tertiplendi. (Mayıs, 2017), "Rosses in a Forbidden Garden", Holokost'u Anma Günü vesilesiyle, bu konuda yayınlanan en iyi 10 kitap içinde yer aldı. (Ocak, 2017), "Ulusal Yahudi Tiyatro Vakfı" üyesi oldu. (Ağustos, 2016)

**Okulun, yeni adının konması
töreninde devlet erkânı,
okul yönetimi, öğrenciler vs.**

sonra, ilk aşkının ona nasıl kur yaptığından söz etti. Ve onu "Doğu'ya" ölüm kampına gönderdiklerini ağlayarak anlattı. Sonra, hayatta olup olmadığını bilmeden uzunca bir süre hep onu düşündüğünden bahsetti. O yıllar zarfında bu genç adama olan aşkı devam ederken, yaşadıkları tüm acımasız ayrımcılıkları, Nazilerin ölüm saçan silahlarını, çektikleri açlıkları, salgın hastalıkları, Nazilerin ve yandaşlarının Yahudilere yaptıkları zulmü anlattı. Fakat bu yaşananların içinde en zor olanın, sevdiği kişinin hayatta olup olmadığını bilmeden onu beklemek mi yoksa başka insanlarla yola devam etmek mi olduğunu söylemişti. Acaba ona sadık kalabilecek miydi...

Onun hikâyesi ders olarak okutuluyor

Anneannemin 1938 yılında, Nazi İdeolojisini dinlemeye mecbur edildiği kendi sınıfında, öğrenciler şimdi onun hikâyesini, "Yasak Bahçedeki Güller: Bir Holokost Aşk Hikâyesi" kitabından ders olarak okuyup öğreniyorlar. Ne anneannem ne de ben, altı yıl evvel giriştiğimiz bu projenin bu denli etkileyici ve önemli olacağını tahmin etmemiştik. Kalpleri tedavi etme ve zihinleri açma konusunda "Aşkın Gücünün" etkisi kanıtlanmış oldu. İşte, böyle zamanlarda bizler, dünyanın adil ve hayatın gerçekten çok güzel olabileceğinin farkına varıyoruz.

Elise Garibaldi; "Yasak Bahçedeki Güller: Bir Holokost Aşk Hikâyesi" kitabının yazarı

Elise Garibaldi'nin kaleme aldığı bu makale Sara Yanaracak tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir.

César Ödüllerinde *Polanski* skandalı

Fransızların Oscarları sayılan César Ödülleri bu yıl kendinden çok bahsettirdi. Sebebi, geçmişinde pedofili suçu işleyen Roman Polanski'nin aldığı ödüllerin protesto edilmesiydi. Bu yazımızda protesto olayının geçmişinden, Polanski'nin kariyerinden, #MeToo hareketinin ateşli savunucusu Adèle Haenel'den ve César ile taçlandırılan sanatçılardan bahsedeceğim.

Fransa'nın Oscar'ları olarak bilinen, Académie des Arts et Techniques du Cinéma tarafından 1975'ten bu yana dağıtılan César Ödülleri 28 Şubat gecesi sahiplerini buldu. Geceye damgasını vuran olay, 'J'Accuse - An Officer and a Spy / İtham Ediyorum' filminin yaratıcısı Roman Polanski'ye iki ödül verilmesi üzerine yaşanan skandal oldu. Akademinin, bu filmi 12 ödüle aday göstermesi, geçmişinde pedofili suçu işleyen Roman Polanski'yi aklama hareketi olarak karşılayanlar tarafından şiddetle protesto edilmişti. Paris'in Pleyel salonunda yapılan 45. César Ödül Töreni'nde Roman Polanski'nin adı En İyi Yönetmen olarak ilan edilince salon karıştı. 'Alev Almış Genç Kızın Portresi' filminin iki kadın oyuncusu Adèle Haenel ve Noémie Merlant, yönetmen Céline Sciamma ile birlikte 'Quelle Honte' (Ayıp) protestoları eşliğinde salonu terk etti.

#MeToo hareketinin savunucuları, ellerinde pankartlarıyla bu üçlüyü çığınca alkışladı. Adèle Hanel: “Erkekler, düşünce özgürlüğünü koruma aldatmacası üzerinden söz hakkı konusunda uyguladıkları ambargoyu, monopolü sürdürmeyi amaçlıyorlar. Fikrimizi açıklamamızı istemiyorlar ve bizi sessiz kalmaya mahkûm etmek istiyorlar” dedi.

Jürilerin oylama kriterleri

Roman Polanski ödül gecesine gelmedi ama adı En İyi Uyarlama Senaryo dalında ikinci kez okundu. ‘İtham Ediyorum’, En İyi Kostüm Tasarımı dalında üçüncü ödülünü aldı.

Filmin oyuncu ve teknisyen kadrosu, Roman Polanski’nin aldığı ödüllerin hak edilmiş ödüller olduğunu ilan ettiler. Bunlar arasında filmde Albay Picquart’ı canlandıran Jean Dujardin, filmde rolü bulunan, yönetmenin eşi Emmanuelle Seigner, ödülü takdim etmek için sahneye çıkan ünlü kadın yönetmen Claire Denis, ‘La Belle Époque’teki rolüyle En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu César’ını kazanan Fanny Ardant vardı.

Roman Polanski, ‘J’Accuse’ ile Venedik’te iki, César’larda üç ödül aldı. 73. Venedik Film Festivali’nin Lucrecia Martel başkanlığındaki jüri heyeti bu filmi Jüri Büyük Ödülü’ne layık gördü. Aynı festivalin Uluslararası Eleştirmenlerinden oluşan jürisi, filme FIPRESCI En İyi Film Ödülü’nü verdi. Fransız sinema endüstrisinin temsilcilerinden oluşan Academie des Arts et Techniques du Cinéma filme üç önemli ödül verdi.

Bu üç saygın jüri heyeti, geçmişinde tecavüz suçlamalarıyla anılan ve sinema dünyasında itibar kaybına

CİNSEL İSTİSMAR DAVASI

Roman Polanski 44 yaşındayken, 1977 yılında Beverly Wilshire Hotel’de 13 yaşındaki Samantha Geimer’e cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle tutuklandı. Genç kız bir önceki gün Vogue için Jack Nicholson’un evinde modellik yapmıştı. Altı suçtan hakkında dava açılan Polanski, suçlamaların tümünü reddetmişti. Geimer’in avukatı altı suçlamadan beşinin düşürüleceği bir suç ikrarı önerince Polanski bunu kabul etti. 90 gün psikolojik tedavi gören ünlü yönetmen, 42 gün sonra şartlı tahliye ile hapisneden salınmıştı. Fakat bir hâkimin 50 yıl ceza vermeyi planladığını öğrenince Polanski 1978’de ABD’den kaçtı, Fransa’ya yerleşti. 1988’de Geimer, Polanski’ye tekrar dava açtı. Kurbanı ile anlaşmaya varan yönetmen kendisine (miktarı gizli tutulan) bir para verdi. Geimer 2011’de verdiği röportajda; “Medya, haberciler, mahkeme ve jürilerin hayatında Polanski’den daha fazla hasara neden olduğunu” söylemişti. Bu olay #MeToo hareketinin güçlenmesinde büyük rol oynadı.

uğrayan Roman Polanski'nin ahlaki değerleri için değil, filminin kalitesi için oy kullandı. 'J'Accuse' aynı dalın diğer adaylarından daha iyi olduğu için ödülendirildi.

Jüri üyelerinin oylama kriterleri arasında da yönetmenlerin geçmişlerinde yaşadıkları ahlaki zaafalarını yargılama gibi ölçütler yok. Jürilerin, seçici kurulların bir yarışma için seçtikleri adaylar arasında, sinemasal değerleri göz önünde bulundurarak en iyisini seçmek gibi bir görevleri var.

Polanski'nin parlak kariyeri

Roman Polanski 39 film yönetti, 36 senaryo yazdı, 40 filmde aktörlük yaptı. 'Piyanist' (2003) filmiyle ilk önce Cannes Film Festivali'nde Altın

Palmiye kazandı, ardından Oscar Ödülleri'ni dağıtan Akademi kendisini Yılın En İyi Yönetmeni seçti. Polanski'nin dünyanın en prestijli film festivallerinden biri olan Berlin'den, aralarında En İyi Yönetmen Ödülü dâhil beş ödülü var.

Polanski'nin, film festivallerinin en eskisi olan Venedik'te kazanılmış, Altın Aslan ve Gümüş Aslan dahil beş ödülü var. Yönetmenin filmi on kez César Ödülü'ne layık görüldü.

Polanski'nin gençliğinde işlediği pedofili suçları kendisinin 'Tess' (1979), 'Rosemary'nin Bebeği' (1968), 'Piyanist' (2002) gibi başyapıtların yaratıcısı olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

César Ödülleri

45. César Ödülleri'nde 'Sefiller / Les Misérables' En İyi Film seçildi. Kariyerinin ilk uzun metrajlı çalışmasıyla övgülere ve ödüllere boğulan genç yönetmen Ladj Ly'in filmi, César'larda En İyi Kurgu ve Halk Ödülü'nün sahibi oldu.

Cannes'da geçen yıl fırtınalar yaratan filmiyle Jüri Ödülü'nü kazanan Ladj Ly, Oscar ve Altın Küre'de Yabancı Dalda En İyi Film adayları arasına girdi, Avrupa Film Ödülleri'nde En İyi Film Ödülü'nü kazandı. Kassovitz'in 'Protesto'sundan 24 yıl sonra bizleri Paris gettolarına götüren 'Sefiller', banliyö hayatı ve umutsuz gençlik üzerine yırtıcı ve politik manifesto niteliğinde bir film. 39 yaşındaki aktör-yönetmen-yapımcı-senarist Ladj Ly, doğup büyüdüğü proleter kenar mahallelerin sorunlarını, müthiş bir gözlem gücüyle perdeye taşıdı. Ladj Ly yargılamıyor, haksızlıkları ve toplumsal çarpıklıkları sergilemekle yetiniyor. Şiddet, kaba kuvvet, korku, hiddet, ahlaki değerler gibi zorlu temaların hakkını veren bu toplumsal gerçekçi, politik, tavizsiz filme kayıtsız kalmak imkânsızdı.

En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü genç aktris Anaïs Demoustier 'Alice ve Belediye Başkanı' filmiyle kazandı. Nicolas Pariser'in senaryosunu yazıp yönettiği filmi geçen yıl Filmekimi'nde izlemiştik. Bu film bizde vizyon şansı bulamadı.

En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü Fas kökenli bir göçmen ailesinin mensubu olan Roschdy Zem aldı. Arnaud Desplechin'in yönettiği 'Suç Mahalli / Roubaix, Une Lumière' filminin tüm yükünü,

Adèle Haenel - Céline Sciamma

39 yaşındaki
aktör-yönetmen-
yapımcı-senarist
Ladj Ly, 'Les
Misérables'
filminde doğup
büyüdüğü proleter
kenar mahallelerin
sorunlarını, müthiş
bir gözlem gücüyle
perdeye taşıdı.

oynadığı taşra polisi rolünde omuzlarında taşıyan
Zem, bu ödülü fazlasıyla hak etti. Yine Filmekimi
kapsamında izleyebildiğimiz bu film de bizde viz-
yona girmedi.

Özgün Senaryo Ödülü'nü Nicolas Bedos 'Yeni
Baştan / La Belle Epoque' ile kazandı. Daniel
Auteuil'e filmde replik veren Fanny Ardant, En İyi
Yardımcı Kadın Oyuncu César'ının sahibi oldu.
Yabancı Dilde En İyi Film dalında sürpriz yaşan-
madı. Güney Koreli Bong Joon-Ho 'Parazit' ile
Cannes'da Altın Palmiye ile başlattığı ödül avını
Altın Küre ile sürdürdü. Oscar'larda hem En İyi
Film hem En İyi Uluslararası Film Ödüllerini ku-
cakladı. 'Parazit', alt yazılı ilk En İyi Film Oscar'ı-
nı alan film olarak tarihe adını yazdırdı.

César Ödüllerinde en büyük hayal kırıklığını
Cannes'ın ('Sefiller' ile beraber) iki büyük keş-
finden biri olan 'Alev Almış Bir Genç Kızın Port-
resi' filmi yaşadı. Céline Sciamma, yönettiği bu
filmle Cannes'dan En İyi Senaryo Ödülü ile ayrıl-
mıştı. Filmin görkemli iki başrol oyuncusu Adèle
Haenel ile Noémie Merlant, César yarışından el-
leri boş ayrıldı. Film sadece En İyi Görüntü Yö-
netmeni dalındaki tek César Ödülüyle yetinmek
zorunda kaldı.

Adèle Haenel on yıllık hayat arkadaşı, kendinden
on yaş büyük Céline Sciamma ile lezbiyen ilişkisi-
ni hiç gizlemedi.

Haenel geçen kasım ayında yönetmen Christophe
Ruggia'nın cinsel tacizine maruz kaldığını açık-
lamış ve suç duyurusunda bulunmuştu.

Christophe Ruggia suçlamaları kabul etmemişti.
César Ödüllerini dağıtan Akademi bu yıl Ameri-
kalı karizmatik aktör Brad Pitt'e bir Onur Ödülü
tadkim etti.

'J'ACCUSE- İTHAM EDİYORUM'

Polytechnique Üniversitesi mezunu Yahudi
subay Alfred Dreyfus, 1894'te bir subay ta-
rafından Almanya hesabına casusluk yaptığı
suçlamasıyla tutuklanıp Fransız Guyana'sında
hapsedilmişti. Émile Zola'nın meşhur 'J'Accuse
/ İtham Ediyorum' makalesinden sonra Drey-
fus'un suçsuz olduğu ortaya çıkınca dönemin
Cumhurbaşkanı Émile Loubet, ülkesi adına
özür dilemiş ve Dreyfus serbest bırakılmıştı.
Legion d'Honneur nişanı verilen Dreyfus I.
Dünya Savaşı sırasında general olmuştu.

Şahika Tekand

*“Tarihsel olan tabii ki değişir
ama evrensel olan değişmiyor”*

Antik Yunan mitolojisinde Hera tarafından Zeus ile ilişkiye girdiği için lanetlenen ve sürgün edilen İo, bugün Şahika Tekand tarafından yeniden can buluyor. Bu ‘can’; hakkını aramaktan vazgeçmeyen, iktidara başkaldıran ve bunları yapmaktan korkmayan bir kadın olarak çıkıyor karşımıza. Hem de endişenin, korkunun, yabancılaşmanın, kasvetin ağır bastığı, kendi kendimize bile düşünmekten, birbirimizle konuşmaktan korktuğumuz bir zamanda, cesaretin ne demek olduğunu hatırlatıyor. Böylece İo, dilin yalınlığı ve hareketin netliği bir olup korkuyu susturan bir davete dönüşüyor.

Tercihleri ile popülizme yenik düşen tiyatroyu karşısına alan Şahika Tekand'ın yazıp, yönettiği ve oynadığı İo uzun süre akıllardan çıkmayacak bir sarsıcılıkla seyirci karşısında. 32 yıldır yazdığı, yönettiği ve oynadığı eserleri kendi metodunun diliyle sahneliyor Tekand. Her performans kendi meselesiyle, unutturulmak ya da bastırılmak istenen gerçekleri gün yüzüne çıkartıyor.

İo, sürgündeyken, yolu doğduğu topraklara yani Olympos'a düşer. Şehrin kapısında onu Olympos halkı karşılar ve şehre geri almakta kararsız kalır. Lanetlenmiş ve sürgün edilmiş İo, Zeus'a korku ile biat eden topluluğa verdiği cevaplarla onları, inançlarını, düşüncelerini ve korkularını sorgulamaya, unutilan gerçekleri anlatmaya başlar. Zeus'tan korkmaması ile, unutilanları dile getirmesi halkı etkiler, onların 'Neden korkmuyor' sorusunu düşünmeye iter. Düşünen halkın beyin kıvrımları yeniden canlanır. Ardından İo Kratos, Hermes ve Prometheus ile fikirlerini çarpıştırırken, toplum üyeleri isyan eden bireyler haline gelir.

Her yapıtıyla beynimizin uyuyan yerlerini dürtten, bakış açımızı dönüştüren Şahika Tekand ile bir araya gelerek hem yönteminden ve oyunlarından hem de tiyatronun gündeminden bahsettik...

1990'da Studio Oyuncuları'nı kurarak Performatif Sahneleme ve Oyunculuk Yöntemi'ni geliştirdiniz. Tüm oyunlarınızda ve İo'da da bu yöntemin tiyatro sanatına neler kattığını görebilmek mümkün. Bu dili yaratırken hangi soruların peşinden gittiniz?

YAZIP, YÖNETİP VE OYNAMAK BAŞTAN BERİ ALIŞIK OLDUĞUM BİR YOL AMA BU KADAR UZUN SÜRE SONRA YENİDEN OYNAMAK GERÇEKTEN HEYECAN VERİCİ.

Tiyatro biçim arayışlarının merkezinde oyun yeri ve seyir yeri ilişkisi vardır, yani oyun ve hayat ilişkisi. Bizim arayışımıza neden olan şey de değişen hayatı ve çağdaş seyirci ile oyun arasındaki ilişkiyi aramaktır. Çağdaş tiyatro nasıl olmalıdır sorusuna cevap olabilecek bir yol çizebilmektir.

Varlığı itibarıyla hayata müdahale etmenin, hayatın kendisiyle yetinmemenin tam da karşılığı olan, doğal olarak var olanı ve 'şimdiki zaman'ı tamamen 'insan yapısı' bir yeni gerçeklik yaratmak üzere şekillendiren oyunculuk sanatı ve tiyatro ile artık tümüyle başka şekilde algılayan, görsel, işitsel olanla ilişkisi ve kullandığı araçlar tamamen değişmiş, bu nedenle de nesnel dünyaya başka şekilde cevap verip ona göre davranan çağdaş seyirciye ulaşmanın yolunu aramaktır bu.

Sizi en son Karanlık Korkusu'nda sahnede izlemiştik. Oyunu hem yazıp, hem yönetip hem de oynamak nasıldı?

Yazıp, yönetip ve oynamak baştan beri alışık olduğum bir yol ama bu kadar uzun süre sonra yeniden oynamak gerçekten heyecan verici. Bir çeşit tazelenme gibi oldu benim için. Özlemişim.

Daha önce birçok Antik Yunan Tregedyasını yeniden yazdınız. Ancak bu kez bugüne kadar mitolojiden tragedya sahnesine hiç taşınmamış bir kahramanla bizi buluşturdunuz. IO'yu seçmenizdeki motivasyonlarınız neydi?

Bu hayal 2010'da yazıp yönettiğim ve 2010 Kültür başkenti programı içinde yer alan ve üç ülkeden üç yönetmenin gerçekleştirdiği Promethiade projesi içinde Almanya, Yunanistan ve Türkiye'de ilk gösterimlerini yapan On Adımda Unutmak (Anti-Prometheus) oyunumdan beri aklımda kendini yazıyordu zaten. Tamamen erkek oyuncuların oynadığı bu oyunun sonunda kısacık bir kadın rol kişisi sokmuştum sahneye. İşte o kadın, IO'nun ilk çekirdeği. Bir de sadece Zeus'la ilişkisi nedeniyle bildiğimiz bu mitolojik karakterin kendine ait öyküsüne, aklına, acısına, özlemi-ne ses vermek istedim.

Toplumsal meselelerin yüz yıllar içinde hiç değişmediğini söyleyebilir miyiz?

Tarihsel olan tabii ki değişir ama evrensel olan değişmiyor.

Her oyunun ayrı bir duygusu var, IO'nun sizde yarattığı duygu nedir?

Nefesimi tutmak gibi...

HER SEYİRCİ SİZİN TARAFINIZDAN YARATILMIŞ BU YENİ DİLİN GRAMERİNİ TAM 'ŞİMDİKİ ZAMAN'DA ÖĞRENİP CEVAP VERİYOR.

Kratos'un kardeşi Bia sadece jestlerle konuşuyor. Bu tercihin sebebi nedir?

Bu Aeskhylos'un 'Zincire Vurulmuş Prometheus'unda da hiç konuşmayan BİA rol kişisine ve Aeskhylos'a bir saygı göndermesiydi esas olarak. Ayrıca kız kardeşi olduğu KRATOS'un arkasında sessizce bekleyen ve mitolojide şiddetin karşılığı olan Bia'nın tehditkâr varlığı öykünün içerdığı polisiye yapıya katkıda bulunuyordu.

Oyunlarınız yurtdışında, hatta uzak doğuda oynanıyor. Seyirci profili değişiyor mu? Neler aynı, neler farklı?

Tabii ki değişiyor. Hatta alkışlama, tezahürat yapma yolları bile değişiyor. Ama sahnede evrensel olana odaklandığınız oyunlar oynar, sahnellerseniz bu değişikliğe rağmen dünyanın her yerinde seyirciye istediğiniz şekilde ulaşabiliyorsunuz. Bildiğiniz gibi ben her zaman oyun metnini öyküsel olarak önemserim ama daha çok dilin müziğinin öyküyü yaratacak şekilde ele alınmasını önemserim. Bu, sahne, sahnedeki hareketin müziği için de böyle. Böyle olunca evrensel bir sahne diline doğru yol alıyor insan. Her seyirci sizin tarafınızdan yaratılmış bu yeni dilin gramerini tam 'şimdiki zaman'da öğrenip cevap veriyor.

Hem siyasi, hem de ekonomik krizler Türkiye'de tiyatroları nasıl etkiliyor?

Sadece siyasi ve ekonomik koşullar olsa iyi, bir de salgın hastalık korkusu ve dikkati eklendi günlük yaşantımıza. Tabii ki baş edilmesi gereken pek çok zorluk yaratıyor. Ancak sanatçılar da seyirciler de, her şeye rağmen tiyatrodan vazgeçmiyor. Ne olursa olsun hem yaşama hem sanata tutunmak gerek.

**BIOLOGIQUE
RECHERCHE**
PARIS

CENTRE EXPERT

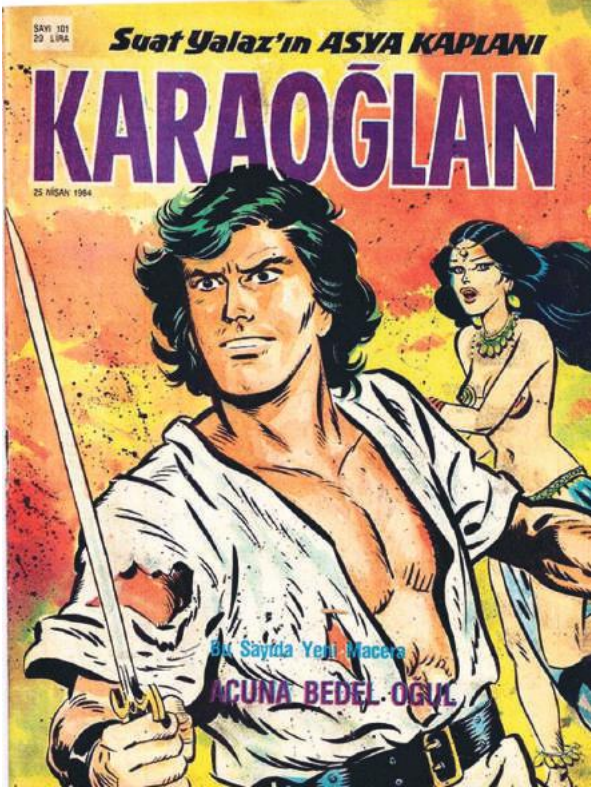
BEAUTY CLINIC

 Emaar Square Heights E Blok
No:1612 Üsküdar İstanbul

 [evabotanica](https://www.instagram.com/evabotanica)

 [evabotanica.com](https://www.evabotanica.com)

 Whatsapp
+90 533 092 66 74

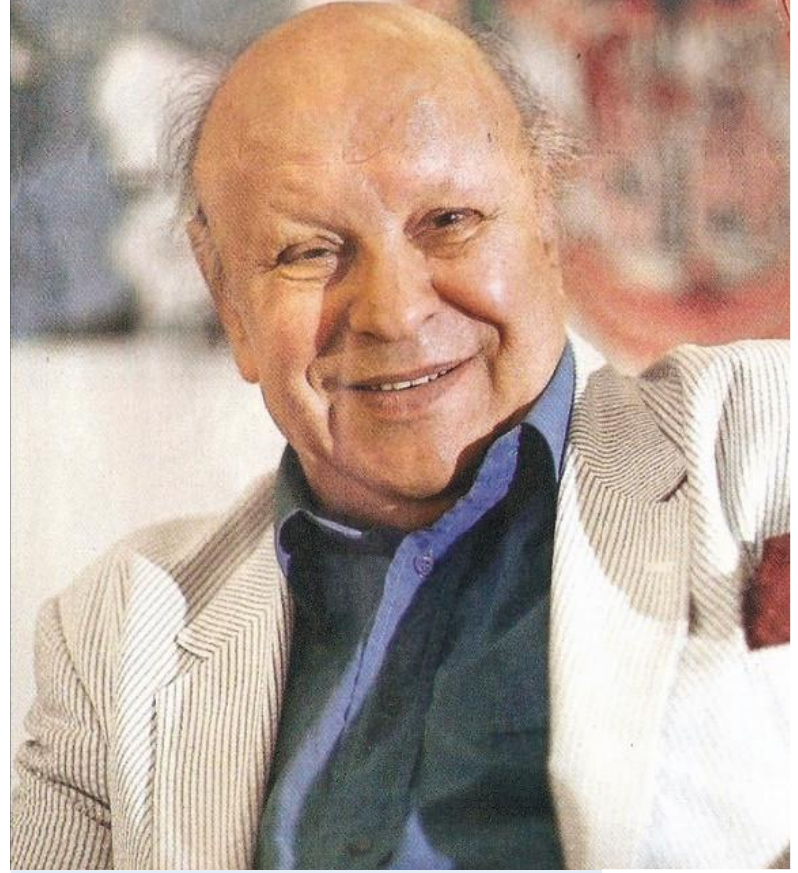

Karaoğlan'ın babasına veda

Genç günlerimde etrafım erkek kuzenler ve onların arkadaşlarıyla doluydu. O sıralar onlara özenip takip ettiğim dönemin Türk çizgi romanı **Karaoğlan** idi. O çok sevdiğim çizgilerin sahibi yazar ve çizeri Suat Yalaz geçtiğimiz günlerde yaşamını kaybetti.

Ilk kez 1 Nisan 1963'te yayımlanmaya başlayan ve Türk çizgi roman tarihinin en uzun soluklu çalışmalarından biri olan **Karaoğlan**'ın yazarı, senarist, yönetmen ve çizer Suat Yalaz'a veda ettik.

Usta çizerin yeğeni Cüneyt Yalaz'dan alınan bilgiye göre, beyaz perdeye de defalarca aktarılan ünlü çizgi romanın yaratıcısı Suat Yalaz, geçirdiği kalp rahatsızlığı neticesinde 2 Mart 2020'de 88 yaşında yaşama veda etti.

SUAT YALAZ

Suat Yalaz, 1932 yılında, Kırşehir'in Çiçekdağ ilçesinde dünyaya geldi. Devlet memuru olan ailesinin işi nedeniyle çocukluğu boyunca farklı şehirlerde yaşayan ve eğitim gören Yalaz'ın ilk karikatürü, henüz 16 yaşındayken Erciyes Postası gazetesinde yayınlandı.

Karaoğlan ile tüm Türkiye'nin unutamadığı bir karakteri ortaya çıkaran usta çizer, sinemaya da aktarılmış olan "**Son Osmanlı: Yandım Ali**"ye de imza attı.

Yalaz, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'nü başarıyla tamamlarken, Bedri Koraman ve Çetin Özkırım gibi önemli çizerlerle tanışarak, yeteneğiyle dönemin önemli ustalarını etkilemeyi başardı.

“Karaoğlan” adına 4 dizilik pul koleksiyonu

PTT Genel Müdürlüğü 2006 yılında Karaoğlan adına 4 dizilik pul koleksiyonu çıkardı. Böylelikle Suat Yalaz Cumhuriyet tarihinde büyük sanatçı Cemal Nadir Güler’in Amcabey’i, Turhan Selçuk’un Abdülcanbaz’ından sonra oluşturduğu çizgi kahramanı pul üstüne taşınarak devlet tarafından onurlandırılan üçüncü çizgi roman sanatçısı unvanını aldı.

Suat Yalaz’ın filmleri

Suat Yalaz’ın yönetmen veya yapımcılığını yaptığı, senaryosuna imza attığı filmlerden birkaçı şöyle:

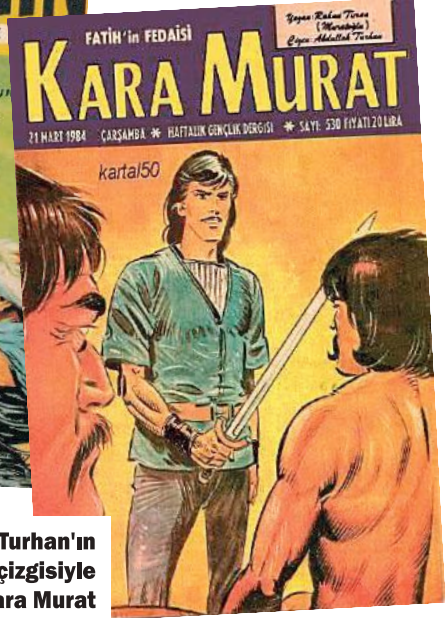
“Son Osmanlı Yandım Ali”, “Altay’dan Gelen Yiğit / Karaoğlan”, “Camo-ka’nın İntikamı”, “Baybora’nın Oğlu”, “Bizanslı Zorba”, “Karaoğlan Yeşil Ejder”, “Şeytan Kafesi”, “Camoka’nın Dönüşü”, “Karaoğlan Şeyh’in Kızı”, “Cengiz Han’ın Hazineleleri”, “Altay’dan Gelen Yiğit / Karaoğlan”, “Şeytan Kafesi”, “Karaoğlan’ın Kardeşi Sargan”.

Haftalık tarihî çizgi roman dergisi

Dergi haline gelmeden önce de ilk kez 3 Ocak 1962’de Akşam Gazetesi’nde tefrika edilen *Karaoğlan*, Suat Yalaz’ın yazıp çizdiği haftalık tarihî çizgi roman dergisi olarak 1963’te yayımlandı. Farklı dönemlerde değişik yayınevleri tarafından yeniden yayımlanan dergi, en son 2000’li yıllarda bir kez daha okuyucuyla buluşmuştu.

Suat Yalaz’ın çizgi kahramanı Karaoğlan

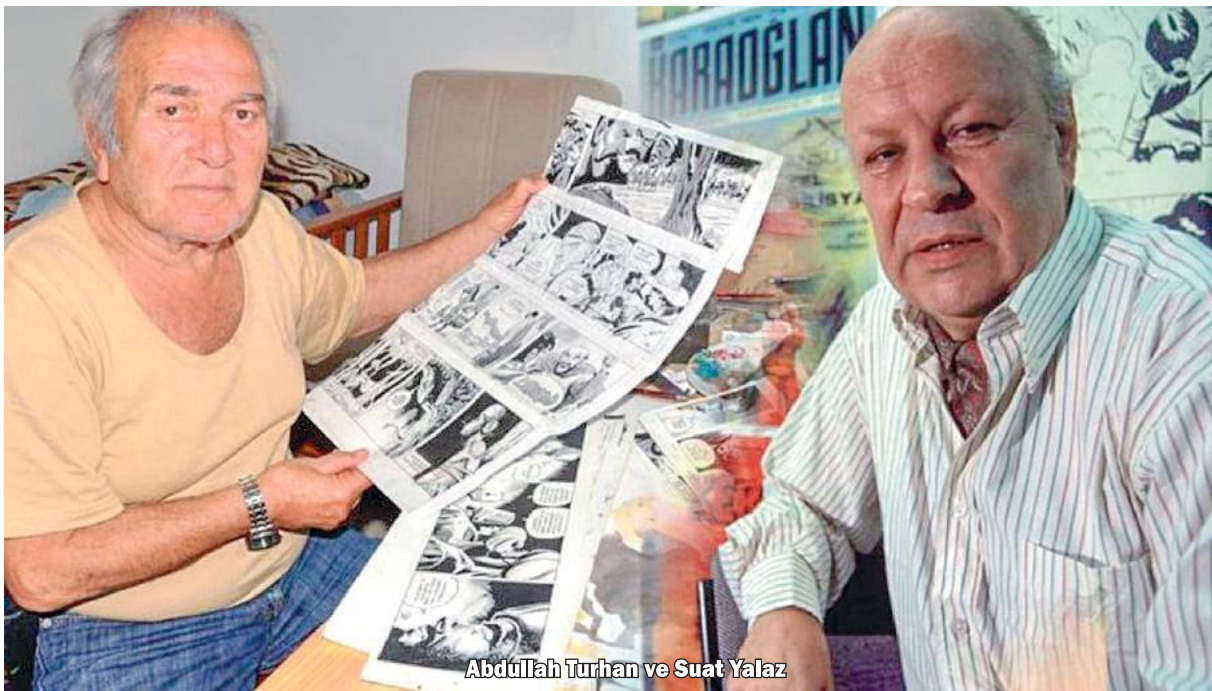

Abdullah Turhan’ın çizgisiyle Kara Murat

Çizgi Roman dünyası aymı günde iki kayıp verdi

Kaderin cilvesi, (yine 2 Mart günü) bir saat arayla, *Kara Murat*’ın çizeri ressam Abdullah Turhan’ı da 87 yaşında kaybettik. Cüneyt Arkin’in “Kara Murat” rolünü üstlendiği 1972 yapımı “Kara Murat Fatih’in Fedaisi” filmiyle beyaz perdeye de aktarılan karakterin çizgi roman serisi 3 Ocak 1974’ten itibaren her hafta yayımlanmaya başlamıştı.

Kaynak: Cumhuriyet Gazetesi

Abdullah Turhan ve Suat Yalaz

Bir Dünyanın Sonu, İki Dünyanın Başı

2020 yılının başından beri bütün dünyamızı etkileyen bir deneyim yaşıyoruz: Korona virüsü salgını.

Kış aylarında Çin’de başlayan bu salgın, zamanla Batı dünyasına yayıldı, tüm insanlığın savaştığı bir olaya dönüştü. Virüs dediğimiz gözle görünemez bir tehdit, her an her yerde olabilir, herkes tarafından taşınıyor olabilir, her an bizi vurabilir. Mikroskobik bir yaratık fakat İtalya’da olduğu gibi- devletleri devirme gücüne sahip. İnsan üstü ve fantastik bir tehdit; en korkunç korku filmi canavarından bile daha korkunç.

Korona virüsü gezegensel bir travma

Korona virüsünü ve geçtiğimiz ayları gezegensel bir travma olarak düşünebiliriz. Psikolojik travma, zorlayıcı ve sıkıntılı bir deneyimden sonra zihnimizde yaşanan hasardır.

Bu hasardan sonra zihin, travmatik olayda deneyimlenen duyguları ve düşünceleri tekrar tekrar yaşar. Travma geçirmiş insanın yaşayış biçimi değişmiştir; artık eskisi gibi düşünemez, sürekli yeni tehditlere

ya da geçmiş tehdidin tekrarına karşı tetikte kalmak zorundadır.

Travma psikolojisini son zamanlarda yaşadıklarımıza rahatlıkla uyarlayabiliriz. Kendimden örnek vereyim. Etrafımda biri öksürdüğü zaman anında kaygılanıyorum, kapı kulplarına, asansör düğmelerine dokunmuyorum, sürekli ellerimi yıkıyorum, vitamin alıyorum, ateşimi ölçüyorum, “Acaba hastalanıyor muyum?” diye düşünüyorum, geceleri iyi uyuyamıyorum, evden çıkmaya korkuyorum, virüs haberleri ve istatistikleri okuyorum, anneannem için endişeleniyorum. Kısacası, son zamanlarda Korona virüsü duygularımı, düşüncelerimi ve bedenimi rehin almış durumda. Ve işin ilginç tarafı, yaşadığım deneyimin bütün insanlık tarafından yaşandığını biliyorum. En

son ne zaman dünyaca böyle bir ortak deneyim yaşadık bilmiyorum. Belki de hiç yaşamadık.

Bu korku ve travma sona ermek zorunda

Bu korku ve travma eninde sonunda sona erecek, ermek zorunda. Bunu bir şekilde atlatacağımıza içten inanıyorum. Fakat, her ne olursa olsun, alıştığımız dünyanın bu deneyimden sonra kökünden değiştiğini görebiliyorum. Korona virüs krizi hakkında benim düşündüklerim en başından beri uçlardaydı. “Millet ya çok abartıyor ya da yeteri kadar abartmıyor”, “ya bu olayı gözümüzde büyütüyoruz ya da hafife alıyoruz” diye düşünüyordum. Bugün yine aynı şekilde düşünüyorum. Bu felaketten sonra ya faşist bir dünyada ya da globalist, işbirlikçi, özgür bir dünyada yaşayacağımıza inanıyorum.

Bu iki uçtan birincisi ile başlayayım. Faşizm, aşırı milliyetçilik ve ırkçılık, “öteki”ne karşı paranoya ve şiddet, halkın sıkı yönetimle katı bir düzene sokulması, insanların her hareketinin gözetlenmesi, devletin agresif dış politikalar izlemesi ve kendini dış dünyaya kapatması olarak değerlendirilebilir. Son zamanlarda şahit olduklarımız, faşizmin birçok ögesi ile örtüşüyor. Örneğin, virüs Batı’ya yayılmadan önce Çinlilere ve Uzakdoğululara yoğun ırkçılık söz konusuydu. Asyalılara sokakta saldırılması, okullarda zorbalık yapılması, onlarla iş yapılmaması gibi olayları haberlerde sık sık okuyorduk. Fakat virüs bütün dünyaya yayıldıktan sonra paranoyanın hedefi “öteki”, Uzakdoğulular olmaktan çıktı, kendi vatandaşlarımız, komşumuz oldu. Herkes, “millet”, yani öte-

ki, “kesin marketleri talan eder” diye düşünüp marketleri talan etti. Sonrasında ise devletler tarafından sıkı yönetim dönemi başlatıldı. Bu satırları yazdığım sırada haberlerde barlar ve toplanma alanlarının kapatılması konuşuluyor. Bu sıkı yönetim, insanların bedenleri üzerinden de yapılabilir. Örneğin, Wuhan kentinde Çin ordusu insanların evlerinden çıkmasını engelliyor, devlet çalışanları kapı kapı dolaşıp insanların ateşini ölçüp hasta olanları karantinalara yolluyor. Benzer bir durumun yakın zamanda her ülkede gerçekleşebileceğini hayal etmek pek de zor değil.

21. yüzyıl teknolojileriyle seferberlik

Bu seferberliğin bu kadar başarılı organize edilmesinin en büyük sebebi ise 21. yüzyıl teknolojilerinin doğru kullanımı. Örneğin şirketler çalışanlarının sağlığını korumak için evde internet üzerinden çalışmalarına izin veriyor. Bu anlamda iş yeri, ofis, plaza gibi mekânlar değişiyor, “iş” kavramı belki de daha özgürlükçü bir şekle bürünüyor. Ülke çapında okullar neredeyse bir hafta gibi kısa bir sürede bütün sistemlerini internet üzerinden eğitime vermeye adapte edebiliyorlar. İnternet üzerinden

yapılan market alışverişleri ve yemek siparişleri her gün hayat kurtarıyor. Kendi mesleğimde de terapi seansları Skype, FaceTime, Zoom gibi uygulamalar üzerinden devam ediyor. Son 20 yılın teknolojileri, fiziksel olarak izole olsak bile hala birbirimize bağlı kalmamızı sağlıyor.

Sokağa çıkma yasaklarının başlaması, yurtdışı uçuşlarının durdurulması ve ülke sınırlarının kapatılması, faşizme doğru yol aldığımızın bir işareti olabilir.

İşin acı tarafı ise bu sıkı yönetim ve kontrolün gerekliliği. Sağlığımız ve güvenliğimiz için gerçekten de bunlara ihtiyacımız var. Fakat bir ay gibi bir sürede yaşanan paranoya, korku ve kaybedilen özgürlükler, toplum olarak ne kadar kısa bir sürede faşizme doğru gerileyebileceğimizin kanıtı. Korona'dan sonra yaşayacağımız dünyanın, insanların sürekli kontrol altında tutulduğu, evlerinde izole yaşadığı, korku dolu bir dünya olma ihtimali var.

Bütün bunlara rağmen, başka bir dünya alternatifinin varlığına hala inanıyorum. Son zamanlarda en az korku kadar gözlemlediğim ve hissettiğim başka bir duygu da empati duygusu. Belki fiziksel olarak izolasyonda olsak bile herkes duygusal olarak birbirinin yanında. Herkes birbirini kolluyor, arayıp soruyor, destek oluyor. Örneğin yaşlılar ve kronik hastalar gibi toplumumuzun en savunmasız insanlarına destek oluyoruz, onları kolluyoruz. Kendimizin hastalanma ihtimali düşük olsa bile çevremizdeki savunmasız insanların kötü etkilenmemesi için evlerimize kapanıyoruz, maske takıyoruz, ellerimizi yıkıyoruz. Kısacası, toplumumuz tam anlamıyla çok başarılı bir seferberlik halinde. Ve bu seferberliği harekete geçiren empati, şefkat ve işbirlikçilik.

Uluslararası iş birliği

İşbirlikçiliğin, bağlılığın, teknolojinin doğru kullanımının ve kolektif eylemin uluslararası bağlamda da devam etmesi gerekiyor. Ülkelerin kendilerini kapatmak yerine, -tıpkı bizim komşularımızı, yaşlılarımızı, hastalarımızı kolladığımız gibi- birbirlerini kollamaları gerekiyor. Bu anlamda World Health Organization gibi global kuruluşlar ülkelerin organizasyonunu sağlamaya aday olabilir. Yeni teknolojilerin, tıbbi gelişmelerin, solunum cihazlarının, maskelerin ve ne gerekiyorsa onun dünya çapında paylaşılması gerekiyor. Devletlerin kendi halklarıyla ve birbirleriyle son derece şeffaf olması gerekiyor. Bu şartların sağlandığı yeni bir dünya, birbirine kenetlenmiş teknolojik bir ütopyadır. Yaşadığımız felaketten sonra bu ütopyada beraber yaşamamız için hiçbir engel yok.

Varoluşçuluk eylemseldir

Bu felaket sırasında aklım, varoluşçu psikolojiye ve Viktor Frankl'ın düşüncelerine gidiyor. Frankl'a göre, "insanlığın kalan son özgürlüğü, her durumda kendi tavrını, kendi yolunu seçebilmesi." Bu anlamda varoluşçuluk eylemseldir; içinde olduğumuz durum kavranır, bu durum karşısında tavrımızın ne olacağına karar verilir ve ardından harekete geçilir. Korona virüs felaketi sırasında ve sonrasında tavrımız ve eylemlerimiz nasıl olacak? Marketlerdeki tuvalet kâğıdı stoklarını bitirmek mi olacak yoksa akılcı ve sakin davranmak mı? Basit önlemler almadan umarsızca dolaşmak mı, etrafımızdakileri kollamak mı? Çevremize paranoya ile mi yaklaşacağız yoksa işbirlikçi bir biçimde mi? Dünyamız faşizme mi alçalacak yoksa ütopyaya mı yükselecek? Güçsüzün yanında olacak mıyız? Yaşadığımız dünyanın ve hayatlarımızın kırılganlığını görebilecek miyiz? Hayatımızdaki insanların değerlerini anlayacak mıyız? Günün sonunda ne olacağımızı, nasıl bir dünyada yaşayacağımızı seçmek bizim özgürlüğümüz ve bizim sorumluluğumuz.

CÔTE

CÔTE Bistro

Akmerkez'de keyifli buluşmaların yeni adresi olan CÔTE Bistro, her biri özenle hazırlanmış Akdeniz mutfağının spesiyallerini misafirlerinin beğenisine sunuyor.

AKDENİZ MUTFAĞI & ŞARABIN EŞSİZ RİTMİ...

Tüm dost ve müşterilerimizin Pesah Bayramı'nı kutlarız.

uptown

AKMERKEZ NİSPETİYE CAD. NO:56, 34340 BEŞİKTAŞ/İSTANBUL

Bütünsel ve sürdürülebilir şifa...

Sağlık deyince akla ilk önce fiziksel bedenimizin sağlığı geliyor elbette... **Bedenimizi oluşturan tüm birimlerin kendi vazifelerini tam yapabiliyor olmaları, onların sağlıklı olmalarıyla mümkün.** Peki, bir karaciğeri, bir mideyi, bir kalbi sağlıklı yapan şey nedir?

Bu soruya verilebilecek çeşitli cevaplar bulabiliriz. Kimi diyebilir ki, *spor* sağlıklı bir beden için vazgeçilmezdir. Kimi diyebilir ki, *beslenme* çok önemlidir. Kimi diyebilir ki, *doğal ortam* insanı sağlıklı yapar ve bu cevapları çoğaltıp çeşitlendirmek mümkün. Bunların hepsi de doğrudur. Bir de insanın *sağlığını bozan* şeylere bakalım. Bünyenin zayıf düşmesi değil mi? Peki, bünyeyi neler zayıflatır; *stres, yorgunluk, üzüntü, sinirlilik*... Listeyi uzatmak mümkün. Bir mikrop, aynı ortamdaki iki kişinin solunum yolundan içeri girebilir, biri hasta olup diğeri olmayabilir. Bu iki kişi arasındaki farkı yaratan şey nedir?

Mutluluk ve üzüntü

Gelin, olaya başka bir açıdan bakalım. İnsan mutluyken başka bir ışık yaymaya başlar öyle değil mi? Yüzü ışıır, cildi güzelleşir, kalbi daha canlı atmaya başlar, daha az yorulur, yaptığı işler ona daha kolay görünür, daha sevecen ve sabırlı olur. Peki, mutluluk ve üzüntü arasında bedene bu kadar gözle görünür olarak yansıyan farkı yaratan şey ne olabilir?

Bizler sadece bu bedenden oluşmuyoruz. Bir de görünmeyende bir içsel hayat daha yaşıyoruz. Duygularımız, düşüncelerimiz, deneyimlerimizin izleri, enerjetik yapımız, auramız... biz bunların hepsiyle birlikte bir bütünü.

Biz sadece gözle görebildiğimiz fiziğimize bakıp hem nedeni hem sonucu onun içinde bulmaya çalışıyoruz. Bu da ister istemez bütünü kapsamaktan uzak kalıyor. Oysa ki, şifamızdaki tamlığı sekteye uğratan şey, kendini önce enerji alanlarımızda ortaya çıkartıyor.

Tepkilerimiz

Olaylar karşısında verdiğimiz tepkiler, ürettiğimiz düşünceler, duygulara yansıyor, duygular davranışlarımızı tetikliyor. Bizler olaylar karşısında başka insanlara, davranışlarımızla, hareket ve sözlerimizle tepki üretiyoruz bazen ise içimize atıp, sessiz kalarak bunu yapıyoruz. Karşımızdakilerden yansımalarını alıyoruz. Bu bir spiral gibi kendi çevresinde döngüler halinde tekrarlıyor. Olayların seyrini değiştirecek dönüşümler yaratamazsak, benzer acılı deneyimleri kendimize çekmeye devam ediyoruz. Taa ki olayın içindeki doğru mesajı okuyunca ya kadar.

Eğer biraz uyanıksak, duygularımızın bizi yönetmesine mâni olabiliyorsak, düşüncelerimizi kontrol edebiliyorsak, davranışlarımızı da kontrol altına alabiliyoruz. Oysa genellikle, söylenmeyecek sözü söylemiş, yenmeyecek tatlıyı yemiş, hatta kendimizi öfkelenmiş buluveriyoruz.

Negatif duygular, düşünceler, davranışlar bir bakıyoruz ki, bize rağmen hayatımızın ege-men faktörleri olarak yaşıyorlar. Ne kadar gülümsesek ne kadar kibar olsak, günün sonunda kendimizi yorgun, bitmemiş işlerle sıkıntılı veya her şey yolunda görünmesine rağmen huzur ve mutluluktan yoksun hissediyoruz. Kafamızı meşgul eden düşünceler dönmeye devam ediyor. Kendimizi kafamızın içinde bir kişiyle diyalog halinde, içimizden ona derdimizi anlatırken buluyoruz; ya da bir duygu, o an o olay olmamasına rağmen içimizde yaşamaya devam ediyor.

Üzüntünün fiziksel karşılığı olmayacak mı?

Bazı acılar yaşanmalı aylar yıllar geçmiş olmasına rağmen acısını hala kendimizde taşıyoruz. Sor-sak o kişiye, bu acı bedeninde nerede diye, muhtemelen kalbimde cevabını almamız olasıdır. Peki o kalpte taşınan üzüntünün fiziksel bir karşılığı olmayacak mı hayatımızda, tabi ki oluyor.

Her duygumuzun ve düşüncemizin izlerini bedenimizde taşıyoruz. Özellikle de haksızlığa uğradığımız, hayal kırıklığı yaşadığımız, fiziksel veya manevi şiddete maruz kaldığımız, korktuğumuz, bizde travma etkisi yaratmış her ne varsa hepsinin görünmeyen izlerini hem duygularımızda hem düşüncelerimizde hem de hücrelerimizde taşımaya devam ediyoruz. Bu bütünsel yapımızda da

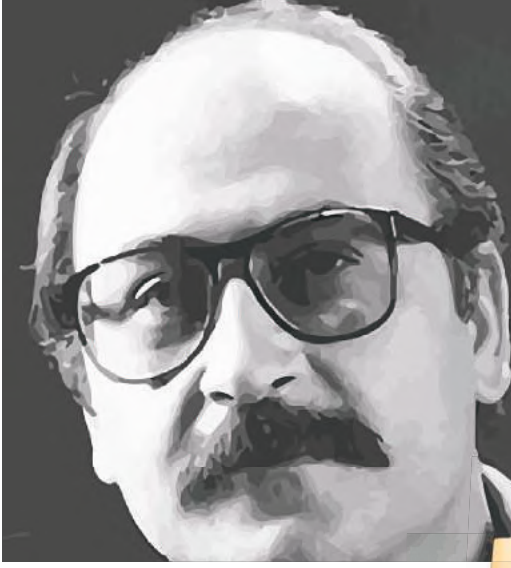
SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞIFA

Sağlığımızı geri kazanmak; geçmişin yanlış düşmüş izlenimlerini doğru yöntemlerle dönüştürmekle mümkündür ve şifa böylelikle sürdürülebilir kılınabilir. Artık aynı deneyimleri yaşamak, aynı duyguların bizi üzmesinin önüne geçmenin yolu, acıya dokunmak ve onunla çalışmakla mümkün olur. Her deneyim, sonuçta bir şey öğrenmemiz içindir ve bir dönüşüm fırsatıdır. Karşılaştığımız her türlü durum için, fiziksel sağlığımız da dâhil olmak üzere bu gözle bakabilirsek, hayatımızın zenginliklerle dolu olduğunu keşfedebiliriz. Şifalı günlerde buluşmak dileğiyle.

kendi içinde aynı olayları biri unutsa diğeri hatırlayarak yaşatmaya devam ediyor. Bu iz düşümler de şifalanmak için sıraya girip bekliyorlar. Eğer biraz uyanık varlıklarsak, olayların tekrar eden döngüsünü yakalayabiliyoruz ve artık bundan kurtulmak istediğimizi fark edip yardım arayabiliyoruz. Kimi kafasında sürekli dönüp duran eski bir düşüncüyü atmak için dansa başlar, kimi bir terapistle gider, kimi geçmiş yaşamlar veya atasal aktarımlarla çalışabilen bir danışmandan yardım ister. Bu yardım herkes için farklı olabilir.

Kişi kendi ile çalışmaya gönüllü olmalı

Bütünsel ve sürdürülebilir bir sağlığın temelinde, kişinin kendi ile çalışmaya gönüllü olması yatar. Uzak doğu şifa sanatlarında, tıp, hastalanmış kişiler için değil, sağlıklı insanların hastalanmaması içindir. Günümüz şehir hayatlarında, her güne tai chi veya yoga yaparak başlayamıyor olabiliriz belki ama enerji bedenlerimiz hakkında daha bilinçli olmanın yollarını araştırabiliriz. Daha farkındalıklı bir yaşamı seçebiliriz. Bizi üzen, kızdıran olaylar karşısında şuurlu tepkiler üretebilmek üzerine çalışabiliriz. Bu konuları içeren kitapları seçebilir, kendimizi bilmek için adım atabiliriz.

Behçet Aysan

Behçet Aysan, şair, hekim, insan hakları savunucusu... 1949'da doğdu, 2 Temmuz 1993'de Sivas'ta yobazlar tarafından ateşe verilen bir otelde insanları kurtarmaya çalışırken onlarla birlikte yaşamını kaybetti.

Behçet Aysan'ın şiirleri 1979 yılından itibaren *Türk Dili, Yusufçuk, Tan, Yazın, Yarın, Yeni Düşün, Sanat Rehberi, Broy, Gösteri* gibi dergilerde yayımlandı. Sıcak, içtenlikli insani duyarlılıklarla ördüğü şiirlerinde özgürlük, toplumsal ve bireysel acılar, duygusal travmalar egemen oldu. Yoksul halkların yaşadığı büyük trajedilerle insanın en derindeki aşk kurgunluklarının bıraktığı izler, onun şiirlerinde aynı lirizm içinde sözcüklere döküldü. Kendi yaşamından yola çıkarak toplumsala ulaşan, güncel olanın içindeki kahçı olanı gören şiirlerinde insanın evrensel yönlerini yansıttı. *Sesler ve Küller* kitabı ile 1984 Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülünü Hüseyin Ferhat ve Bedrettin Aykın ile paylaştı. *"Eylül"* adlı dosyası ile 1986 Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülünü, *Deniz Feneri*'yle de Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülünü (1987) kazandı. Anısına Edebiyatçılar Derneği tarafından *Behçet Aysan Kitabı* (1993) yayımlandı. Behçet Aysan'ın yazar ve şair olan kızı Eren Aysan ile Salih Bolat tarafından hazırlanan *Bir Behçet Aysan Kitabı: Deniz Feneri* (2006) adlı armağan kitap yayımlandı. Ölümünden sonra Türk Tabipler Birliği tarafından adına her yıl verilen "Behçet Aysan Şiir Ödülü" konuldu. Behçet Aysan'ın şiirinin en önemli özelliği, çok az sayıda sözcüklerle, hatta tek sözcükten oluşan ve kesik kesik okunmayı öneren dizelerle, anlamsal çok değerliliği yüksek şiirler yazmasıydı. Şiirlerine görevci bir kimlik yükleyen, şiirlerinin anlam katmanlarını sınıfsal bir temele dayandıran bir şairdi. Bazı demokratik kitle örgütlerinin yönetimlerinde yer

Bir eflatun ölüm

kırgınım, saçılmış
bir nar gibiyim
sessiz akan bir ırmağım
geceden
git dersen giderim
kal dersen kalırım
git
dersen
kuşlar da dönmez, güz kuşları
yanıma kiraz hevenkleri alırım
ve seninle yaşadığım
o iyi günleri,
kötü
günleri bırakırım.
aynı gökyüzü aynı keder
değişen bir şey yok ki
gidip
yağmurlara durayım.
söylenmemiş sahipsiz
bir şarkıyım
belki
sararmış
eski resimlerde kalırım
belki esmer bir çocuğun dilinde.
bütün derinlikler sığ
sözcüklerin hepsi iğreti
değişen bir şey yok hiç
ölüm hariç.
aynı gökyüzü aynı keder.
Behçet AYSAN

alması da bu özelliğinin sonucuydu. O, içtenliği, poetik duruşu, şiirinin ürettiği ideoloji ile kendi ideolojisinin asla çelişmemesi, sürekli evrensel şiir duyarlılığına çalışmasıyla tam bir şairdi. Cemal Süreya, "Behçet Aysan'ın şiirlerini okuyorum. Biçimle gelişen, ama ondan sık sık taşan bir şiirsellik buldum bu arkadaşta" derken, Atıf Behramoğlu da şunları söyleyecekti, Behçet Aysan şiiri hakkında: "Toplumculuğu yüksek tonda konuşmak, bağırarak olarak anlatan 'toplumcularımıza' ve toplumcu şiiri bu tanımlarla niteleyerek küçük düşürmeye çalışan 'eleştirmenlerimize' de yabancıdır Behçet Aysan'ın şiiri."

Behçet Aysan'la dostluğumuz, şiirin içinden iki insan olmamızın çok ötesindeydi. Ankara'da yaşadığım yıllarda, onunla akşamüzerleri Ekspres'te buluşmalarımızı, buz gibi biralarımızı yudumlarken, alıp eve götüreceği kızı Eren'in ilkokulunun dağılma zili çalıp çalmadığını kontrol etmek için ikide bir saatine bakışlarını asla unutmam. Birlikte yolculuklar yaptığımız, şiir matinerlerinde şiirler okuduğumuz, güler ve yaralı sesiyle şiirler okuyan arkadaşımı sevgiyle ve özlemle selamlıyorum.

Orantılı bir yüz ile ideal görünüme kavuşun: PROFİLOPLASTİ

Op. Dr. Ayşen Bilge Sezgin

Estetik, Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Uzmanı
Op. Dr. Ayşen Bilge Sezgin ile burun, çene, dudaklar ve alın gibi profili oluşturan organların birbirine uyumlu hale getirilmesi amacıyla yapılan profiloplastiyi konuştuk. İşte A'dan Z'ye profiloplasti hakkında merak ettikleriniz.

Yüzdeki orantı kişinin karakteristik özelliğini ve güzelliğini belirliyor. Yüz bölgesindeki orantılar ise bu bölgenin içe bölünmesi ile sağlanıyor. Alın, yüz ortası ve çene olarak bölündüğünde, bu bölgelerin birbirleriyle yaptığı açılar yüzün güzel orantılı ve çekici görünmesini belirliyor.

Bu açılardaki keskinlik veya yuvarlaklık kişinin sert ya da yumuşak görünmesini, çocuksu görünümünü veya yaşlı bir görünümünü etkiliyor. Zaman içinde bu açılarda gerçekleşen değişiklik, görünümü etkileyerek yaşlı karakteristiğine büründürüyor.

Yüz bir bütündür

Alın bölgesi Türk ırkında daha düz gelir. Bu bölgedeki açı yani alnın bombeli durması, kişinin çocuksu ve

daha genç görünmesini sağlıyor. Alın bölgesinin burunla yaptığı açı da en az bombe kadar önemlidir. Bu açı özellikle burun operasyonlarında dikkat edilen bir bölgedir ve sadece düzgün bir burun yapılması yeterli olmaz. Burun bölgesinin alın ile çene, çene ile üst dudak orantısı ve mesafesi önemlidir.

Burun, alın ve çene ile yüz böylesine orantılandığında 1/3 ünde kalacak şekilde bir yer kaplamalıdır. Alın bölgesinin çok kısa olması, burun ve yüz güzelliğini olumsuz etkiler. Yine çok uzun mesafeli alınlarda, burun ve çenenin de eğer küçük orantısız ve çıkık olması tüm orantıyı bozup yüzün güzelliğine gölge düşürebilir.

BU BİR İLANDIR

Tel: 0216 302 85 18 / 19 - 0216 467 00 50
Bağdat Caddesi no: 84/1 A Mutlu Residans Daire:9 Kızıltoprak- İstanbul

Dahi sanatçı Kuzgun Acar

“Önce ben bilmiyordum heykeltıraş falan olacağımı. Bilemezdim de çünkü hep Michelangelolar var zannediyordum yeryüzünde. Onlarla da aşık atamayacağımı biliyordum. Ama o kadar çok seviyordum ki, bir özel uğraş olarak yapabilir miyim diye girdim Akademi’ye. Orada Zühtü Müridoğlu, Hadi Bara diye iki tane kocaman ustanın kocaman yüreğiyle karşılaştım.” *Kuzgun Acar*

Türk heykel sanatına adını atın harflerle yazdıracağını tahmin etmeyen Heykeltıraş Kuzgun Acar 28 Şubat 1928’de İstanbul’da dünyaya gelir. Annesi Habeşistan kökenlidir. Çocukluk ve gençlik yılları fakirlik içinde geçmiştir. Sanatçı bu yıllarını şöyle anlatıyor: “İlginçti aklımda yaşamımız. Babam çok olanaklıydı, ama tavırlıydı bize karşı. Ben üç yaşındayken ayrılmışlar. Ben bir işçi ananın çocuğu olarak büyüdüm. Zaten hep otomobil halısı yıkadım. Mensucat ustasıyla çalıştım. Belki de hâlâ süre gelen hırçınlığım bundan kaynaklanıyor...”

Öğrenim yılları ve sergileri

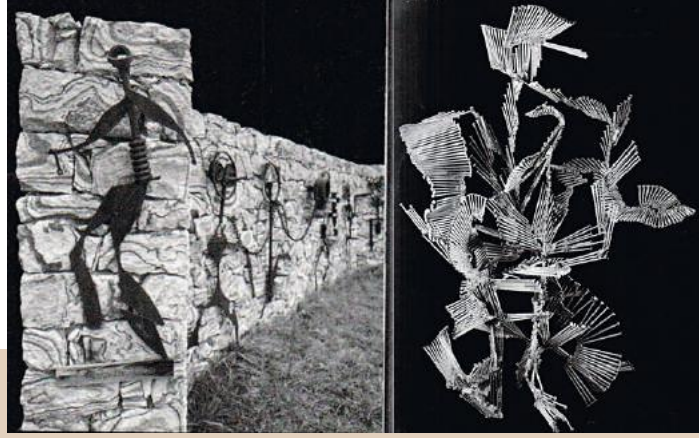
Sultanahmet 1. Ticaret Lisesinden mezun olduktan sonra 1948 yılında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Heykel bölümüne girer. Burada büyük Alman heykeltıraş Rudolf Belling’in öğrencisi olur. Daha ilk öğrencilik yıllarından itibaren soyut çalışmalara yönelen Acar, ömrü boyunca bu yaklaşıma sadık kalır. Heykelleri için gereken malzemeleri de çoğu kez hurdacılardaki metal malzemelerden sağlar. Mezun olduktan sonra, 1962 yılında Venedik Devlet Resim ve Heykel Sergisinde mansiyon alır. Aynı yıl, büyük ses getiren

Paris Genç Sanatçılar Bienali'nde birincilik ödülünü kazanır. Bu ödülle yabancı sanatçılara verilen iki burstan birini kazanır ve Fransa'ya gider. Paris Modern Sanatlar Müzesi'nde açtığı sergideki iki yapıtı müze tarafından satın alınır.

Paris'te geçirdiği bir yıldan sonra İstanbul'a dönen Kuzgun Acar, heykeli, iş hanı ve otel binalarına süsleme unsuru olarak kullanılması konusunda öncü olur. 1962 yılında 23. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nde, demir bir heykelle birinci olur. Fransa'da Havre Müzesi, Lacloche Galerisi ve Rodin Müzesi'nde açtığı sergiler onu Avrupa sanat çevrelerinde tanınmasını sağlar. Bir film yönetmeni ve usta bir karikatürist olan Tan Oral, Kuzgun Acar'ın dostlarından biridir ve Acar'ın Paris'ten aldığı ödüllü şöyle yorumlar: *"Bugünün kuşaklarının anlaması zor. O kadar içine kapalı bir Türkiye'de yaşıyorduk ki... Bir Türk sanatçısının Avrupa'da birincilik alması hepimizi müthiş etkilemişti."*

Önemli eserleri

Sanatçı, içinde hep bir isyan ve hırçınlık barındırır. Malzemelerini hurdacılardan toplar ve kaynakçı gözlüğüyle çalışır. Bu nedenledir ki, tüm heykellerinde durağanlığa karşı, hareketli bir tema bulunur. 1970 yılında **Kuşlar** heykelini Manifaturacılar Çarşısı I. Blok duvarına asar. Doğal şartlardan bozulan heykelin 2016 yılında restorasyonu yapılır; bir müddet Sabancı Müzesinde sergilendikten sonra tekrar eski yerine döner. Cumhuriyet'in elinci yılı kapsamında 1973'te Güllhane Parkı'na yaptığı heykel bir süre sonra kaldırılır.

Heykeli hurdacıya satılır!

Sanatçı'nın bazı eserleri tartışmalara sebep olmuş ve yerlerinden kaldırılıp depolara kaldırılmıştır. Dönemin en büyük rölyefi olan Ankara Kızılay'daki sökülen **Türkiye** bir hurdacıya satılır. 1974 yılında Metal-İş Gönen tesisleri için hurda malzemeleriyle yaptığı 13 metrelik rölyef, sonrasında sökülerek bir depoya kaldırıldı, 1997'de hatırlanarak depodan çıkarıldı ve yerine asıldı.

1975 Heykel Sempozyumu için 1940'lı yılların Antalya valisi Haşim İşcan anısına yaptığı dev el heykeli ise, bir süre sonra bir depoya kaldırılmış, uzun zaman sonra Antalya Karaalioğlu parkına yerleştirilmiştir.

Masklar üretir

1968 yılında Mehmet Ulusoy'un başlattığı sokak tiyatroları için masklar da üreten Acar, 1975'te Mehmet Ulusoy'un davetiyle Paris'e giderek Ulusoy tarafından sahnelenen Kafkas Tebeşir Dairesi adlı oyun için, savaştan kalma eski çelik ve lastik malzemelerinden ürettiği 140 adet mask, önemli çalışmalarındandır.

'Kuşlar'/Seyhan Topuz
(Sakıp Sabancı Müzesi)

Ester Almelek

'El' heykeli

Ester Almelek ile Fersa Acar

Eşi Fersa Acar'ın gözünden...

Kuzgun Acar'ın eşi Fersa Acar, Almelek Sanat Galerisi açık olduğu yıllarda, tanıdığım ve birlikte çalışma fırsatını bulduğum çok değerli bir dostumdur. Kendisi Orhan Taylan, Su Yücel gibi birçok önemli sanatçının menajerliğini yapmaktadır. Birlikte açtığımız sergilerde çok sohbetlerimiz olmuştur. Kuzgun Acar hakkındaki bu yazıyı kaleme aldığım zaman onunla bizim evde buluştuk ve eski günleri andık. Sanat camiasının dedikodularından sonra, tabi sohbetimizin konusu sevgili eşi Kuzgun Acar'dı... Eski bir tiyatro oyuncusu olan Fersa, eşi Kuzgun Acar'ı, L.C.C de tiyatro bölümünde okuduğu yıllarda hocası Beklan Algan sayesinde tanımış. O sıralar Kuzgun, tiyatro için heykel ve masklar yapıyor-muş. 1969 tanışıp, 1970 yılında evlenmişler.

Ona nasıl bir insandı diye sorduğumda, öyle bir tutku ile anlatıyor ki, beyin kanaması geçirip ani olarak kaybettığı ve hala unutamadığı hayat arkadaşını... "Kuzgun dünyanın en mütevazı insanıydı. Şöyle enteresan bir hadiseyi anlatayım. TRT 1'den çekime geldiler. O zamanlar Gümüşsuyu'nda oturuyorduk. 'Kuzgun Bey kendinizi anlatır mısınız' diye bir soru sordu muhabir. 'Olur' dedi Kuzgun, başladı Onat Kutlar, Can Yücel, Mengü Ertel, Orhan Taylan'ı anlatmaya.

Fersa - Kuzgun Acar

'Onlar olmadan asla bir Kuzgun olamaz. İnsan her zaman dostlarıyla var olur ve kimi dost seçtiyseniz karakteriniz öyle belirlenir. Ben tek başıma hiçbir şey değilim...' Bu benim için çok iyi bir öğreti oldu. Kuzgundan çok şey öğrendim. Tabi ailem de çok kültürlüydü. Avusturya Lisesinden sonra yurt dışında okudum. Ama ben her zaman söylerim, Kuzgun'dan insan ne demektir onu öğrendim."

Büyük bir zevkle bu büyük sanatçının bilmediğim yönlerini öğrendim.

Fersa, eşi Kuzgun'un dostluğunu, yardımseverliğini şöyle anlatıyor: "Kuzgun olağanüstü bir insandı. Bunu ben söylemiyorum, bütün dostları söylüyor. O kadar beyefendi bir insandı ki... Benim babam her odaya girdiğinde Kuzgun ayağa kalkardı. Ama küfürlü konuşurdu. Bir insan o kadar beyefendi olur ve nasıl bu kadar da Tophaneli olabilirdi bilemiyorum. Nerede ne gerekiyorsa içinden o çıkıyordu. Çok keyifli, çok espriliydi. Aramızda 18 yaş fark vardı ama ben ona zor yetişiyordum. Bir yere giderdi, sonra dostlarını toplar eve getirirdi. Onu herkes tanırdı. Dostları her zaman bizdeydiler. Bi-

zim evde bazen 10 kişi olurduk. Böyle bir hayatımız vardı. Çok mutluyduk. Onu unutmam mümkün değil. Böyle bir insan yok. Cenazesine, taksisine bindiği bir şoför geldi. Sonradan öğrendim, onun çocuğunu okutuyormuş. Yıllar sonra Galata Kulesinin asansöründe çalışan çocuğa rastladım, İş Bankası'nda müdür olmuş. Boynuma sarılıp, beni siz okuttunuz dedi. Ne kadar çok çocuk okutuyormuşuz. Herkese iyilik yapar, herkese koşardı. Sevgisini çok yoğun gösteren bir insandı."

Kuzgun Acar anısına...

Kuzgun Acar'ın ölümünün 40. yılı vesilesiyle, Seyhun Topuz, Kuşlar heykelinden ilham alarak, onun anısına bir heykel üretti ve SSM'nin Boğaz manzaralı terasında sergilendi.

Kuzgun Acar anısına, 2007 yılından bu yana Bursa Nilüfer Belediyesi tarafından bir uluslararası heykel sempozyumu organize edilmektedir. Sempozyumda, yerli ve yabancı sanatçılar tarafından taş ve beton heykeller üretilmektedir.

Bu sene de "Kuzgun Acar 92 yaşında" başlıklı hem Antalya'da hem İstanbul'da paneller düzenlendi. Bu yazımı sanatçının sözleriyle noktalamak istiyorum: "Önce kendi işimde devrimci olmaya uğraşıyorum. Kaçınılmaz bir şey bu. Ben kendi heykelimde bir şey beceremiyorsam bir yeni tat, bir yeni koku, bir yeni inanç koyamıyorsam kime ne söyleyeceğim ki? Önce sevmek gerek... Karşına bir malzeme çıkar, ona sevgiyle yanaştıkça, sokuldukça tanırırsın. Tanıdıkça da seversin. Bir kere sevdin mi, gönlüntü verdin mi bu malzemeye, nakış da olur, heykel de, mask da..."

STOLEN DANCE Milky Chance

Orhan Pamuk'un "*Kara Kitap*" adlı romanını okurken garip bir fikre kapılmıştım, acaba roman boyunca kaç adet "siyah/kara" sözcüklerini kullanmıştı? Üşenmemiş, okurken bir yandan not almış ve saymıştım: yazar 49 adet siyah-kara-karanlık sözcüklerini romana serpiştirirken bir nevi bu sözcüklerle denge kursun diye -bile-rek veya bilmeyerek- 49 adet de "mavi/lacivert" geçmişti. Ancak bu inanılmaz bir tesadüf değil mi? Kendisine sorma şansım olmadıysa da -kasti mi yaptı diye- benim çok dikkatimi çekmişti. Acaba demiştim kendi kendime; yazarlar böyle cinlikler/muziplikler yapıyorlar mı yazarlarken? Halid Ziya Uşaklıgil de aynı şeyi "*Mai ve Siyah*" romanında yaptı. O da 'Mavi' ve 'Siyah' sözcüklerini saydıracak kadar çok kullanmıştı. Sayalım: 11 adet "mavi", 33 adet de "siyah" geçiyor. İşin ilginç bir de beyazın ağırlığını ortaya koyması; ondan da 16 adet var.

Aslında yazar olunca böyle muziplikler de yapmak gerek ama değil mi? İnsanın kendi beynini şaşırtacak şekilde bir şeyler yaratması da herhalde başka bir lezzet verir benliğe? Bu örnekleri Yunus Emre'nin "*Bir ben vardır benden içeri*" deyişine de bağlasak çok mu abartmış oluruz?

Stolen Dance adlı eser de başka şekilde bir istatistik yaratıyor kulağımızda. Önce duyduğunuz tek perküsyon vuruşu tam 16 kez tekrar ediyor. Sonra o bayıldığım akor devreye giriyor. O insanı saran ve etkileyen armonisiyle... Basit ama etkileyici olan akoru aynen ilk ritim gibi 16 kez dinliyoruz. Aynen Halid Ziya ve Orhan Pamuk'un romanları gibi, acaba bu müzik eserinde de besteci bu rakamları bilerek mi eşitlemiş? Bir nevi denge kurmaya mı çalışıyor?

Bu baştaki ritim ve akor partiyonundan sonra da solistin puslu sesi gölgeli ve kenarından hafif ok-sijen kaçırarak şarkıyı okumaya başlıyor ve cümlelerin sonlarında bir-iki ölçü boyunca uzatarak okuyor söylediği sözü 'değil mi?' diye vurgulamak istercesine. Adam yalnız kalmak istemiyormuş. Çünkü

onunla hikâyenin diğer kahramanı arasındaki zaman çalınmış; belki de gereksiz yere birbirlerinden kopmak zorunda kalmışlar. Sanki şu anda bu zamanı geri kazanmak istiyorlar ve bunu da dans ederek yapacaklar.

Kim bilir birbirlerinden bu şekilde kopan ne kadar çok çift/dost vardır şu dünyada. Belki hepsine hitap ediyor bu parça. Şarkının basit perküsyon performansı ve üstüne bu çok etkili armonik akorlar, kendilerini o kadar güzel bir şekilde yineliyor ki, sürekli bizi dinlerken hayran bırakıyor. Sonra solist puslu sesini birden değiştirip üst notalarda isyan etmeye başlıyor. İsyanını bize aktarırken bir yandan da neye kızırırsak bunu söylememiz gerektiğini ancak bu şekilde kendimiz olabileceğimizi ifade ediyor. Kendimiz olabilmek istiyorsak da dans edelim... Hatta sabaha kadar... Bak perküsyon var, armonik akorlar var. Haydi dans edelim..

O halde Orhan Pamuk ve Halid Ziya Uşaklıgil gibi tekrar edelim renkleri ve onlarla kendimizi bulmaya çalışalım, onların bıraktığı etkileri sıcak-soğuk olarak nitelendirip bunu müziğe dökelim ve dans ederek kendimizi bulurken birbirimizi de bulalım. Birbirimizden kopmayalım.

Herhalde YouTube videolarını izleyenler de aynı ya da yakın şeyleri düşünüyor ol-mahlar, çünkü şu ana kadar 531.000.000 kez izlenmiş (<https://www.youtube.com/watch?v=iX-QaNzd-0Y>).

İyi dinlemeler!

Şimdi Dünya Moda

Yani yaşadığımız dünyada artık kıyafet alırken vicdanınızla da yüzleşmeniz gerekecek. Haliyle de hayatınızda "sürdürülebilir moda" kavramı daha baskın hale gelecek. Peki sürekli bahsi geçen bu *sürdürülebilir moda* tam olarak nedir? Öncelikle hâkim olmanız gereken birkaç bilgiyi sizlerle paylaşalım.

Çevre Dostu

"Çevre dostu" materyaller, genellikle dünyaya olabilecek en minimal düzeyde zarar verenler.

Geri Dönüşüm

Plastik, kumaş, metal ve benzeri malzemeler kullanılarak elde edilen materyallere ise geri dönüştürülmüş deniyor.

ORGANİK

Adından da anlaşılacağı üzere herhangi bir kimyasal madde kullanılmadan üretilenler.

İLERİ DÖNÜŞÜM

Tabii bunun ileri dönüşümü de var. Yani amacını yitirmiş veya işlevini kaybetmiş eşyaların farklı bir amaç için yeniden kullanılması.

Adil & Etik

Adil ve etik kavramları ise, insanı odak noktasına koyuyor ve doğru şartlarda parasını kazanan bir kitleye işaret ediyor.

Biyočözünür

İpek, yün ve keten gibi doğada kendi kendine çözünen materyaller.

VEGAN

Vegan. Evet, vegan. Herhangi bir hayvansal ürün kullanılmadan üretilenler ise vegan olarak tanımlanıyor.

Sürdürülebilirlik tam da bu tanımların hemen altında, daha doğrusu hemen üstünde karşımıza çıkıyor. Yani dünyamıza zarar verecek atılımlardan olabildiğince uzak, etik yolları benimseyen bir anlayışı bizlere sunuyor. Sürdürülebilirlik kavramı, hazır giyim kategori-

siyle bir araya geldiğindeyse karşımıza sürdürülebilir moda çıkıyor. Bu durumda bize ne yapmak mı düşüyor? Hızlı moda markalarından bir adım uzaklaşmak, alışveriş yaparken etiketleri okumak, hatta mümkünse alışveriş yapmamak, gerekliyse ikinci el parçalara yönelmek gerekiyor.

SERGI

JEWISH LAPIDARIUM

Eski yazıtların en önemli koleksiyonlarından biri olan Yahudi Lapidarium'u, 1963'te Lateran Sarayı'ndan Vatikan'a erken Hristiyan koleksiyonlarıyla birlikte aktarılmıştır. Monteverde Yahudi yeraltı mezarının Via Portuense üzerinde kazılması sırasında keşfedilen 200 yazıtı içerir. Koleksiyon, MS 3. ve 4. yüzyıllar arasında Roma Yahudi cemaatinin sosyal ve dini yaşamları hakkında en değerli ve homojen Yahudi yazıtlarını oluşturuyor.

<http://www.museivaticani.va/content/museivaticani/en/collezioni/musei/lapidario-ebraico/lapidario-ebraico.html>

CLAUDE MONET

Hakkında bilmediğimiz 6 şey

Oscar-Claude Monet tüm zamanların en ünlü ressamıdır. Empresyonizmin kurucusu, ikonik nilüfer dizisinin yaratıcısı, Fransız resminin sembolü olan ressam hakkında daha az bilinen gerçekleri aşağıdaki linkte bulabilirsiniz.

https://artsandculture.google.com/story/6-things-you-never-knew-about-claude-monet/rAJC8x1_FL0qIq

SERGI

EXPLAINED

Explained 2018'de Netflix'de yayınlanmaya başlayan bir Amerikan belgesel televizyon dizisidir. Şovun her bir bölümü farklı bir konuya odaklanıyor.

Bunlar genetik mühendisliği, beyin, diyet yapma, pandemic ve müzik gibi konular olup, her bölüm farklı bir konuk anlatıcı tarafından seslendiriliyor. Her biri yaklaşık 15 dakika süren eğlenceli kısa belgesellerde kimi zaman oldukça sosyal konulara da değinebiliyorlar. *Netflix*

DİZİ

Güzünüzü güneşe doğru tutun, gölgeyi görmezsiniz.
Helen Keller

KONSER

BERLINER PHILHARMONIKER

Berliner Philharmoniker'ı oturma odanıza ücretsiz davet edin! TV'nizde, bilgisayarınızda, tabletinizde veya akıllı telefonunuzda. Yüksek tanımlı ve mükemmel ses kalitesiyle harika video akışı konserlerin keyfini çıkarın. Her sezon yaklaşık 40 konser canlı olarak yayımlanıyor ve konser arşivinden daha sonraki bir tarihte de izlenebiliyor.

<https://www.digitalconcerthall.com/en/concerts>

SERGI

SANATÇI VE ZAMANI

2015-2018 yılları arasında ziyaretçileriyle buluşan "Sanatçı ve Zamanı" koleksiyonunu, 3D tur ile keşfedebilirsiniz. 109 sanatçının 193 çalışmasına yer verilen, sanatçının zamanı ile toplumun, kültürün, doğanın ve evrenin zamanı arasında kurulan bağa dair bir düşünce alanı olarak düşünebileceğiniz sergiye sanal ortamda aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://www.istanbulmodern.org/sanaltur/>

MUSEI VATICANI

Dünyanın en büyük müzelerinden biri olan Musei Vaticani, Roma Katolik Kilisesi tarafından Rönesans döneminde papalar için inşa edilen saraylardan müzeye dönüştürülen yapılardır. Bu

SERGI

yapıların en önemli bölümleri ise, Sistina Şapeli ve Raffaello Odalarıdır. Raffaello Odalarında yer alan eserler Rönesans'ın en önemli eserleri olarak kabul ediliyor. Sistine Şapeli ise, Papa'nın halen resmi olarak kendisine ayrılmış bölümü olup duvarlarında Michelangelo'nun yapımına 1508'de başlayıp dört yılda tamamladığı "Işığın Yaradılışı" ve "Nuh'un Şarhoşluğu" eserleri yer almaktadır.

<http://www.museivaticani.va/content/museivaticani/en/collezioni/musei/tour-virtuali-elenco.1.html>

THE KOMINSKY METHOD

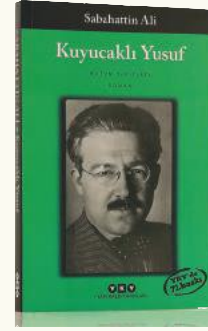
Micheal Douglas ve Alan Arkin ikilisinin başrolde olduğu ve Altın Küre Ödülünü alan dizi oldukça sarkastik, sempatik ve komik. Eski bir oyuncu ve şimdi ise başarılı bir Hollywood aktör koçu olan Sandy Kominsky ile eski menejeri Norman'ın hikâyesini anlatan The Kominsky Method, yaşları ile yüzleşmeye henüz hazır olmayan iki adam ve arkadaşlıklarına değiniyor. Sorunları ince esprileriyle, yaşamın mutlu ve hüzünlü yanlarını bir araya getiren senaryosuyla izleyiciyi birbirinden komik, bazen de trajikomik olayların içerisinde sürüklüyor.

ŞEKER PORTAKALI

Jose Mauro De Vasconcelos

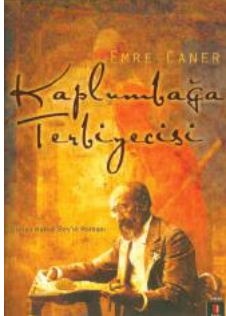
Edebiyat tarihinin unutulmaz eserlerinden biri olan Şeker Portakalı'nda insanlığın temel ihtiyacının sevgi olduğunu, sevginin her şeyi değiştirebilen kudretini minik Zeze'nin gözlerinden görüyoruz. Aile içi iletişimsizliği, yoksulluğu en yalın haliyle bizlere aktaran bu eserde tüm karakterlerle empati kurup o dünyanın bir parçası haline geliyoruz. Vasconcelos'un çocukluğundan derin izler taşıyan Şeker Portakalı, yaşamın beklenmedik değişimleri karşısında büyük sarsıntılar yaşayan küçük Zeze'nin başından geçenleri anlatır. Vasconcelos, tam on iki günde yazdığı bu romanı yirmi yıldan fazla bir zaman süreginde taşıdığını söyler.

KUYUCAKLI YUSUF

Sabahattin Ali

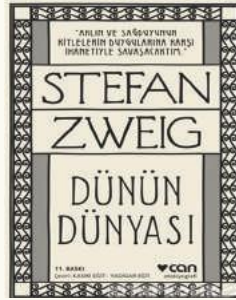
Kuyucaklı Yusuf ailesinin katledilmesiyle sahipsiz kalan dokuz yaşındaki Yusuf'un olayı soruşturmak için Kuyucak'a gelen Nazilli Kaymakamı Selahattin Bey tarafından evlatlık alınması ve daha sonraki hayatını konu alır. Edebiyat eleştirmenlerine göre Yusuf karakteri, köyden şehre göç edip şehir hayatına uyum sağlayamayan insan tipinin habercisi olarak değerlendirilmektedir.

KAPLUMBAĞA TERBİYECİSİ

Emre Caner

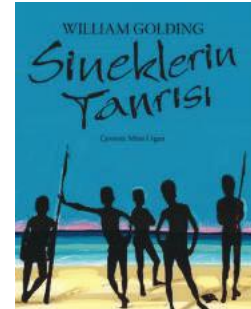
Osman Hamdi hayatı boyunca kimsenin bilmediği meslekler yapmıştı. Ressam olmuştu en başta. Sonra müze müdürü. Bir arkeolog. Ardından da güzel sanatlar akademisi müdürü. Onun kendi yaptığı kaplumbağa terbiyecisinden bir farkı yoktu aslında! Kitap çok çalışmış ve bu topraklara aydınlama düşüncesinin tohumlarını serpmiş bir adamın hayatını son derece açık ve akıcı bir dille anlatıyor.

DÜNÜN DÜNYASI

Stefan Zweig

Dünün Dünyası, Viyanalı yazar Stefan Zweig'in Avrupa'ya vedaşısıdır. Bütün değerleri ve idealleriyle Avrupa'nın çöküşüne tanıklık eden bir Avrupalı'nın, Viyana'dan Zürih'e, Zürih'ten Salzburg'a, Londra ve New York'a uzanıp Petropolis'te noktalanmış sürgün hikâyesi anlatılır. Yazar "Anlatılacaklarım sadece benim yazgım değil, bütün bir neslin yazgısı" der.

SİNEKLERİN TANRISI

William Golding

Sineklerin Tanrısı, günümüzde bir atom savaşı sırasında, ıssız bir mercan adasına düşen bir avuç okul çocuğunun, geldikleri dünyanın bütün uygar törelerinden uzaklaşarak, insan yaratılışının temelindeki korkunç bir gerçeği ortaya koymalarını dile getirir. Toplumun baskılarından uzak bir düzen kurmak isterlerken, gitgide hayvanlaşır, korkunç bir kişiliğe bürünürler.

2020 yılının Astrolojik değerlendirmesi

Astroloji, daima “gökyüzünde ne varsa, yeryüzünde o vardır” felsefesiyle ilerler. Astrolojinin güzel ve faydalı bir diğer yönü ise herhangi bir tarihteki gezegen birleşimlerine bakıp öngörü imkânını bize tanımasıdır. Çok eski zamanlardaki bir tarih ile gelecek zamanlardaki bir tarih aralığında her an size yolculuk yapma imkânını sunar. Bu da harika bir yardım ve öngörü fırsatıdır. Astroloji sayesinde yön ve yol pusulanız hep yanınızdadır. Her olaya hemen girmez, kafanıza gelen her adımı hemen atmaz, daha düşünceli, daha tedbirli, daha dikkatli olursunuz. Yani hayatınızla ilgili mümkün olduğu nispette tahminlerde bulunabilir, daha uygun zaman dilimlerine göre planlamalar yapabilir ve böylelikle daha yapıcı sonuçlar alabilirsiniz.

Özellikli ve kadersel bir yıl

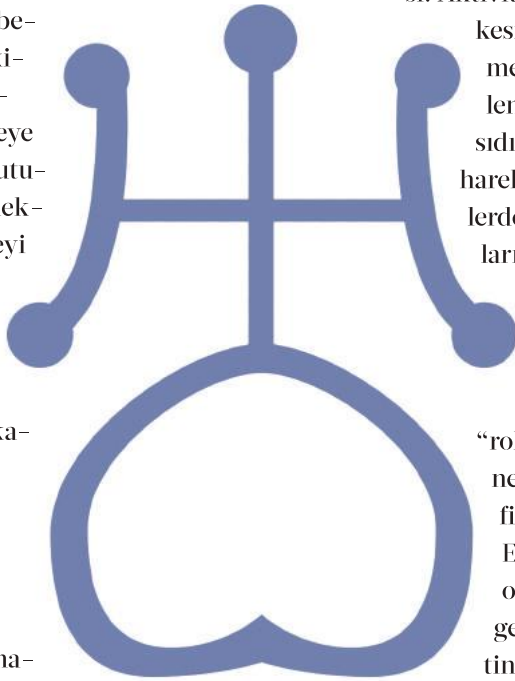
İşte 2020 yılı da böyle yıllardan biri. Özellikle ve kadersel bir yıl. Önceden belirlenmiş ve tahmin edilebilen etkileri barındırmakta. Bu değiştirilebilir mi? Hayır! O halde bilmek neye yarar diyebilirsiniz? Bilmek korkutucudur bazen, gerçeklerle yüzleşmekten kaçır insan genelde. Ertelemeyi sever. Ama maalesef sonuç yine değişmez. Bilmek hazırlıklı olmak açısından faydalıdır. Bilmek kişiyi daha güçlü, metanetli yapabilir. Bilmek ardından kabullenmeyi de getirebilir.

2020'nin diğer yıllardan farkı

2020 yılının diğer yıllardan farkı içinde çok fazla aktivite barındırma-

sı. Aktiviteleri yoğun olan senelerde kesintisiz olaylar, anlık gelişmeler, hızlı değişimler, beklenmedik yenilikler çok olasıdır. Böyle düzensiz gökyüzü hareketlerinin görüldüğü senelerde ağırlıklı etken olan burçların verdiği etekte göre toplumu değiştiren, gündemin sürekli sıcak geçtiği, haberlerden haberlere koşulan, aynen bir “roller coaster” a binmişçesine ilerlediğimiz bir aksiyon filminin içinde oluruz.

En son buna benzer bir yıl olan 2011’de Türkiye’de Ergenekon davası, 7,2 şiddetindeki Van depremi olmuş,

Euro ve Dolar TL karşısında zirve yapmış, altın ve gümüş rekora koşmuş, spor kulüplerinde şike konusu gündeme gelmiş, dünyada ise Japonya'da deprem ve tsunami felaketiyle 10.000 kişiden fazla ölüm gerçekleşmiş, Arap Baharı, Kadafi ve Bin Ladin'in öldürülmesi, Somali'de kıtlık, ABD'de Wall Street işgali ve bazı bankaların batması olayları gerçekleşmişti.

2020 yılının olaylarını ise şöyle özetleyebiliriz: 26 Aralık 2019 tarihinde Oğlak burcunda Tam bir güneş tutulması gerçekleşti. Ardından 10 Ocak 2020 yılında Yengeç burcunda bir Ay tutulması oluştu. Bu iki tutulma çok güçlü olup bu senenin kaderini belirlemede etken faktörler. Tutulmalar daima sürdürdükleri zaman kadar etkiye sahip olur ve bazı noktaları uyandırıp tetiklerler. Kadersel olaylar daima tutulmalarla ortaya çıkar. Son güneş tutulmasının etkilerini bu nedenle, önümüzdeki 4 yıl boyunca dönemselsel olarak yaşayacağız.

12 Ocak 2020 tarihinde Plüton ve Satürn gezegeni Oğlak burcunda tam orbla (aynı derecede) kavuşum yaptı. Bu kavuşuma Jüpiter, Güneş, Güney ay düğümü, Ceres de eşlik etti. Güneş ve Mars karakterindeki savaş, şiddet, acımasızlık, ölüm, sadizm, milliyetçilik anlamlarını taşıyan Oğlak burcundaki Facies sabit yıldızı GAD (güney ay düğümü) ve Jüpiter ile kavuşurken Jüpiter Mars karakterindeki savaş sanatı, yönetim kabiliyeti, hükmetme, yardım-severlik anlamlarını taşıyan Oğlak burcundaki Dheneb sabit yıldızı ise Güneş ile kavuşumda. Boğada yerleşik ve şiddet, tehlike, yaralanmalar, kadersel şanssızlıklarla ifade edilen Sheratan yıldızı ise Uranüs'le kavuşumda. Yıldızlar tutulma noktalarında veya kritik kavuşum noktalarında iseler etkileri hiç küçümsemez. Bir doğum haritasında yıldızların kavuştuğu gezegenleri bilmek önemlidir.

16 Şubat 2020 tarihinde Mars gezegeni de bu Oğlak stelyumuna (beraberliğine) eşlik etmeye başladı.

18 Şubat 2020 tarihinde oluşan Ay Mars oklüzyonu esnasında Ay Mars'ı birkaç saatliğine örttü. Mars'ın kapatıldığı bu süre zarfında enerjisi Dünya'ya ulaşamaz ve bize katmış olduğu ataklık, cesaret, yaşam enerjisini kendimiz üretmek zorunda kalırız. Bu da kişilerde kendini asabiyet, öfke, sinir, saldırganlık ile gösterirken dünya anada yanardağ patlamaları, yangınlar, radyoaktif hareketler, depremler şeklinde kendini gösterir. Bu etkinin 18 Mart tarihine kadar sürmesi bekleniyor.

Buna ilaveten; 13 Mayıs-25 Haziran 2020'de İkizler burcunda Venüs Retrosu (ikili ilişkilerde karmaşalar, ayrılık veya barışmalar, para durumunda dengesizlikler, estetik ve güzellik konularında riskler, değersizlik güvensizlik konularının ortaya çıkması gibi tabii ki kişisel harita çok etkilidir, Venüs'ü Retro olanlar bu dönemi daha iyi atlatabilirler)

14 Mayıs - 13 Eylül 2020'de Jüpiter Retrosu Oğlakta (finansal sorunlar, ödemelerde gecikmeler, eğitim problemleri, dini inançların sorgulanması, seyahatlerde, yabancılarla ilişkilerde engeller, kısıtlılıklar, eğlence sektörünün yavaşlaması)

2020 yılının diğer yıllardan farkı, içinde çok fazla aktivite barındırması. Aktiviteleri yoğun olan senelerde kesintisiz olaylar, anlık gelişmeler, hızlı değişimler, beklenmedik yenilikler çok olasıdır.

5 Haziran 2020'de Yay burcunda ay tutulması,
21 Haziran 2020'de Yengeç burcunda güneş tutulması,
5 Temmuz 2020'de Oğlakta ay tutulması,
9 Eylül -14 Kasım 2020'de Koç'ta Mars Retrosu (kaza riskleri, güvensizlik, cesaretsizlik, öfke nöbetleri, pasifleşme, ateşli hastalıklar, enfeksiyonlar...)
30 Kasım 2020 İkizlerde ay tutulması,
14 Aralık 2020 Yayda tam güneş tutulması da senenin diğer önemli göksel aktivitelerini oluşturuyor.

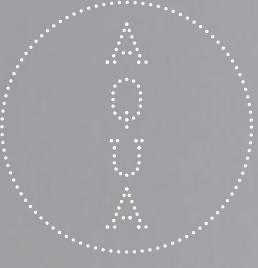
Bu göksel sembolikler bu senenin olağan dışı olaylara ne kadar gebe olduğunu göstermekte. Normal bir yılda 4 tutulma olur. Bu tutulma sayısı arttığında ise olağan dışı bir sene yaşanır. Sene- de 3-4 kez yaşanan Merkür Retroları ise işin tuzu biberi. Öncelikle toprak etkilerinin çok fazla olacağını söyleyebilirim. Oğlak bir toprak burcudur, öncüdür, yani olaylar hızlı ve çabuk gelişir. Oğlak yönetimlerle ilgilidir. Kariyer, meslek, otorite, iş adamları, yönetim figürleri, idareciler, devlet başkanları, iş idaresi, yazılı kanunları da kapsar. Oğlak soğuk, mesafeli, otoriter, terbiye etmeyi seven, disiplinli, çalışkan, sebat eden, sabırlı, metanetlidir. Yöneticisi Satürn de olayları engelleyip kısıtlar. Satürn elinde sopasıyla terbiye eden öğretmendir. Sınır koyucudur. Karmanın Lordudur. Yani yılın temasında bu Satürn malefik (kötüticül) bir gezegen olan Plüton ile kavuşuyor. Plü-

ton ise değiştiren, dönüştüren. Çürümüş yapılarla ve kişilerle ilgilenir. Çürümüşün yerine yerini koyar. Acımasızdır. Krizler yaratır. Akrep burcunun yöneticilerinden birisi olan Plüton derin sancılarla kişiyi veya yönetimleri zorlar. Plüton'un sahneye çıktığı yerde şunu bilmek gerekir ki hiçbir şey artık eskisi gibi olmayacaktır.

Bu yazıyı Şubat sonlarında hazırladığım için şu ana kadarki yaşadıklarımıza bakarak bu etkinin altına girmiş olduğumuzu ve bu etkilerin Mart ayı itibarıyla agresif hale geleceğini, savaşı daha çok konuşur olacağımızı, Nisan ve Mayıs aylarında halen korona virüs ile uğraşmakta olduğumuzu ve Mayıs itibarıyla ekonomik krizde daha bir derinleşme yaşayacağımızı söyleyebilirim. Bu sene için en büyük değişim dönüşüm yönetimlerde yöneticilerde, idare şekillerinde gerçekleşecektir. Bu sene tavsiyelerim paramıza sahip çıkmak, yatırımlarımıza dikkat etmek, altına daha fazla yatırım yapmak, korkumuzun üstüne gitmek, çevremize anlayışla yaklaşmak, yardımcı olmak, herkesin aynı gemide olduğunu unutmadan zor zamanlarda birlikte ellerimizi taşın altına koymaktan çekinmemek, gönüllü hareketlerimizi arttırmak olabilir. Güvendiğimiz birçok liman, inandığımız birçok değer yok olabilir. En beklenmedik olaylara hazırlıklı olmalıyız. Mevcut durumumuzu korumak bile bu sene için başarı olacaktır.

Sevgiyle kalın...

**Yaşam Koçu / Karma Astrolog*

www.tepta.com

Molecules'ü incelemek için
kodu okutunuz.

TEPTA
AYDINLATMA

İZMİR'DE TARİHLE İÇ İÇE

İLK VE TEK KARMA PROJE

Yeni Alsancak'ta Sizi Bekliyor

MAHALL
BOMONTI izmir

TÜRKERLER

444 18 99